

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1991-1992

HANDELINGEN

1-2-3

VERGADERINGENVANOKTOBER1991

BENOEMING VAN HET BUREAU

FINANCIEDECREET VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1992

HOGESCHOLEN IN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

HULDEBEToon

INSPECTIE EN PEDAGOGISCHE BEGELEIDINGSDIENSTEN

MAATREGELEN VOOR EEN SOCIAAL GRONDBELEID

MEDEZEGGENSCHAP IN HET GESUBSIDIEERD ONDERWIJS

OPENBAARHEID VAN BESTUURSDOCUMENTEN IN DE DIENSTEN VAN DE VLAAMSE EXECUTIEVE

OPENING VAN DE GEWONE ZITTING, 1991-1992

ORGANISATIE EN ERKENNING VAN NIET-OPENBARE REGIONALE TELEVISIE-VERENIGINGEN

PRIORITAIRE DOELSTELLINGEN VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP INZAKE DE INSTITUTIONELE HERVORMINGEN

VASTE NATIONALE CULTUURPACTCOMMISSIE

VLAAMS FINANCIERINGSFONDS TOT HERSTEL VAN DE GEMEENTEFINANCIEN

WIJZIGING VAN ARTIKEL 96 VAN DE HUISVESTINGSCODE

Inhoud

Nr. 1 **Dinsdag 15 oktober 1991**

Berichten van verhindering, blz. 1

Opening van de Gewone Zitting 1991-1992, blz. 1

Onderzoek naar taalgroep en woonplaats, blz. 1

Boodschappen, blz. 1

Benoeming van het Bureau, blz. 1

Toespraak van de Voorzitter, blz. 2

Begrotingen

Indiening en verwijzing, blz. 4

Begrotingsstukken

Indiening en verwijzing, blz. 4

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 5

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 5

Voorstellen van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 5

Beleidsnota

Indiening en verwijzing, blz. 6

Boek van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 6

Verslag van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 6

Advies

Indiening en verwijzing, blz. 6

Verslagen

Indiening, blz. 6

Jaarverslag

Indiening, blz. 8

Verzoekschrift

Indiening en verwijzing, blz. 8

Opmerkingen van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 8

Mededelingen van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 8

Advies van de Vlaamse Mediaraad

Indiening, blz. 8

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 8

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 8

Schriftelijke vragen

Indiening, blz. 9

Samenstelling van een Commissie

Wijzigingen onder de plaatsvervangende leden, blz. 9

Motie van orde

Agenda, blz. 9

Ontwerp van decreet met betrekking tot de openbaarheid van bestuursdocumenten in de diensten en instellingen van de Vlaamse Executieve
— 535 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6

Voorstel van decreet van de heer V. Anciaux C.S. houdende maatregelen betreffende de openbaarheid van bestuur
— 31 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Ansoms C.S. houdende maatregelen tot toekenning van een algemeen recht op informatie aan de burgers en tot invoering van een principiële openbaarheid van het bestuur van de Vlaamse Gemeenschap en van de diensten of instellingen van de Vlaamse Gemeenschap die onder het gezag of het toezicht van een Gemeenschapsminister ressorteren
— 83 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer J. Geysels houdende regeling van de openbaarheid van bestuur en van de actieve informatieplicht van de Vlaamse overheid
— 206 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 15

Sprekers : de heer H. De Loor, verslaggever, de heren J. Ansoms, E. Van Vaerenbergh, J. Geysels, W. Verreycken, Minister L. Van den Bossche

Artikelsgewijze bespreking, blz. 27

Ontwerp van decreet betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap
— 548 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 7

Algemene bespreking, blz. 31

Sprekers : de heer C. Moors, verslaggever, de heren E. Beysens, Jos Bosmans, L. Vanhorenbeek, E. Baldewijns, W. Van Durme, Minister D. Coens

Artikelsgewijze bespreking, blz. 43

Sprekers : de heer C. Moors, Minister D. Coens

Voorstel van decreet van de heer J. De Seranno houdende wijziging van het decreet van 16 juni 1982 houdende maatregelen voor een sociaal grondbeleid
— 437 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6

Algemene bespreking, blz. 55

Sprekers : de heer P. Breyne, verslaggever, de heren J. Timmermans, J. De Seranno, Minister P. Dewael

Artikelsgewijze bespreking, blz. 56

Voorstel van decreet van de heren P. Breyne, F. Dielens en H. De Loor houdende wijziging van artikel 96 van de Huisvestingscode
— 553 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 58

Sprekers : mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, de heren P. Breyne, F. Dielens

Artikelsgewijze bespreking, blz. 60

Regeling van de werkzaamheden, blz. 61

Voorstel van decreet van de heren E. Van Rompuy en P. Chevalier C.S. houdende organisatie en erkenning van statuut, regionale televisieverenigingen
— 509 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 12

Algemene bespreking, blz. 61

Sprekers : de heren E. Van Rompuy, A. Denys, A. De Beul, H. Van Dienderen, Minister P. Dewael

Artikelsgewijze bespreking, blz. 69

Spreker : de heer H. Van Dienderen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 73

Nr. 2 **Woensdag 16 oktober 1991**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 75

Boodschap, blz. 75

Ontwerp van financiedecreet voor het begrotingsjaar 1992
— 10 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 75

Spreker : de heer P. Deprez, verslaggever

Regeling van de werkzaamheden, blz. 76

Ontwerp van financiedecreet voor het begrotingsjaar 1992
— 10 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 76

Spreker : de heer J. Loones, Minister J. Lenssens

Artikelsgewijze bespreking, blz. 77

Voorstel van resolutie

Indiening, blz. 84

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 20 december 1989 tot oprichting van een Vlaams Financieringsfonds tot herstel van de gemeentefinanciën
— 551 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 84

Sprekers : de heer P. Deprez, verslaggever, de heer L. Hancké

Artikelsgewijze bespreking, blz. 85

Ontwerp van decreet betreffende de medezeggenschap in het gesubsidieerd onderwijs
— 555 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking, blz. 87

Sprekers : de heer Jos Bosmans, verslaggever, Minister D. Coens, de heer P. Van Grembergen

Artikelsgewijze bespreking, blz. 91

Voorstel van decreet van de heren C. Moors en E. Baldewijns C.S. houdende wijziging van artikel 19 en artikel 108 van het decreet van 17 juli 1991 betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten
— 558 (1990-1991) — Nrs. 1 en 2

VOORZITTER : de heer J. Bas-
cour, oudste lid in jaren

– *De heren R. Daems en F. Dewin-
ter, jongste leden, nemen als tijdelijk
Secretaris plaats aan het bureau.*

– *De notulen van de jongste vergade-
ring worden ter tafel gelegd.*

– *De vergadering wordt geopend om
14.05 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de
vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDE- RING

A. Deneir, D. Van der Maelen, L.
Kelchtermans, J. Verheyden ; ge-
zondheidsredenen.

V. Peuskens ; buitenslands.

A. Van Aperen, D. Van Mechelen ;
ambtsverplichtingen.

OPENING VAN DE GEWONE ZITTING 1991-1992

De Voorzitter : De Vlaamse Raad
komt heden van rechtswege bijeen
krachtens artikel 32, paragraaf 1, le
lid van de bijzondere wet van 8 au-
gustus 1980 tot hervorming der instel-
lingen.

Ik verklaar de gewone zitting 1991-
1992 geopend.

ONDERZOEK NAAR TAAL- GROEP EN WOONPLAATS

De Voorzitter : Dames en heren, aan
de orde is het onderzoek naar taal-
groep en woonplaats betreffende de
heer Patrick Hostekint, Volksverte-
genwoordiger, opvolger van Volks-
vertegenwoordiger Roger Van Steen-
kiste, ontslagnemend.

Conform artikel 3 van ons Reglement
dienen wij er ons van te vergewissen
of de betrokkene ingeschreven is op
de lijst van de leden van de Neder-
landstalige taalgroep van de Kamer
van Volksvertegenwoordigers.

Bij brief van 3 oktober 1991 heeft de
Kamer van Volksvertegenwoordigers
ons medegedeeld dat de heer Hoste-
kint op 2 oktober 1991 de grondwet-
telijke eed heeft afgelegd en tot de
Nederlandse taalgroep behoort.

Gelet op voormelde brief van de Ka-
mer van Volksvertegenwoordigers
stel ik voor dat de Raad er zich, zoals
gebruikelijk, zou toe beperken van
de gegeven omstandigheden akte te
nemen en de formaliteit betreffende
het onderzoek naar taalgroep en
woonplaats als vervuld te beschou-
wen.

Geen bezwaar ? (*Instemming*)

Aldus is besloten.

Met genoegen roep ik de heer Hoste-
kint dan ook uit tot lid van de Vlaam-
se Raad en heet hem namens u allen
welkom in deze vergadering. (**Ap-
plaus**)

BOODSCHAPPEN

De Voorzitter : Bij brief van 17 sep-
tember 1991 deelt de Voorzitter van
de Rat der Deutschsprachigen Ge-
meinschaft mee dat voornoemde
Raad zich ter vergadering van die dag
heeft geconstitueerd.

Bij brief van 8 oktober 1991 deelt de
Voorzitter van de Senaat mee dat de
Senaat zich ter vergadering van die
dag heeft geconstitueerd.

Bij brief van 8 oktober 1991 deelt de
Voorzitter van de Kamer van Volks-
vertegenwoordigers mee dat de Ka-
mer zich ter vergadering van die dag
heeft geconstitueerd.

BENOEMING VAN HET BU- REAU

De Voorzitter : Dames en heren, aan
de orde is de benoeming van het Bu-
reau van de Vlaamse Raad.

Het ligt voor de hand dat de fractie-
voorzitters, in die hoedanigheid ge-
lijkgesteld met de Ondervoorzitters
van de Raad, bij deze benoeming niet
betrokken zijn.

Het scheidend Bureau was als volgt
samengesteld :

Voorzitter : de heer Vanvelthoven ;

Eerste Ondervoorzitter : de heer Oli-
vier ;

Tweede Ondervoorzitter : de heer
Pede ;

Voorzitter

Derde Ondervoorzitter : de heer Suykerbuyk ;

Vierde Ondervoorzitter : de heer De Beul ;

Secretarissen : de heer Vandersmissen, de heer Moors, de heer De Loor.

Vraagt iemand het woord omtrent de benoeming van het Bureau ?

De heer G. Verhaegen (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, collega's, om onze werkzaamheden te vereenvoudigen, wens ik een globaal voorstel te doen, namelijk het uittrekkend Bureau opnieuw te benoemen. **(Algemeen applaus)**

De Voorzitter : Ik constateer de eenstemmigheid van de fracties omtrent de verdeling van de ambten in het Bureau.

Daar het aantal kandidaatstellingen voor elk ambt in het Bureau gelijk is aan het aantal toe te wijzen ambten, verklaar ik benoemd :

tot Voorzitter : de heer Vanvelthoven ;

tot Eerste Ondervoorzitter : de heer Olivier ;

tot Tweede Ondervoorzitter : de heer Pede ;

tot Derde Ondervoorzitter : de heer Suykerbuyk ;

tot Vierde Ondervoorzitter : de heer De Beul ;

tot Secretarissen : de heren Vandersmissen, Moors en De Loor.

Het Bureau van de Vlaamse Raad is aldus samengesteld en ik verzoek de Voorzitter en twee Secretarissen hier op het gestoelte te komen plaatsnemen.

Ik dank de twee jonge secretarissen voor de mij geboden hulp en bijstand.

Het voorlopig Bureau van de Vlaamse Raad : Voorzitter J. Bascour (PVV), oudste lid in jaren, geflankeerd door – respectievelijk links en rechts – secretarissen R. Daems (PVV) en F. Dewinter (VB)

TOESPRAAK VAN DE VOORZITTER

De Voorzitter : Dames en heren, namens het Bureau en ook persoonlijk dank ik u zeer oprecht voor uw hernieuwd vertrouwen, waardoor ik in deze politiek bewogen en wellicht historische dagen het Voorzitterschap van de Vlaamse Raad mag opnemen.

Ik dank collega Bascour voor de voortreffelijke wijze waarop hij deze vergadering heeft ingeleid en graag wil ik vandaag ook de leden van het Bureau mijn erkentelijkheid betuigen voor de medewerking, de openheid en de constructieve geest, die onze vergaderingen de voorbije jaren hebben gekenmerkt.

Dames en heren, het voorbije zittingsjaar is voor de Vlaamse Raad een belangrijk jaar geweest. Met diverse initiatieven hebben wij 10 jaar Vlaamse Raad en 20 jaar culturele autonomie gevierd.

Op passende wijze heeft de Vlaamse Raad, ter gelegenheid van de Feest-

dag van de Vlaamse Gemeenschap, hulde gebracht en de gouden erepenning uitgereikt aan Renaat Van Elslande, Frans van der Elst, Frans Grootjans en Bert Van Hoorick, eminente voorgangers die zich langdurig en aanwijsbaar verdienstelijk hebben gemaakt voor de geestelijke en materiële ontplooiing, van de Vlaamse gemeenschap.

Een informatiecampagne over de Vlaamse Raad richtte zich tot alle burgers, de provinciale en lokale besturen en de onderwijsinstellingen. De respons van de jeugd getuigde van een verrassende bekendheid met de knelpunten van de politieke machtsuitoefening in ons land. Uit de gesprekken met provinciale en gemeentelijke gezagsdragers onthoud ik vooral de nood aan inspraak en de vrees voor een te centralistisch en bevoogdend Vlaams beleid.

Maar niet alleen qua uitstraling, ook inzake de organisatie van onze activiteiten en inzake infrastructuur heeft de Vlaamse Raad een hele weg afge-

Voorzitter

legd. Het Secretariaat werd gereorganiseerd, bibliotheek, informaticacentrum en voorlichting worden uitgebouwd, en in de hoop dat de staats-hervorming spoedig wordt voltooid, worden grote inspanningen geleverd om de Vlaamse Raad een autonome huisvesting te bezorgen, functioneel, een Vlaams parlement waardig.

Dames en heren, de Vlaamse Raad heeft de jongste tijd ruim werk gemaakt van zijn bevoegdheid inzake de bescherming en de luister van de taal. Taalzorg en het gebruik van een eenvoudige bestuurstaal in decreetgeving en besluitvorming zijn immers een permanente democratische opdracht. Met de organisatie van het internationaal colloquium Nederlands in de Wereld hebben wij daarenboven de overtuiging uitgedragen dat wij ons als Vlamingen medeverantwoordelijk voelen voor de instandhouding en de bescherming van onze taal en cultuur in de wereld. Het is een zorg die wij samen met Nederland hebben en waarbij wij, als het moet, het voortouw zullen nemen.

Vlaanderen in de wereld ! Onze ambitie is groot. Jozef Deleu schreef ons vandaag : de verwachtingen in de Vlaamse volksvertegenwoordiging zijn hoog gespannen.

Dames en heren, twintig jaar culturele autonomie hebben ons herinnerd aan generaties Vlamingen die eerst voor Vlaamse ontvoogding en vervolgens voor politieke autonomie hebben gestreden. In drie hervormingsgolven, bijna één om de tien jaar, werd België van een eenheidsstaat omgebogen tot een federale staat.

De Vlaamse politieke macht is vandaag betekenisvol : ruime financiële middelen, eigen instellingen, ruime bevoegdheden ! En toch : amper drie jaar na wat de stille grondwettelijke revolutie van 1988 werd genoemd, voelen de verantwoordelijke politici zich verplicht een balans op te maken en de doeltreffendheid te beoordelen van de structuren, waarin Gemeenschappen en Gewesten werken en waarin de burger als individu en als sociaal wezen tot ontplooiing moet komen.

Collega's, in de voorbije weken en dagen is de problematiek van de verhouding tussen Gemeenschappen en Gewesten in ons land immers opnieuw in een stroomversnelling terechtgekomen.

Wij staan midden een grondig debat : over de grondbeginselen van onze rechtsstaat ; over de wenselijkheid om de bevoegdheden van de Gewesten en Gemeenschappen enerzijds en van de nationale overheid anderzijds, te herkavelen ; over de uitvoering en over de timing van de staats-hervorming.

Laat mij vooraf enkele bedenkingen formuleren en vervolgens uw aandacht vestigen op een aantal te realiseren thema's.

Ten eerste, een politiek systeem kan niet ten eeuwigen dage en in opeenvolgende fasen, fragmentarisch en schoksgewijs, op zoek blijven naar grondwettelijke evenwichten. De kloof tussen het wettelijke en het werkelijke land mag niet nog groter worden. Terecht heeft men geschreven dat, terwijl het wettelijke land nog niet aan de uitvoering van de oude thema's toe is, er in het werkelijke land al nieuwe 'thema's aan de orde zijn : grotere financiële en fiscale verantwoordelijkheid voor de deelgebieden, federalisering van de buitenlandse handel, de landbouw, de ontwikkelingssamenwerking, de sociale zekerheid.. De grondwetgever heeft dus als onmiddellijke opdracht de staats-hervorming te voltooien.

Ten tweede, in een onverdachte periode, in 1989, heb ik al de vraag gesteld of wij een bestuur hebben gecreëerd dat dicht bij het volk staat dan de centralistische instellingen van weleer, een bestuur dat democratischer en efficiënter, met meer doorzichtigheid en sneller tot besluitvorming komt. In elk geval was dit onze opdracht. Maar, vandaag ervaart de burger de huidige opdeling van de bevoegdheden en de oprichting van de nieuwe instellingen nog altijd niet als een goed gezag voor Vlaanderen.

Ten derde, vooral in een federale staat is democratie méér dan een kwestie van de helft plus één, méér dan een afwegen in cijfers van de

machtsverhoudingen ; parlementaire democratie veronderstelt evenzeer de creativiteit om met de partners tot een oplossing te komen en impliceert openheid, overleg, bespreekbaarheid, bereidheid om met de andere tot een consensus te komen en deze consensus vervolgens te eerbiedigen. De grondwettelijke parlementaire democratie is trouwens zo fundamenteel, dat ze, ook in de moeilijkste politieke omstandigheden, tegen iedereen en alles, in bescherming moet worden genomen. Met andere woorden grondwet en wet ombuigen of eenzijdig interpreteren om de uitvoering van concrete dossiers op één bepaald gezagsniveau mogelijk te maken, dat kan niet !

Ten vierde, ook vandaag nog willen de Vlamingen met de andere Gemeenschap in een goed functionerende Belgische staatsstructuur samenleven. En ook vandaag vinden de Vlamingen dat solidariteit tot het wezen zelf van de federale staat behoort. Maar de concrete toepassing van dit beginsel is wel van essentiële voorwaarden afhankelijk. Het solidariteitsmechanisme moet doorzichtig zijn, sociaal verantwoorde regels moeten op een nuchtere en eenvoudige wijze worden toegepast, verschillende gedragspatronen objectief onderzocht en scheefgroeiingen weggerukt.

Dames en heren, samen staan we voor een ambitieus project. Het is duidelijk : de voltooiing van de staats-hervorming heeft alles te maken met de versterking van de democratie. Met deze bedenkingen voor ogen vraag ik absolute prioriteit voor de volgende thema's.

Ten eerste de afschaffing van het dubbelmandaat. De grondwetgever moet voor de Gemeenschappen en Gewesten een volwaardige autonome parlementaire vertegenwoordiging creëren. De eerste rechtstreekse verkiezingen voor de Vlaamse Raad moeten plaatsvinden in 1994, ten laatste !

Daarenboven moeten de politieke ideeën en verzuchtingen van de burgers die in het Vlaams Gewest wonen, uitsluitend worden verwoord door hun afgevaardigden in de

Voorzitter

Vlaamse Raad. De rechtstreekse verkiezing van de leden van de Gemeenschaps- en Gewestraden moet derhalve gebaseerd zijn op het territorialiteitsbeginsel, zoals dit definitief in de jaren 1962-1963 werd vastgelegd.

Ten tweede, de hervorming van de instellingen. Politieke geloofwaardigheid vereist dat de verschillende Executieven zo beperkt mogelijk worden samengesteld en dat de parlementaire instellingen zo worden hervormd dat ze hun controlerende, wetgevende en decreetgevende rol op de meest legitieme en effectieve wijze kunnen spelen. Laten wij derhalve ook, zo spoedig mogelijk, het politiek surrealisme van de gedwongen evenredig samengestelde Vlaamse Executieve inruilen voor het passende democratische meerderheidsbeginsel. **(Ru-
moer bij de leden van de PVV)**

Ten derde, bevoegdheden. De bevoegdheden van Gemeenschappen en Gewesten én van de nationale overheid moeten duidelijk en grondwettelijk worden afgebakend; de residuaire bevoegdheden en de verdragsrechtelijke bevoegdheid moeten ondubbelzinnig worden geregeld. De toekenning van maximale bevoegdheden moet gepaard gaan met authentieke financiële en fiscale verantwoordelijkheden.

Ten vierde, de splitsing van de provincie Brabant. De splitsing van de provincie Brabant, die de Vlamingen al zo lang vragen, moet dringend worden gerealiseerd, alleen al omwille van redenen van rationeel bestuur. Bovendien vereist het grondwettelijk proportionaliteitsprincipe dat de verdeling van de mandaten over de verschillende kantons op basis van de nieuwe volkstelling correct wordt doorgevoerd.

Ten vijfde, Europese zetelverdeling. Ook de volstrekt onevenwichtige Europese zetelverdeling moet nu een oplossing krijgen. Als het principe geldt dat elke Gemeenschap op de meest democratische wijze wordt vertegenwoordigd in het Europees Parlement, kan dat geen probleem scheppen!

Dames en heren, mag ik besluiten? Een federaal systeem is leefbaar als elk gezagsniveau de toebedeelde bevoegdheden en de democratisch tot stand gekomen consensus in goede trouw en loyaal eerbiedigt: samenwerken in overleg, dus. Vandaag echter wordt de wet in Wallonië anders gelezen, anders geïnterpreteerd en anders toegepast dan in Vlaanderen. Ik moet vaststellen dat hierdoor de federale consensus wordt verbroken en dat dergelijke praktijk de rechtsstaat in het gedrang kan brengen.

België, en dus Vlaanderen, staat op een kruispunt. In deze omstandigheden, zou het onvergeeflijk zijn als op de Vlaamse Raad toepasselijk zou worden wat jarenlang aan het unitaire Belgische bestel is verweten: onverschilligheid en gebrek aan visie! Een gezaghebbende commentator schreef: De braafheid van onze politici was steeds een vast gegeven. Er was altijd wel een hoger belang dan het Vlaamse dat voorrang verdiende!

Collega's, zonder pleinvrees zeg ik tot wie het horen wil: de tijd, dat er altijd wel een hoger belang was dan het Vlaamse, die tijd is onherroepelijk voorbij! **(Applaus, behalve bij het VB en sommige leden van de PVV — nadrukkelijk applaus bij de VU-VVD)**

Ik verklaar de Vlaamse Raad geconstitueerd. Hiervan zal worden kennis gegeven aan de Vlaamse Executieve, de Senaat, de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Conseil de la Communauté française, de Conseil régional wallon, de Rat der Deutschsprachigen Gemeinschaft en de Brusselse Hoofdstedelijke Raad.

BEGROTINGEN

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende ontwerpen van decreet werden ingediend :

- Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de

Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992

— 7 (1990-1991) — Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.

- Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992 — 8 (1990-1991) - Nr. 1 (m.i.v. administratieve begroting). Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting en de verschillende ter zake bevoegde Commissies.
- Ontwerp van financiedecreet voor het begrotingsjaar 1992 — 10 (1990-1991) — Nr. 1. Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.

BEGROTINGSSTUKKEN

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende begrotingsstukken werden ingediend :

- Toelichtingen bij de middelen- en de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992 — 6 (1990-1991) — Nr. 1. Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting en de verschillende ter zake bevoegde Commissies.
- Gewijzigde administratieve begroting ten gevolge van een verdeling van basisallocatie 41.01.18 van het programma 18 van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1991 — 560 (1990-1991) — Nr. 1. Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.

ONTWERPEN VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende ontwerpen van decreet werden ingediend :

- Ontwerp van decreet betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap
— 548 (1990-1991) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Onderwijs en Vorming.
- Ontwerp van decreet houdende regeling van de subsidiëring voor de werking en de infrastructuur van organisaties voor podiumkunsten
— 549 (1990-1991) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Cultuur.
- Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 20 december 1989 tot oprichting van een Vlaams Financieringsfonds tot herstel van de gemeentefinanciën
— 551 (1990-1991) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt.
- Ontwerp van decreet betreffende het filmbeleid in de Vlaamse Gemeenschap
— 554 (1990-1991) – Nr. 1.
Verwezen naar de Verenigde Commissies voor Cultuur en voor Economie, Energie en Tewerkstelling.
- Ontwerp van decreet betreffende de medezeggenschap in het gesubsidieerd onderwijs
— 555 (1990-1991) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Onderwijs en Vorming.
- Ontwerp van decreet houdende het statuut van de terreinen voor openluchtrecreatieve verblijven
— 557 (1990-1991) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Cultuur.

VOORSTELLEN VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende voorstellen van decreet werden ingediend :

- Voorstel van decreet van de heer H. De Croo houdende regeling van bijzondere vormen van geregeld vervoer
— 541 (1990-1991) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Openbare Werken en Vervoer.
- Voorstel van decreet van de heer J. Timmermans houdende wijziging van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging
— 543 (1990-1991) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.
- Voorstel van decreet van de heer Jozef Bosmans houdende wijziging van het bosdecreet van 13 juni 1990
— 544 (1990-1991) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.
- Voorstel van decreet van de heren M. Desutter en M. Bartholomeussen c.s. houdende regeling van bijzondere exploitatievoorwaarden met betrekking tot het voorkomen van stofemissies en geurhinder van overslaginrichtingen en voor het milieu hinderlijke opstuwende bulk- en stortgoederen verwerkende inrichtingen
— 545 (1990-1991) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.
- Voorstel van decreet van de heer F. Vermeiren houdende erkenning van de arrondissementen Halle-Vilvoorde en Leuven als beschermd Vlaams gebied
— 550 (1990-1991) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting.

- Voorstel van decreet van de heren P. Breyne, F. Dielens en H. De Loor houdende wijziging van artikel 96 van de Huisvestingscode
— 553 (1990-1991) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting.
- Voorstel van decreet van de heren C. Moors en E. Baldewijns c.s. houdende wijziging van artikel 19 en artikel 108 van het decreet van 17 juli 1991 betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten
— 558 (1990-1991) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Onderwijs en Vorming.
- Voorstel van decreet van de heren P. Berben, A. Bourgeois, A. De Beul en W. Seeuws c.s. houdende aanpassing van het decreet van 8 april 1987 houdende aanpassing van de regeling voor de toekenning van subsidievoorschotten voor de jeugd- en volwassenenvorming
— 559 (1990-1991) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Cultuur.

Intrekking

De Voorzitter : De volgende voorstellen van decreet werden ingetrokken :

- Voorstel van decreet van de heer P. Breyne c.s. houdende wijziging van artikel 96 van de Huisvestingscode
— 384 (1989-1990) – Nr. 1.
- Voorstel van decreet van de heren F. Dielens en H. De Loor houdende toekenning van een premie voor functionele aanpassing van een bejaardenwoning
— 435 (1990-1991) – Nr. 1.

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende voorstellen van resolutie werden ingediend :

Voorzitter

- Voorstel van resolutie van de heer W. Luyten c.s. betreffende de toestand in Slovenië en Kroatië na het ingrijpen van het Joegoslavische centrale leger
— 542 (1990-1991) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Buitenlandse en Externe Aangelegenheden.
- Voorstel van resolutie van de heer F. Dielens c.s. betreffende het Vlaams energiebeleid
— 546 (1990-1991) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Economie, Energie en Tewerkstelling.
- Voorstel van resolutie van de heren P. Van Grembergen en A. De Beul betreffende het waarborgen van de gelijkwaardigheid van het Nederlands met de andere EG-talen naar aanleiding van recente rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschap
— 552 (1990-1991) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Buitenlandse en Externe Aangelegenheden.
- Voorstel van resolutie van de heer J. Geysels betreffende de relatie tussen de Vlaamse Raad en de Vlaamse Executieve na de ontbinding van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Senaat
— 556 (1990-1991) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften.
- Voorstel van resolutie van de heer A. Denys betreffende het minimum eisenpakket vanwege de Vlaamse Gemeenschap
— 562 (1991-1992) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften.
- Voorstel van resolutie van de heer A. Denys betreffende de bevoegdheidsafbakening van de Vlaamse Executieve bij de ontbinding van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Senaat

— 563 (1991-1992) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften.

Intrekking

De Voorzitter : Het volgende voorstel van resolutie werd ingetrokken :

- Voorstel van resolutie van de heer W. Luyten c.s. betreffende de toestand in Slovenië en Kroatië na het ingrijpen van het Joegoslavische centrale leger
— 532 (1990-1991) – Nr. 1.

BELEIDSNOTA

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende beleidsnota werd ingediend :

- Beleidsnota Algemeen Welzijnsbeleid, ingediend door de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin
— 547 (1990-1991) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn en Gezondheid.

BOEKVANHETREKENHOF

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende boek van het Rekenhof werd ingediend :

- 148e Boek van het Rekenhof - Opmerkingen en documenten voorgelegd aan de Vlaamse Raad - Deel 1
— 14 (1990-1991) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.

VERSLAG VAN HET REKENHOF

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende verslag van het Rekenhof werd ingediend :

- Verslag van het Rekenhof over het onderzoek van de ontwerpen van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992
— 15-B (1990-1991) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.

ADVIES

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende advies werd ingediend :

- Advies van de Raad van State over het voorstel van decreet van de heren H. Suykerbuyk en E. Van Vaerenbergh c.s. houdende de mogelijkheid voor de gemeenten het woonrecht aan bepaalde voorwaarden te onderwerpen
— 302 (1990-1991) – Nr. 2.
Verwezen naar de Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting.

VERSLAGEN

Indiening

De Voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- door mevrouw N. Maes namens de Commissie voor Onderwijs en Vorming over het voorstel van decreet van de heer L. Vanhorenbeek c.s. houdende wijziging van de wet van 15 juli 1985 tot organisatie van het maritiem hoger onderwijs en de studiën in de nautische wetenschappen

Voorzitter

- 223 (1988-1989) – Nr. 4.
- door de heer A. Bourgeois namens de Commissie voor Cultuur over het ontwerp van decreet houdende de subsidieregeling van verenigingen voor amateuristische kunstbeoefening in het kader van het Nederlandstalig sociaal-cultureel vormings- en ontwikkelingswerk
— 512 (1990-1991) – Nr. 3.
- door de heer J. De Bremaeker namens de Commissie voor Buitenlandse en Externe Aangelegenheden over het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de volgende internationale akten :
 1. Vierde ACS-EEG-Overeenkomst met financieel Protocol, negen Protocollen, Slotakte en Bijlagen 1 tot LXXVIII, Procesverbaal van ondertekening en Bijlagen 1 tot VIII, ondertekend te Lomé op 15 december 1989 ;
 2. a. intern akkoord betreffende de financiering en het beheer van de communautaire steun ;
b. intern akkoord betreffende de maatregelen en procedures nodig voor de toepassing van de vierde ACS-EEG-Overeenkomst, ondertekend te Brussel op 16 juli 1990
— 534 (1990-1991) – Nr. 2.
- door de heer H. Suykerbuyk namens de Commissie voor Buitenlandse en Externe Aangelegenheden over het voorstel van resolutie van de heer E. Bockstal betreffende het beleid van de Vlaamse Gemeenschap inzake de internationale culturele samenwerking en betreffende de culturele akkoorden als instrument van dit beleid
— 528 (1990-1991) – Nr. 2.
- door mevrouw M. De Meyer namens de Commissie voor Buitenlandse en Externe Aangelegenheden over het voorstel van resolutie van de heer G. Janzegers c.s. betreffende een cultureel akkoord tussen Vlaanderen en Roemenië
— 468 (1990-1991) – Nr. 2.
- door mevrouw L. Nelis-Van Lie-
dekerke namens de Commissie voor de Media over het voorstel van decreet van de heren E. Van Rompuy en P. Chevalier c.s. houdende statuut, organisatie en erkenning van regionale televisieverenigingen
— 509 (1990-1991) – Nr. 11.
- door de heer C. Moors namens de Commissie voor Onderwijs en Vorming over het ontwerp van decreet betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap
— 548 (1990-1991) – Nr. 3.
- door de heer P. Breyne namens de Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting over het voorstel van decreet van de heer J. De Seranno houdende wijziging van het decreet van 16 juni 1982 houdende maatregelen voor een sociaal grondbeleid
— 437 (1990-1991) – Nr. 6.
- door de heer H. De Loor namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt over het voorstel van decreet van de heer V. Anciaux c.s. houdende maatregelen betreffende de openbaarheid van bestuur
— 31 (BZ 1988) – Nr. 2.
- door de heer H. De Loor namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt over het voorstel van decreet van de heer J. Ansoms c.s. houdende maatregelen tot toekenning van een algemeen recht op informatie aan de burgers en tot invoering van een principiële openbaarheid van het bestuur van de Vlaamse Gemeenschap en van de diensten of instellingen van de Vlaamse Gemeenschap die onder het gezag of het toezicht van een Gemeenschapsminister ressorteren
— 83 (BZ 1988) – Nr. 2.
- door de heer H. De Loor namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt over het voorstel van decreet van de heer J. Geysels houdende regeling van de openbaarheid van bestuur en van de actieve informatieplicht van de Vlaamse overheid
— 206 (1988-1989) – Nr. 2.
- door de heer H. De Loor namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt over het ontwerp van decreet met betrekking tot de openbaarheid van bestuursdocumenten in de diensten en instellingen van de Vlaamse Executieve
— 535 (1990-1991) – Nr. 4.
- door mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche namens de Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting over het voorstel van decreet van de heren P. Breyne, F. Dielens en H. De Loor houdende wijziging van artikel 96 van de Huisvestingscode
— 553 (1990-1991) – Nr. 3.
- door de heer Jos Bosmans namens de Commissie voor Onderwijs en Vorming over het ontwerp van decreet betreffende de medezeggenschap in het gesubsidieerd onderwijs
— 555 (1990-1991) – Nr. 3.
- door de heer F. Sarens namens de Commissie voor Onderwijs en Vorming over het voorstel van decreet van de heren C. Moors en E. Baldewijns c.s. houdende wijziging van artikel 19 en artikel 108 van het decreet van 17 juli 1991 betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten
— 558 (1990-1991) – Nr. 2.
- door de heer P. Deprez namens de Commissie voor Financiën en Begroting over het ontwerp van financiedecreet voor het begrotingsjaar 1992
— 10 (1990-1991) – Nr. 3.
- door de heer P. Deprez namens de Commissie voor Financiën en Begroting over het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 20 december 1989 tot oprichting van een Vlaams Financieringsfonds tot herstel van de gemeentefinanciën
— 551 (1990-1991) – Nr. 3.

JAARVERSLAG

Indiening

De Voorzitter : Het volgende jaarverslag werd ingediend :

- Jaarverslag 1990 betreffende de regionale ruimtelijke ordening, ingediend door de heer L. Waltiel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting
— 561 (1990-1991) — Nr. 1.

VERZOEKSCHRIFT

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende verzoekschrift werd ingediend :

- Verzoekschrift van de heer E. Armalsteen betreffende de sociale reclassering van in vrijheid gestelden.
Verwezen naar de Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften.

OPMERKINGEN VAN HET REKENHOF

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende opmerkingen van het Rekenhof werden ingediend :

- Opmerking van het Rekenhof betreffende het ontwerp van decreet met betrekking tot de openbaarheid van bestuursdocumenten in de diensten en instellingen van de Vlaamse Executieve (Stuk 535 — 1990-1991- nr. 1 dd. 3 juli 1991).
Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt.
- Opmerking van het Rekenhof betreffende het besluit van de Vlaamse Executieve d.d. 9 oktober 1991 tot verdeling van de basisallocatie 41.01.18 van het programma 18.

Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.

MEDEDELINGEN VAN HET REKENHOF

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende mededelingen van het Rekenhof werden ingediend :

- Afschrift van de brief van 14 augustus 1991 die het Rekenhof inzake de VZW JINT richt aan de heer Gemeenschapsminister van Cultuur.
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.
- Afschrift van de brief van 12 september 1991 die het Rekenhof inzake het provisioneel krediet m.b.t. de investeringsuitgaven voor Antwerpen - Europese Culturele Hoofdstad, ingeschreven onder basisallocatie 01 .01. 18, richt aan de heer Voorzitter van de Vlaamse Executieve.
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.

ADVIES VAN DE VLAAMSE MEDIARAAD

Indiening

De Voorzitter : Het volgende advies van de Vlaamse Mediaraad werd ingediend :

- Advies van de Vlaamse Mediaraad over de ontwerp-besluiten van de Vlaamse Executieve betreffende de reclamatieblokken op radio en televisie, de mededelingen van de Vlaamse Executieve en de Nederlandstalige leden van de Brusselse Hoofdstedelijke Executieve door de BRTN, en de wijze waarop de gastprogramma-raad zijn bevoegdheden uitoefent.
— Advies nr. 91/10.

Dit advies ligt ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, Afdeling Openbare Vergadering.

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De Voorzitter : De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, Afdeling Openbare Vergadering :

- Arrest nr. 17/91 van 4 juli 1991 (rolnummer 182) ;
- Arrest nr. 18/91 van 4 juli 1991 (rolnummer 183) ;
- Arrest nr. 19/91 van 4 juli 1991 (rolnummers 207 en 223) ;
- Arrest nr. 20/91 van 4 juli 1991 (rolnummer 209) ;
- Arrest nr. 23/91 van 25 september 1991 (rolnummer 189).

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De Voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende prejudiciële vragen, beroepen tot vernietiging en tot gedeeltelijke vernietiging en vorderingen tot schorsing liggen ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, Afdeling Openbare Vergadering :

- Rolnummer 288
- Rolnummer 289
- Rolnummer 290
- Rolnummer 291
- Rolnummer 292
- Rolnummer 293
- Rolnummer 294
- Rolnummer 295
- Rolnummer 296
- Rolnummer 297
- Rolnummer 298
- Rolnummer 299
- Rolnummer 300
- Rolnummer 301

Voorzitter

- Rolnummer 302
- Rolnummers 303 tot en met 323
- Rolnummer 324
- Rolnummer 325
- Rolnummer 326.

SCHRIFTELIJKE VRAGEN

(Regl. art. 74)

Indiening

De Voorzitter : Schriftelijke vragen werden ingediend door :

- de heren G. Annemans, J. Ansons, G. Beerden, E. Beysen, E. Bockstal, Jos Bosmans, G. Bos-suyt, mevrouw F. Brepoels, de heren P. Breyne, L. Bril, H. Candries, G. Cardoen, W. Cortois, J. Cuyvers, A. De Beul, H. De Croo, H. De Loor, A. Denys, J. De Roo, M. Desutter, F. Dewinter, M. Didden, I. Egelmeers, E. Flamant, J. Geysels, L. Hancké, G. Janzegers, L. Kelchtermans, mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens, de heren W. Kuijpers, A. Laridon, H. Lauwers, mevrouw O. Leféber, de heer J. Loones, mevrouw N. Maes, mevrouw L. Maximus, de heer G. Mommerency, mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke, de heren M. Olivier, Leo Peeters, V. Peuskens, M. Schoeters, H. Suykerbuyk, J. Timmermans, mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, de heren J. Valkeniers, J. Van Bree, E. Vandebosch, D. Van der Maelen, E. Vandersmissen, H. Van Dienderen, J. Van Eetvelt, P. Van Grembergen, R. Van Hooland, L. Vanhorenbeek, E. Vankeirsbilck, J. Van Looy, A. Van Nevel, R. Van Steenkiste, E. Van Vaerenbergh, H. Van Wambeke, F. Vermeiren, W. Verreycken en mevrouw M. Vogels.

SAMENSTELLING VAN EEN COMMISSIE

Wijzigingen onder de plaatsvervangende leden

De Voorzitter : Voor de SP-fractie is in de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt de heer Leo Peeters als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Timmermans.

Voor de PVV-fractie is in de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt de heer Vandermarliere als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Denys.

MOTIE VAN ORDE

Agenda

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, eerst en vooral wil ik de Voorzitter danken voor zijn toespraak, een prachtige oppositietoespraak die waarschijnlijk vlijmscherp moet geklonken hebben in de oren van al degenen die de staatshervorming van Martens VIII hebben gerealiseerd : SP, CVP maar voor een gedeelte ook de Volksunie. **(Applaus bij de PVV)** .

Mijnheer de Voorzitter, in feite heb ik het woord gevraagd in verband met de agenda. Ik wil beklemtonen dat de leden van de PVV-fractie die agenda in het Bureau niet hebben goedgekeurd. Alvorens daar dieper op in te gaan, wil ik erop wijzen dat ik ten eerste verrast was over de wijze waarop deze agenda werd voorgesteld. Wij hadden gehoopt dat er op het einde van de vergadering van het Bureau op de agenda nog zou worden vermeld dat hier een debat zou worden gehouden over de gebeurtenissen of liever de chantage in de Waalse Gewestraad. **(Applaus bij de VU)**

College Van Grembergen, ik heb het

altijd een zwak punt gevonden dat het Bureau van de Vlaamse Raad de bal toekaatste naar de Executieve. Ik vind dat niet de Executieve het debat moet voeren. Het gaat om een debat van het Vlaams Parlement dat hier moet worden gehouden.

Collega's, de bijeenkomst van vandaag moet volgens ons op twee zaken gebaseerd zijn : eerst en vooral dient de continuïteit van ons Vlaams Parlement te worden gewaarborgd, er rekening mee houdend dat de Vlaamse Raad eveneens donderdag wordt ontbonden. Daarbij dient van deze gelegenheid gebruik te worden gemaakt om een antwoord te geven op het gebeurde in de Waalse Gewestraad. Op de agenda die ons werd voorgesteld komt dit niet aan bod. Wel staan er een achttal ontwerpen van decreet op de agenda vermeld. Al degenen, zoals de heer Suykerbuyk, die pleiten voor een reflectieperiode beschouwen ons parlementair werk blijkbaar als een lachertje. Ik vind het ongehoord al die ontwerpen nog op een drafsje af te handelen, vooral rekening houdend met het feit dat de uitvoering ervan zal moeten gebeuren door uitvoeringsbesluiten op een ogenblik dat de Vlaamse Raad geen enkel controlerecht meer heeft. Als antwoord hierop stelt de PVV-fractie voor twee voorstellen van resolutie in spoedbehandeling te behandelen.

Het eerste voorstel van resolutie houdt verband met de bevoegdheid van de Executieve, rekening houdend met het feit dat vanaf donderdag de Vlaamse Raad geen controlerecht meer kan uitoefenen. Alleen de lopende zaken kunnen vanaf die dag worden behandeld. Ik heb gemerkt dat collega Geysels een identiek voorstel van resolutie heeft ingediend. Ik vraag voor dit voorstel van resolutie de spoedbehandeling.

Het tweede voorstel van resolutie houdt verband met het feit dat het Vlaamse Parlement, de Vlaamse Raad, de moed aan de dag zou leggen een politiek standpunt van al de fracties naar voren te brengen, waarbij de Vlaamse Gemeenschap duidelijk aan de Franstalige Gemeenschap een minimum aantal eisen oplegt. Dit voorstel van resolutie omvat vijf pun-

Denys

ten. Deze punten komen ook voor in verklaringen van al de fracties, afgelegd tijdens de voorbije weken. Ten eerste, het afschaffen van de gewestelijke ministeriële comités op het niveau van de nationale Regering.

Ten tweede, geen kijk- en luistergeld zonder bevoegdheidsoverdracht, met andere woorden het herhalen van de hier reeds toegekende anti-waфельzerresolutie. (**Applaus op de banken van de VU**) Het applaus van de Volksunie verbaast mij want het kijk- en luistergeld hebben zij reeds twee maal verkocht.

Ten derde, de financieringswet moet worden herzien aangezien er meer financiële en fiscale bevoegdheid komt voor de Gemeenschappen en de Gewesten.

Ten vierde, de proportionele formule van de Vlaamse Regering, vastgelegd tot oktober 1992, moet na het opnieuw samenstellen van het Parlement ongedaan worden gemaakt. Het is onzinnig nog een jaar verder te doen met deze formule.

Ten vijfde, er moeten hervormingen komen van de Senaat, gekoppeld aan de rechtstreekse verkiezing van de Raad.

Dit zijn vijf minimumeisen. Wij hebben de kar niet willen overladen. Wij konden ook gesproken hebben van de federalisering van de Sociale Zekerheid. Wij hebben dat er doelbewust niet bijgenomen omdat wij weten dat ter zake geen consensus bestaat. Wij verkiezen met een minimum aantal eisen uit te pakken om te proberen tot de grootste mogelijke consensus te komen. (**Geroep op de banken van de VU**)

Geachte collega's, u kent ons standpunt. Op ons congres zijn wij zelfs verder gegaan dan de Volksunie. Het is niet mijn bedoeling elkaar te overtroeven. Mijn fractie wil proberen vanuit de Vlaamse Raad een unaniem antwoord te bieden op wat is gebeurd in de Waalse Gewestraad. Daarom vragen wij dat bij hoogdringendheid deze twee voorstellen van resolutie worden behandeld. (**Applaus op de banken van de PVV**)

De Voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte leden van de Regering, geachte collega's, het doet mij plezier dat de Volksunie vandaag iets luider is dan de laatste drie jaar. (**Applaus op de banken van de PVV en AGALEV**)

Ik wens kort twee punten, die ook de heer Denys heeft aangehaald, te onderstrepen.

Ten eerste, het is natuurlijk normaal dat wij gedurende de laatste dagen van de Vlaamse Raad over een aantal ontwerpen discussiëren en ze ook goedkeuren, ontwerpen die op een normale wijze in de Commissies werden behandeld. Ik denk bijvoorbeeld aan het decreet betreffende de openbaarheid van bestuur of aan het decreet met betrekking tot de HOLT. Het is natuurlijk iets minder evident — hier heeft de heer Denys gelijk — dat wij hier in gestrekte draf een aantal ontwerpen goedkeuren die vorige week in galop in de Commissies werden geperst en waarover nu moet worden gestemd.

Die snelheid staat trouwens in schril contrast met het feit dat een aantal interpellaties, die op tijd en conform het reglement waren ingediend, wel van de agenda werden geschaft. Dus, een aantal zaken die essentieel te maken hebben met het controle-recht van deze Raad zijn geschrapt en een aantal ontwerpen die van de Executieve afkomstig zijn, worden er aan een versneld tempo doorgesast. Dat is, zoals ook de heer Denys terecht zei, voor ons onaanvaardbaar.

Ik wens ook uit te weiden over het regime waarin de Vlaamse Executieve zich bevindt door het feit dat, door de ontbinding van de Kamers, ook de Vlaamse Raad ontbonden zal zijn. Wij gaan hier geen eng juridisch debat voeren. Ik heb eveneens de literatuur erop nagelezen. Wij kunnen lang discussiëren over het begrip lopende zaken, wat de preciese inhoud is en wat de jurisprudentie ter zake is. Het is duidelijk dat wij in deze Raad voor een uitzonderlijke situatie staan.

Ten eerste, hebben wij het dubbelmandaat, wat een specifieke en moeilijke relatie schept. Als de nationale Kamers worden ontbonden, wordt deze Raad ook ontbonden. Dat geeft een democratisch deficit. Daarover waren alle fracties het eens bij de viering, ongeveer een jaar geleden, van de Vlaamse Raad. Dit democratisch deficit dreigt nog verbreed te worden omdat er geen enkele wettelijke, laat staan grondwettelijke bepaling is die strikt omlijnt wat de Executieve kan doen bij de ontbinding van de Kamers. De Executieve is bovendien niet ontslagnemend. Ook daarover kunnen we lang discussiëren, maar daarover bestaan teksten van de Raad van State, omzendbrieven van Eerste Minister Martens en van de vroegere Executieve. Hieruit blijkt dat wij op geen enkele manier aan de Executieve een algemene volmacht kunnen geven.

Trouwens, collega's, de Vlaamse Executieve is proportioneel samengesteld en dit maakt de situatie nog moeilijker. Vandaar dat onze fractie een resolutie heeft ingediend waarin zij vraagt, ten eerste, dat de Vlaamse Executieve met de nodige omzichtigheid zou tewerk gaan in de uitoefening van haar bevoegdheden en, ten tweede, dat zij, gezien de specifieke situatie van het dubbelmandaat en de specifieke samenstelling van de Executieve, alleen de lopende zaken zou afhandelen. Wegens het dubbelmandaat wordt deze Raad ontbonden. Het heeft geen zin, collega's, om ook op Vlaams niveau de democratie te ontbinden. Vandaar onze vraag om urgentie en ons verzoek tot de fracties om het democratisch deficit niet groter te maken.

Ik verwacht van de Executieve dat zij daarop een antwoord geeft (**Applaus bij AGALEV**).

De Voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, veertien dagen geleden, besliste het voltallige Bureau, dit wil zeggen alle leden van wat wij noemen het Kleine Bureau, en alle fractievoorzitters — de fractievoorzitters van de fracties

Van Grembergen

die niet in het Bureau zijn opgenomen waren het ermee eens want zij hadden een schriftelijk verzoek ingediend — aan de Executieve de vraag te stellen en de opdracht te geven een politiek antwoord te formuleren op de feiten die zich én op het federale vlak én in de Waalse Raad én met de Waalse Executieve hadden voorgedaan. Dat werd in unanimitéit aangevraagd en Minister Van den Bosch, aanwezig namens de Executieve, heeft er zich toen toe verbonden deze wens en dit verlangen uitdrukkelijk in de Executieve naar voren te brengen. Aangezien wij inhoudelijk een politiek antwoord wensen te formuleren heeft de Minister gevraagd : laat de vergadering van de Vlaamse Raad niet op maandag doorgaan, geef ons enige tijd, maar wij doen het. De Voorzitter en alle bureauleiden kunnen daarvan getuigen.

Wij merken dat deze Vlaamse Regering, die beleidsbrieven maakt, over milieu, verkeer en gezondheid, niet in staat is een politiek antwoord te formuleren dat over de partijgrenzen heen unanimitéit in de Vlaamse Raad zou gekregen hebben (**Applaus bij de VU**).

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, u weigerde deze functie op te nemen, dat moet duidelijk zijn. De Vlaamse Raad en de Voorzitter van de Vlaamse Raad hadden daarop aangedrongen, u heeft echter geweigerd.

U wordt nochtans tot Minister verkozen in de Vlaamse Raad, maar wanneer deze Raad u vanuit het Bureau unaniem een opdracht geeft, dan zegt u : Daar hebben wij de moed niet voor. Waarom had u daar de moed niet voor ?

CVP-Ministers, SP-Ministers, en PVV-Ministers, waarom had u daar de moed niet voor ? Er is een stemming geweest in de Executieve over de opdracht die de Vlaamse Raad had gegeven. De uitslag daarvan was 10 tegen 1. U heeft evenwel geweigerd omwille van de banden die u binden aan de federale Regering en aan de federale partijstrategie van SP en CVP en omwille van de eventuele

toekomstkansen van de PW.

De minimumresolutie van de PVV is inderdaad een minimum eisenprogramma. Het is zodanig opgesteld dat elke discussie uit de weg wordt gegaan. Onder meer, de discussie over de Sociale Zekerheid en de problemen in de rand worden uit de weg gegaan. Het is een gemakkelijheidsoplossing. Het eisenprogramma is zo minimaal dat niemand in Vlaanderen het durft te verhoppen. (**Luidruchtig protest bij de PW**)

Mijnheer de Voorzitter, wij zijn verheugd over het feit dat u in uw toespraak bij het begin van deze vergadering vrij duidelijk de algemene eisen van politiek Vlaanderen heeft geformuleerd. Dit is iets anders dan de minimumresolutie ingediend door de heer Denys. (Applaus bij de VU)

Onze conclusie is dan ook dat op basis van de tekst van de Voorzitter een verklaring moet worden opgesteld die door alle fracties, over de partijgrenzen heen, moet worden ondertekend. Ik nodig de collega's Denys en Verhofstadt en u allen dan ook uit deze verklaring te ondertekenen. Zij zal een politiek antwoord zijn op wat er op federaal vlak en in Wallonië is gebeurd. Wij zullen na de discussie zien of deze verklaring inderdaad door allen wordt ondertekend, want ik verneem dat een grondig politiek debat hierover morgen om tien uur zal plaatshebben. Ik hoop dat er ten minste hierover eensgezindheid zal ontstaan. (**Applaus bij de VU**)

De Voorzitter : De heer Moors heeft het woord in verband met de agenda.

De heer C. Moors : Mijnheer de Voorzitter, mag ik even vragen om een punt aan de agenda toe te voegen. Het gaat om een technisch voorstel van decreet dat alleen beoogt een contradictie weg te werken in het decreet op de inspectie en de pedagogische diensten dat wij voor het reces hebben goedgekeurd.

De Voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Mijnheer de Voorzitter, normaal had ik het woord

niet gevraagd, maar toch wens ik gebruik te maken van de mogelijkheid tot interruptie die ons Reglement biedt.

Collega Van Grembergen, u hebt natuurlijk gelijk met uw verontwaardiging over het negeren van de unanieme vraag, van de Vlaamse Raad. Toch moet mij iets van het hart. Het verbaast mij dat wij er het allen over eens zijn dat het dubbelmandaat funest is voor de Raad en voor de democratie, maar dat uw partij drie jaar lang in de nationale Regering heeft gezeten, 85 ultimatus de wereld heeft ingestuurd, en wij nog steeds met het dubbel mandaat zitten.

Er moet mij nog iets van het hart. U hebt kritiek op de Executieve. In het verleden hebt u terecht kritiek geleverd op de PVV, omdat deze partij niet uit de Executieve is gestapt. U beweert bovendien van politiek fatsoen te houden. Dan moet u uw Minister de opdracht geven deze Executieve te verlaten. Dat is de consequentie van uw betoog. (**Applaus bij AGALEV**)

De Voorzitter : De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer G. Verhaegen : Mijnheer de Voorzitter, vanmiddag werden twee concrete teksten ingediend en daarover wil ik graag even spreken.

Wat gebeurt er met de Executieve nu men haar, althans volgens de resolutie van collega Geysels, gelijk stelt met de nationale Regering ? Er is natuurlijk een fundamenteel verschil tussen deze beide, ook institutioneel. Een van de belangrijkste punten hierbij is wel dat de Vlaamse Executieve tot op de dag dat de Vlaamse Raad opnieuw wordt samengesteld, haar volle bevoegdheid bewaart. Deze is dus veel ruimer dan de bevoegdheid van de nationale Regering tijdens dezelfde periode. Ik pleit dus niet voor een spoedbehandeling van de resolutie van collega Geysels. Deze resolutie bestaat uit twee delen. Met het eerste deel ben ik het helemaal niet eens. Wat het tweede deel betreft, is het duidelijk dat elke Executieve die een moeilijke periode doormaakt, zichzelf voldoende deontologische verplichtingen moet opleggen en een

Verhaegen

grote voorzichtigheid in acht moet nemen. Het is zeer eigenaardig dat het nationaal Parlement niet, maar de Vlaamse Raad wel tot het einde van januari het recht heeft aan de leden van de Executieve parlementaire vragen te stellen. Dit is slechts een detail, maar een belangrijk detail om het onderscheid tussen de twee Regeringen te maken.

In het Bureau hebben wij inderdaad zeer lang gediscussieerd over de methode en de tactiek waarmee wij deze problematiek zouden behandelen. Het is wellicht de laatste keer dat ik in deze Vlaamse Raad het woord neem en ter zake wil ik waarschuwen voor een gevaar : wij mogen in deze belangrijke periode geen blijf geven, ook niet in de details, van onvermogen om over de partijen heen tot één fundamenteel standpunt te komen over wat ons na de verkiezingen te doen staat. Precies daarom heb ik vroeger reeds voorgesteld een Werkgroep op te richten en ik dring hier nog eens op aan. Uit de ervaring met de financieringswet weten wij allemaal dat het voor de leden van de Vlaamse Raad, op uitzondering mischien van een uittreidend minister van Begroting, bijna niet te doen is om in een tijdspanne van één week verschillende alternatieve financieringsvoorstellen te doorgronden, op hun waarde te schatten en de cijfermatige weerslag en de juridische inhoud ervan te begrijpen. Bij de financieringswet hadden wij allemaal verschillende weken voorbereidingstijd nodig. Alleszins wil ik hier niet op een lichtzinnige wijze beslissingen goedkeuren die wij achteraf als onvolkomen of zelfs als onjuist zouden moeten beoordelen.

Zeer aandachtig heb ik naar de toespraak van de Voorzitter geluisterd en ik dank hem voor zijn woorden. Na raadpleging van alle fracties waren de leden van het Bureau het eens om bij deze plechtige vergadering de Voorzitter te laten vertolken wat voor ons allen essentieel lijkt. Deze aanpak blijkt nu nog meer de juiste en ik sluit mij graag aan bij de vraag van de fractievoorzitter van de Volksunie om ons morgen, op basis

van de toespraak van de Voorzitter, te bezinnen in hoever onze fracties tot unanimité kunnen komen. Naar buiten komen met drie of vier verschillende resoluties zou een slechte zaak zijn en alleen maar de verdeeldheid in de Vlaamse Raad openbaren. Ik wil geen onvolkomen resoluties, maar een consensus op basis van wat de Voorzitter zo juist heeft gezegd. Daartoe nodig ik de collega's in de Vlaamse Raad ten zeerste uit. (**Applaus**)

De Voorzitter : De heer Gabriëls heeft het woord.

De heer J. Gabriëls : Mijnheer de Voorzitter, wij worden hier nu met verschillende zeer belangrijke vragen geconfronteerd, onder meer inzake het voorstel van resolutie houdende minimumeisen. Dit laatste is door uw toespraak echter achterhaald. Daarom vraag ik een schorsing van de vergadering om de fracties gelegenheid te geven tot overleg en om zodoende, op basis van uw toespraak, een eensgezinde maar veel verdergaande ontwerp-resolutie aan de Raad voor te leggen. (**Applaus**).

De Voorzitter : De heer Verreycken heeft het woord.

De heer W. Verreycken : Mijnheer de Voorzitter, ik sluit mij aan bij de vraag naar wijziging van de agenda en ik pleit voor een debat op basis van de voorgestelde resoluties. Want, met alle respect, de toespraak van de Voorzitter ging voor mij helemaal niet ver genoeg, was veel te beperkt en compenseert geenszins het vier jaar lang wegwuiven van alle eisen die de Voorzitter zo juist heeft geformuleerd. Dat die aanklachten-toespraak van de Voorzitter zoveel applaus kreeg van zowel de vroegere als de huidige meerderheid, verbaast mij dan ook ten zeerste. Zij hebben toch vier jaar lang ruim de gelegenheid gehad om al die punten op te lossen en hebben dat al die tijd niet gedaan.

Ik pleit dus voor een wijziging van de agenda en voeg hier nog aan toe dat de dringende bijeenroeping van de Vlaamse Raad vorige week het enige afdoende antwoord kon zijn aan de afschuwelijke Waalse arrogantie. Als

wij nu geen algemeen debat voeren over dit in de schulp kruipen van de Vlaamse Executieve, dan is dit een bewijs te meer voor de beschamende onderworpendheid aan de Belgische broodheren, uit wiens hand deze meerderheid, de vroegere en de huidige, nog altijd eet.

Zolang de Walen zich pro-Waals blijven opstellen en de Vlamingen pro-Belgisch is Vlaanderen automatisch de dupe. Bij de Vlamingen die zich Belgisch opstellen moet ik ook de Volksunie Ministers rekenen die met zeer veel verve leve België roepen.

Met meer nadruk dan ooit pleit ik, namens één Vlaming op drie, voor een debat over onafhankelijkheid.

De Voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik wil drie dingen zeggen.

Ten eerste, dank ik de Voorzitter voor zijn indringende, weloverwogen toespraak, waarin het grootste gedeelte van de Vlaamse Raad zich kan herkennen, en die als grondslag kan worden gebruikt voor een resolutie na het debat morgen, als er al een resolutie moet komen.

Ten tweede, ik stel vast dat de heer Denys van de gelegenheid gebruik heeft gemaakt hier enige beroering in de zaal te wekken. Dat is zijn goed recht als fractievoorzitter van een de facto oppositiepartij. De koorts is hier wel gestegen zodat ik de indruk krijg dat er verkiezingen op komst zijn. (**Hilariteit**)

De vragen van de heer Denys waren tweërlei. De eerste vraag ging over de agenda voor deze twee dagen. Vaststellend dat de televisie opnamen maakt heeft hij van de gelegenheid gebruik gemaakt om een eigen ontwerp van resolutie in verband met de Vlaams-Waalse tegenstellingen voor te lezen. Meer specifiek over de agenda wijs ik er echter op dat alle ontwerpen en voorstellen die vandaag op de agenda staan de normale procedure van de Vlaamse Raad hebben doorlopen na bespreking in de Commissie en een verslag dat zal

Hancké

worden voorgesteld. Dat op het einde van een zittijd geprobeerd wordt het bootje vol te laden, weet ook de heer Denys. Precedenten zijn niet moeilijk te vinden.

In de tweede vraag heeft de heer Denys het over het probleem van de lopende zaken, een begrip dat samenhangt met ontbinding van de Raad. De bijzondere wet die onze werkzaamheden regelt, bepaalt alleen iets ingeval het ontslag van een lid van de Executieve of van heel de Executieve. De Executieve is op dit ogenblik niet ontslagnemend. De Executieve behoudt bijgevolg de volheid van haar bevoegdheden. Ik voeg er aan toe dat de Executieve al in 1985 begrepen had dat dergelijke situaties zich zouden kunnen voordoen. Er is dan een richtlijn opgesteld en gestuurd naar de leden van de Executieve om hen tot omzichtigheid aan te manen in de periode waarin er geen parlementaire controle mogelijk is. Ik meen dat dit probleem in het verleden reeds werd opgelost. In verband met het debat dat wij morgen gaan voeren moeten wij erover nadenken of wij al dan niet een resolutie moeten indienen. Ik meen dat de Voorzitter van de Vlaamse Raad op een welsprekende manier onder woorden heeft gebracht wat leeft in de democratische fracties van deze Raad. Het heeft bijgevolg geen zin op de valreep nog te proberen het laken op één of andere manier tot zich te trekken door het indienen van een resolutie, die niet eens de eenstemmigheid van deze Raad zal krijgen.>

Ik stel dus voor het debat te laten verlopen zoals in het Bureau werd afgesproken, namelijk een uitspraak over de lopende zaken en nadien de bespreking van de ontwerpen en voorstellen.

De Voorzitter : De heer Verhofstadt heeft het woord.

De heer G. Verhofstadt : Mijnheer de Voorzitter, ik was niet van plan het woord te nemen in dit debat, maar de heer Van Grembergen heeft er mij toe geroepen. Hij heeft een aantal aantijgingen geformuleerd waar-

van ik vind dat zij een antwoord verdienen.

Ik betreur in de eerste plaats de toon die de heer Van Grembergen heeft aangeslagen. Ten opzichte van wat in de jongste weken is gebeurd en de standpunten die door de Waalse Raad zijn ingenomen, zouden wij beter zoeken naar een standpunt waarmee alle fracties het eens kunnen zijn, in plaats van aan opbodpolitiek te doen.

Ik ben van mening dat wij hiervoor niet moeten steunen op de toespraak van iemand, ook al is hij van onze eerbiedwaardige Voorzitter. Wij moeten de resolutie die hier is ingediend er kunnen eventueel ook nog door andere fracties resoluties worden ingediend — bespreken en waar nodig amenderen. Het slechtste dat ons nu kan overkomen is het niet bereiken van een unanimité bij het bespreken van de resolutie omdat zij door de heer Denys werd ingediend.

Ten tweede ben ik van oordeel dat wij onze resolutie niet moeten overladen. Ik verdraag van iedereen, van SP, AGALEV en CVP en van collega's van onze eigen partij, amendementen om de zaak nog zwaarder en harder te maken, maar ik aanvaard geen enkel amendement van de Volksunie, in het licht van de inhoud van het minimum pakket. **(Geroep van de heer W. Luyten)**

Ik vind dat het weinig past voor een fractie die gedurende meer dan drie jaar een aantal zaken heeft toegegeven die nu in ons minimum pakket zijn vervat, ons nu de les te komen spellen. Ik denk hierbij bijvoorbeeld aan heel het probleem van het kijken en luistergeld, van de overheveling van de belastingen die nog voor ristornering in aanmerking komen. De Vlaamse Raad heeft maanden geleden op unanieme wijze een resolutie goedgekeurd om neen te zeggen tegen een bijkomende overheveling van middelen wanneer daaraan geen bijkomende bevoegdheden worden gekoppeld.

Ik herinner mij trouwens dat bepaalde fracties die tekst hebben geamendeerd. De laatste echter die over de brug is gekomen om die resolutie in

de Vlaamse Raad goed te keuren, was de Volksunie-fractie. Meer nog, de heer Schiltz was in de nationale Regering de eerste om zijn steun te verlenen aan de overheveling van het kijk- en luistergeld. Ik herinner mij dat hij toen via de radio verklaarde dat het slechts om een klein wafelijzertje ging dat geen problemen met zich zou brengen. **(Applaus bij de PVV en geroep bij de VU)**

De CVP ging daar natuurlijk ook mee akkoord maar van hen zijn wij dat gewoon, van de Volksunie niet. **(Geroep bij de CVP en bij de VU)** Ik was niet van plan om dat hier te zeggen, mevrouw Maes, maar wanneer de heer Van Grembergen ons hier op de tribune de les komt spellen en komt verklaren dat aan dit minimum eisenpakket nog tal van punten moeten worden toegevoegd, kan ik toch niet nalaten hem erop te wijzen in eigen boezem te kijken om vast te stellen wat de Volksunie de jongste jaren heeft aanvaard. **(Protest van de heer A. De Beul)**

Wij zullen het daar inderdaad nog over hebben, mijnheer De Beul. Ik heb niet op drie en een half jaar meer dan tien toegevingen gedaan op Vlaams vlak. Indien u dat verkiest, zal ik ze hier opsommen. Ik heb niet de faciliteiten rond Brussel gebetonneerd. Ik ben niet tot tweemaal toe akkoord gegaan met de overheveling van het kijk- en luistergeld. U wel ! **(Geroep bij de VU)**

Mijnheer de Voorzitter, het enige wat ik wens te vragen is dat wij de kar niet zouden overladen, maar op basis van de tekst die thans voorligt en die eventueel nog kan worden geamendeerd — vanzelfsprekend zonder daarbij een tegennatuurlijke houding aan te nemen ten opzichte van de politiek die men gedurende meer dan drie jaar heeft gevoerd — samen te zoeken naar een tekst waarover wij het alleen eens kunnen zijn in plaats van elkaar hier trachten de loef af te steken zoals de heer Van Grembergen dat poogt te doen. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Gabriëls heeft het woord.

De heer J. Gabriëls : Mijnheer de

Gabriels

Voorzitter, wij zouden hier kunnen aansturen op een eindeloze polemiek met oeverloze discussies over grondwetsherzieningen waaraan de liberalen hebben meegewerkt en die ons amper 7 ten honderd van de autonomie hebben opgeleverd, terwijl de jongste grondwetsherziening meer fundamenteel was en ons 40 ten honderd opleverde. **(Protest van de heer E. Van Rompuy)** Ik neem aan dat u zich ongemakkelijk voelt, mijnheer Van Rompuy, maar sta mij toe mij betoeg af te ronden.

De Voorzitter : Dames en heren, mag ik u uitnodigen naar elkaar te luisteren ?

De heer J. Gabriels : Wij kunnen nog lang uitweiden over de overheveling van het kijk- en luistergeld waarbij Vlaanderen uiteindelijk 63 ten honderd zal krijgen. Daar gaat het nu echter niet om.

Vandaag worden wij geconfronteerd met een ongewone evolutie waarbij een andere Gemeenschap in het land neemt wat zij via legale weg niet krijgt. Vlaanderen moet daarop een antwoord geven. Wij dringen aan op een duidelijk antwoord in aansluiting op uw toespraak mijnheer de Voorzitter in de vorm van een resolutie die niet steunt op minimalistische eisen maar op datgene wat de inzet zal zijn van de onderhandelingen na de verkiezingen.

Mijnheer de Voorzitter, wij handhaven derhalve ons verzoek tot schorsing van de vergadering om de fractievoorzitters toe te laten overleg te plegen teneinde in plaats van een minimum programma, een duidelijk en realistisch maximum programma te kunnen voorleggen. **(Applaus)**

De Voorzitter : Dames en heren, ik stel voor de vergadering te schorsen tot 15.30 uur.

— **De vergadering wordt geschorst om 15.10 uur.**

— **De vergadering wordt hervat om 15.30 uur.**

De Voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de bespreking van de agenda zoals hij voorligt, rekening houdend met vragen van de leden : ten

eerste, van de heer Denys die de spoedbehandeling vraagt van twee door hem ingediende resoluties, ten tweede, van de heer Geysels die een resolutie heeft ingediend en, ten derde, van het voorstel tot aanvulling van de agenda van de heer Moors.

Vraagt hierover nog iemand het woord ?

De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké : Mijnheer de Voorzitter, ik kan meedelen dat een gemeenschappelijke resolutie zal worden ingediend over de problematiek die is aangehaald in uw toespraak. Wij zullen die vandaag nog indienen bij het Bureau zodat ze nog tijdig kan worden rondgedeeld.

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, het verheugt me dat de andere fracties naar ik hoop ook concrete standpunten naar voren zullen brengen. Wij hoeven niet absoluut vandaag tot een eensgezind standpunt te komen ; dat kan ook morgen.

Wij moeten in alle geval een antwoord bieden aan de Waalse Gewestraad, liefst bij consensus en unanimité.

Wij kunnen een voorstel bespreken in de Commissie maar wij hopen dat wij op basis van een concrete tekst tot een eensgezind standpunt kunnen komen.

De Voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Mijnheer de Voorzitter, nu wordt vooral gesproken over het gedeelte van de resoluties die werden ingediend over de gemeenschappelijke verklaring met betrekking tot wat er op nationaal vlak uit het kader van de regeringcrisis is gebeurd en het bepalen van een standpunt, al dan niet georiënteerd op de toespraak die u hebt gehouden.

Ik leg er de nadruk op dat wij een resolutie hebben ingediend over de democratische huishouding in de Vlaamse Gemeenschap en in het

Vlaams Gewest. Ik zou niet graag hebben dat de bekommernis die daarin tot uiting wordt gebracht, verdwijnt in de plooiën van een eensgezinde verklaring.

Ik handhaaf dan ook voorlopig mijn voorstel tot dringende behandeling van die resolutie tenzij - maar ik heb nog steeds geen antwoord gekregen van de Vlaamse Executieve - de bekommernissen die in de resolutie tot uiting komen, worden opgenomen in de verklaring.

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, ik sluit me uiteraard aan bij wat de heer Geysels zegt in verband met het tweede voorstel van resolutie en de zijne over de lopende zaken.

Ik weet niet wat de leden van de meerderheid zullen voorstellen in verband met de gemeenschappelijke resolutie. Ik stel vast dat er vijf punten in vermeld worden : ten eerste, de afschaffing van het dubbelmandaat, ten tweede, de hervorming van de instellingen — en daarover zijn wij het allen eens — , ten derde, de bevoegdheden, ten vierde, de splitsing van de provincie Brabant, en, ten vijfde, de Europese zetelverdeling.

Er wordt echter niet gesproken over de ministercomités die zijn opgericht op nationaal vlak en over de discussie die de aanleiding was tot het affront aan de Vlamingen.

Tenslotte het probleem van het kijken en luistergeld, wat de aanleiding was tot de regeringcrisis en waardoor de Vlamingen opnieuw zijn afgedreigd. Wij weigeren dat er nog verder compensatiepolitiek wordt gevoerd.

Dit zijn minimumeisen die aan de tekst moeten worden toegevoegd : de afschaffing van de ministercomités en het probleem van het kijk- en luistergeld.

Als deze voorwaarden worden vermeld, kunnen we vlug en vlot tot een overeenkomst komen. De Vlaamse Raad kan dan op een eensgezinde manier een antwoord bieden aan de Waalse Gewestraad.

De Voorzitter : Dames en heren, mag ik daaruit concluderen dat de dagorde zoals hij voorligt goedgekeurd wordt, aangevuld met het voorstel van decreet ingediend door de heren Moors en Baldewijns, dat de fractieleiders onverwijld vergaderen om een voorstel van resolutie uit te werken, dat, mochten zij tot een conclusie komen, morgen de spoedbehandeling daarvan onmiddellijk wordt aangevat, dat wij vandaag niet stemmen over het voorstel van de heer Denys over de spoedbehandeling van zijn twee resoluties maar de stemming ervan verdagen tot morgen en dat wij ons nu uitspreken over de spoedbehandeling gevraagd door de heer Geysels in verband met zijn resolutie.

De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Mijnheer de Voorzitter, alvorens u een definitief voorstel doet aan de Vlaamse Raad herhaal ik mijn voorstel, namelijk of het niet mogelijk is de thematiek op te nemen in de discussie van de algemene tekst. Ik dring hier nogmaals aan op een antwoord van de Executieve. Indien het niet mogelijk is op mijn voorstel in te gaan, dan vraag ik nu de stemming over de hoogdringendheid. Gaat men op mijn voorstel wel in, dan kan de resolutie, zoals dat het geval is met de twee resoluties van de heer Denys waarvan één dezelfde inhoud heeft als de mijne, morgen worden besproken.

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, wij vragen in ieder geval een stemming over ons voorstel om de ontwerpen en voorstellen van decreet, met uitzondering aan het ontwerp van financiedecreet, niet te behandelen. Wij vinden het niet zinnelijk om al deze ontwerpen en voorstellen overhaastig af te handelen.

Wij gaan wel akkoord met het tweede voorstel om tussen de fractieleiders tot een gemeenschappelijk standpunt trachten te komen en dit morgen in een nieuwe vorm van resolutie bij hoogdringendheid te behandelen.

Wij willen wel het ontwerp van financiedecreet, dat noodzakelijk is voor de verdere werking van de instellingen te garanderen, bespreken.

Wij zijn ook akkoord om morgen over de resolutie van de heer Geysels te discussiëren. Wij willen echter eerst weten of de collega's akkoord zijn om eveneens morgen over het voorstel van resolutie van de heer Geysels en mijn voorstel van resolutie over hetzelfde onderwerp te discussiëren.

De Voorzitter : Mijnheer Denys, ik meen dat het voorstel van de heer Geysels, evenals uw voorstel over een gelijklopende materie, weinig te maken heeft met de eerste resolutie die u heeft ingediend. Ik stel voor eerst te stemmen over de agenda, aangevuld met het voorstel van decreet ingediend door de heren Moors en Baldewijns.

Dames en heren, wij stemmen nu bij zitten en opstaan over de agenda, aangevuld met het voorstel van decreet van de heren Moors en Baldewijns.

De leden die mijn voorstel wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Mijn voorstel is dus aangenomen.

Ik vraag nu de stemming over de spoedbehandeling van het voorstel van resolutie van de heren Geysels en Denys over de bevoegdheidsafbakening en over de relatie tussen de Vlaamse Raad en de Vlaamse Executieve nadat de Raad zal ontbonden zijn.

Dames en heren, wij stemmen nu bij zitten en opstaan over de spoedbehandeling.

De leden die het voorstel wensen aan te nemen worden verzocht op te staan. De tegenproef. Het voorstel tot spoedbehandeling is niet aangenomen.

ONTWERP VAN DECREET met betrekking tot de openbaarheid van bestuursdocumenten in de diensten en instellingen van de Vlaamse Executieve
— 535 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6

VOORSTEL VAN DECREET van de heer V. Anciaux c.s. houdende maatregelen betreffende de openbaarheid van bestuur
— 31 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer J. Ansoms c.s. houdende maatregelen tot toekenning van een algemeen recht op informatie aan de burgers en tot invoering van een principiële openbaarheid van het bestuur van de Vlaamse Gemeenschap en van de diensten of instellingen van de Vlaamse Gemeenschap die onder het gezag of het toezicht van een Gemeenschapsminister ressorteren
— 83 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer J. Geysels houdende regeling van de openbaarheid van bestuur en van de actieve informatieplicht van de Vlaamse overheid
— 206 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De Voorzitter : Aan de orde zijn het ontwerp van decreet met betrekking tot de openbaarheid van bestuursdocumenten in de diensten en instellingen van de Vlaamse Executieve, het voorstel van decreet van de heer Anciaux c.s. houdende maatregelen betreffende de openbaarheid van bestuur, het voorstel van decreet van de heer Ansoms c.s. houdende maatregelen tot toekenning van een algemeen recht op informatie aan de burgers en tot invoering van een principiële openbaarheid van het bestuur van de Vlaamse Gemeenschap en van de diensten of instellingen van de Vlaamse Gemeenschap die onder het gezag of het toezicht van een Gemeenschapsminister ressorteren en het voorstel van decreet van de heer Geysels houdende regeling van de openbaarheid van bestuur en van de actieve informatieplicht van de Vlaamse overheid, die door de Commissie in samenhang werden behandeld, met dien verstande dat het ontwerp van decreet als basis voor de

Voorzitter

bespreking werd genomen. Wij volgen hier dezelfde werkwijze.

Het opschrift van dit decreet werd door de Commissie gewijzigd als volgt : ontwerp van decreet betreffende de openbaarheid van bestuursdocumenten in de diensten en instellingen van de Vlaamse Executieve.

De algemene bespreking is geopend.

De heer De Loor, verslaggever heeft het woord.

De heer **H. De Loor**, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt besteedde vier vergaderingen aan het ontwerp van decreet betreffende de openbaarheid van bestuursdocumenten in de diensten en instellingen van de Vlaamse Executieve.

Dit ontwerp van decreet werd behandeld in samenhang met volgende voorstellen van decreet : het voorstel van de heer Anciaux houdende maatregelen betreffende de openbaarheid van bestuur ; het voorstel van de heer Ansoms houdende maatregelen tot toekenning van een algemeen recht op informatie aan de burgers en tot invoering van een principiële openbaarheid van het bestuur van de Vlaamse Gemeenschap en van de diensten of instellingen van de Vlaamse Gemeenschap die onder het gezag of het toezicht van een Gemeenschapsminister ressorteren, en ten slotte het voorstel van de heer Geysels houdende regeling van de openbaarheid van bestuur en van de actieve informatieplicht van de Vlaamse overheid.

De tekst van het ontwerp van decreet werd als basis voor de discussie gebruikt.

In zijn inleiding wees de Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt erop dat de Grondwet van 1831 onder meer de openbaarheid van vergadering oplegt aan Kamer en Senaat. Behoudens deze grondwettelijke regel is de beslotenheid van be-

stuur in onze staatsstructuur de regel en de openbaarheid van bestuur de uitzondering.

De democratisering in het algemeen en de democratisering van het onderwijs in het bijzonder maken dat de bevolking thans veel mondiger is dan honderd jaar geleden. Daardoor is er een reële vraag om in het kader van een grotere democratisering van de beleidsvoering en van het bestuur, de openbaarheid van bestuur tot een algemeen rechtsprincipe te verheffen.

Gezien de nakende ontbinding van Kamer en Senaat zal het in de Grondwet inschrijven van de openbaarheid van bestuur niet voor morgen zijn. De regeling van de openbaarheid van bestuur behoort in principe tot de bevoegdheid van het nationale Parlement. Er is evenwel geen bezwaar dat de Vlaamse Gemeenschap de minimumregels aanvult, verstrakt of preciseert ter gelegenheid van de organisatie van het bestuurlijk optreden of van de uitoefening van de regelgevende bevoegdheid.

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen actieve en passieve openbaarheid. Bij passieve openbaarheid heeft de bestuurder een recht op informatie vanwege de overheid. Bij actieve openbaarheid gaat de overheid over tot het verstrekken van informatie om zo de afstand tussen burger en bestuur te verkleinen. De openbaarheid komt bijvoorbeeld tot uiting door openbaarheid van vergaderen, door openbaar onderzoek, door maatregelen inzake publiciteit, door inspraak en participatie, door mededelingen, berichten, witboeken enzovoort.

De voornaamste redenen voor openbaarheid zijn het geven van een legitieme basis aan het overheidsoptreden, het streven naar een grotere democratisering van de beleids- en bestuursvoering en het bieden van een betere preventieve rechtsbescherming.

Dit ontwerp van decreet wil gestalte geven aan deze intentie wat de besluitvorming op gewestelijk en/of gemeenschapsvlak betreft. Het is bovendien in de materiële zin het eerste

wetgevende initiatief van de uitvoerende macht om zijn eigen principiële beslotenheid om te vormen tot een principiële openbaarheid, en dit niet voor een bepaalde dienst of een departement, maar voor de hele Vlaamse administratie en de instellingen, Commissies en andere adviesorganen die van het Vlaamse Gewest en/of de Vlaamse Gemeenschap afhangen.

Dit initiatief dat in de formele zin een algemeen wettelijk initiatief voorafgaat, is de logische voortzetting van de aanloop naar meer democratie in de politieke besluitvorming die een tweetal jaar geleden werd genomen op gemeentelijk vlak met de actie rond het Gemeentelijk Reglement Openbaarheid van Bestuur. Het was dan ook niet meer dan billijk dat de Vlaamse Executieve zich meer openheid en democratie zou opleggen, zoals ze dat verwacht van de lokale besturen. Dit decreet biedt meer rechtszekerheid, niet alleen voor de burger, maar ook voor de ambtenaar die op een geoorloofde manier inzage zal kunnen verlenen of afschriften kunnen geven.

In tegenstelling tot bijvoorbeeld de voorstellen van decreet van de heren Geysels en Anciaux is dit decreet niet van toepassing op privé-rechtspersonen.

Dit decreet is van toepassing op de ARGO, al wordt het niet onderworpen aan de vereiste van een bijzondere meerderheid.

Dit ontwerp van decreet is van toepassing op de bestuursdocumenten die voor de betrokken burger, hij weze een rechts- of natuurlijk persoon, de neerslag zijn van een bestuursbeslissing. Er weze opgemerkt dat de notie belang niet werd opgenomen in dit ontwerp.

Het was de bedoeling zo weinig mogelijk objectieve redenen in te bouwen om van de principiële openbaarheid geen lege doos te maken. Een glazen huis is immers niet gediend met luiken.

In principe zijn de bestuursdocumenten openbaar. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de materiële

De Loor

vorm van het bestuursdocument, noch het tijdstip en de plaats in het beleidsvormingsproces waarop dit document wordt geproduceerd, enige belemmering kunnen zijn op het recht tot inzage, behoudens de in dit ontwerp van decreet vermelde excepties en de wettelijke en reglementaire uitzonderingsgronden die algemeen zijn aanvaard, maar die niet behoren tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap.

Dit ontwerp van decreet wil evenmin het terrein van het archiefwezen, geregeld door de archiefwet van 1955, betreden.

Het wil ook het recht waarborgen voor iedere betrokkene om de gegevens betreffende zijn persoon of toestand die hij foutief of onvolledig acht, recht te zetten.

Er weze tenslotte opgemerkt dat dit decreet zich beperkt tot de passieve openbaarheid. De actieve openbaarheid hoeft immers niet bij decreet geregeld. Duidelijk is wel dat de Vlaamse Executieve logischerwijze dit decreet zal laten gepaard gaan met een politiek van doorgedreven actieve openbaarheid.

Dit decreet geeft niet automatisch een vrijgeleide aan elkeen om die documenten die hij maar wil, in te zien, te kopiëren of te verkrijgen. Een openbare dienst is immers in essentie een instrument van de uitvoerende macht. Wel bestaat de mogelijkheid een verzoek tot inzage van een bepaald bestuursdocument te weigeren. De weigering, wanneer die expliciet wordt geformuleerd, moet telkens het belang van de openbaarheid afwegen tegenover welbepaalde uitzonderingsgronden en zich steeds baseren op de bezorgdheid dat inwilliging van het verzoek zou inhouden dat onvoltooide gegevens of interne mededelingen zouden moeten worden verstrekt of indien het verzoek kennelijk onredelijk is of te algemeen geformuleerd.

Afhankelijk van het niveau van beleidsverantwoordelijkheid waarop deze weigering gebeurt, kan de verzoeker steeds een willig beroep indie-

nen bij de hiërarchische overheid. Deze mogelijkheid is niet voldoende en biedt geen garantie voor de verzoeker dat zijn verzoek op een rechtsgeldige manier werd afgewezen. Daarom wordt een specifieke beroepsprocedure ingesteld die niet noodzakelijk moet worden voorafgegaan door een zogenaamd hiërarchisch beroep.

Wat de diensten sensu stricto betreft, zij die dus tot het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap behoren, zal iedere weigering aanhangig kunnen worden gemaakt bij de informatie-ambtenaar die bij de herstructurering werd voorzien bij de Dienst Pers, Voorlichting en Ontvangst van het departement Coördinatie, administratie Kanselarij en Voorlichting.

Wat de publiekrechtelijke instellingen betreft, die eigen beheersorganen bezitten, wordt aan deze organen de zorg overgelaten een ambtenaar aan te wijzen die zal optreden als informatie-ambtenaar. Deze informatie-ambtenaar moet de klacht onderzoeken en binnen een termijn van twee maanden het dossier, vergezeld van een gemotiveerd advies over de al dan niet ontvankelijkheid en gegrondheid van de klacht, overmaken aan de Raad voor Openbaarheid van Bestuursdocumenten die ter zake een beslissing neemt.

Om te vermijden dat de toepassing van het inzagerecht een voorbehouden informatie tussen de partijen blijft, wordt in het kader van de openbaarheid van bestuur aan de Raad de opdracht gegeven jaarlijks een rapport op te stellen met zijn bevindingen en eventueel voorstellen te doen inzake de concrete toepassing van het inzagerecht.

Dit ontwerp van decreet wil de principes vastleggen. Voor heel wat mensen zal dit decreet misschien niet ver genoeg gaan. Maar dit decreet wil een eerste venster zijn in dat glazen huis van de democratie.

Bij het voorstel van decreet van de heer Ansoms zei de indiener dat de CVP al jaren vragende partij is inzake de openbaarheid van bestuur. Een regeling inzake openbaarheid van bestuur moet enerzijds voor de burger

een recht op informatie inhouden, wat passieve openbaarheid wordt genoemd, en anderzijds aan de overheid een algemene verplichting tot informatieverstrekking opleggen, wat actieve openbaarheid heet.

Er zijn goede redenen om een principiële openbaarheid van bestuur te regelen.

Ten eerste, de openbaarheid van bestuur verschaft een legitieme basis aan het overheidsoptreden.

Ten tweede past de openbaarheid van bestuur ook in het streven naar een grotere democratisering van het beleid en het bestuur.

Ten derde, de openbaarheid van bestuur biedt een preventieve bescherming. Dit is van belang in een tijd waar geen enkel aspect van het privéleven nog aan de overheidsinmenging ontsnapt.

Ten vierde, is de openbaarheid van bestuur in de meeste landen geregeld. Recent was dit nog het geval in Nederland. Behoudens in enkele landen, zoals bijvoorbeeld Canada, is de openbaarheid van bestuur de regel en de beslotenheid van bestuur de uitzondering.

Het voorstel van decreet en het ontwerp van decreet komen in werkelijkheid neer op een fragmentaire aanpak. Het zou beter zijn dat in een artikel 24ter van de Grondwet een algemene openbaarheid van bestuur zou worden ingeschreven en dat een meer gedetailleerde regeling dan verder per beleidsniveau zou worden uitgewerkt. De CVP is voorstander van een dergelijk Grondwetsartikel 24ter, aldus de indiener.

Het voorstel van decreet voorziet in de oprichting van een dienst Pers en Voorlichting bij het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en dit maar om een actieve informatieverstrekking te verzekeren naar analogie met de Nederlandse Rijksvoorlichtingsdienst.

In verband met de passieve openbaarheid maakt het voorstel van decreet een onderscheid tussen de gegevens met betrekking tot de persoon

De Loor

en de persoonlijke rechten van de burger en de gegevens die niet op naam van de persoon in de arbeidsdocumenten aanwezig zijn.

Een stelsel van openbaarheid van bestuur staat of valt met de uitzonderingsgevallen. Deze worden in dit voorstel van de heer Ansoms duidelijk gedefinieerd. Een effectief stelsel van openbaarheid waarin ook uitzonderingsgevallen worden aanvaard, vereist het bestaan van een geschillenbeslechtende instantie, in casu de Raad van State.

Tot slot moet ook de kostprijs van het stelsel van openbaarheid in het oog worden gehouden. Gelet op de budgettaire mogelijkheden dient het te worden uitgebouwd via een mobiliteitsregeling van de personeelsleden.

Bij het voorstel van decreet van de heer Geysels lichte de indiener ervan toe dat een stelsel van openbaarheid op vier principes zou moeten zijn geschraagd : openbaarheid van vergaderen en beraadslagen, openbaarheid van bestuursdocumenten met een beperkt aantal uitzonderingsgevallen — deze vormen immers de achillespees van het stelsel —, de actieve informatieplicht van de overheid als gedragslijn en de invoering van een spreekrecht voor de ambtenaren.

— De heer A. De Beul, Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op.

Het voorstel van decreet wil de openbaarheid regelen op Vlaams niveau. Duidelijk is echter dat openbaarheid ook op nationaal vlak moet worden gereguleerd zodat men geen toestanden krijgt waarbij de RVA niet en de VDAB wél het principe van openbaarheid van bestuur moet huldigen.

Tijdens de zeer grondige en uitvoerige algemene en artikelsgewijze bespreking werden vaak de onvolledigheid van het ontwerp-decreet, met name het feit dat enkel de passieve openbaarheid wordt behandeld, en de fragmentaire aanpak van de problematiek van de openbaarheid van bestuur aangeklaagd. Daarenboven vreesden verschillende sprekers voor

een gebrek aan voldoende begeleidingsmaatregelen voor de administratie. Nadat ter zake verschillende amendementen werden aangenomen die een verbetering en een uitbreiding van het ontwerp-decreet voorstellen, werd het eenparig goedgekeurd.

Ik meen dat, dankzij de belangrijke inbreng van de commissieleden en de begripvolle houding van de Gemeenschapsminister, een betekenisvolle stap wordt gezet inzake de openbaarheid van bestuursdocumenten in de diensten en instellingen van de Vlaamse Executieve.

Als lid van de socialistische partij wens ik na dit verslag, toch nog enkele bedenkingen weg te geven. De SP is zeer tevreden met dit aangepaste en geamendeerde ontwerp van decreet. Hiermee wordt nog maar eens een punt uit het regeerakkoord gerealiseerd, al wordt het dan nog op de valreep, vóór de ontbinding van de Kamers en de Vlaamse Raad, ter stemming voorgelegd. Wij beschouwen dit als een eerste, maar fundamentele stap in de goede richting.

Ik herinner er trouwens aan dat de heer Louis Tobback zelf tweetal jaren geleden deze thematiek voor het eerst bij de gemeentebesturen in de actualiteit bracht. Heel wat gemeentebesturen hebben daarop ingespeeld en passen reeds het principe van zowel de actieve als passieve openbaarheid van bestuur toe.

Ook in zijn eigen departement heeft de Minister intussen dit principe algemeen gemaakt. Vandaar dat de SP er zich ten zeerste over verheugt dat nu ook de Vlaamse Raad een decreet zal goedkeuren dat deze openbaarheid van bestuur aan de administraties van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest oplegt.

Wij zijn van oordeel dat het oorspronkelijk ontwerp van decreet, dat flink werd geamendeerd, thans tegemoet komt aan de grote bekommernis van de diverse politiek partijen. Wij menen dat, over de partijgrenzen heen, een belangrijke consensus op dit vlak werd bereikt.

Toch moeten wij beseffen dat bij de-

ze innovatie — ik wens hier dit ontwerp van decreet aldus te bestempen — aandacht zal dienen besteed te worden aan enkele nieuwigheden. Ik vraag daarvoor in de eerste plaats de aandacht van de Minister, zodat hij daar in het bijzonder zou over waken.

Ten eerste, de wijzigende mentaliteit bij de ambtenaren.

Het werd reeds voldoende onderstreept dat tot hertoe bij de ambtenaren zwijgplicht troef was. Het zal bijgevolg van hen heel wat aanpassing vergen om een andere mentaliteit aan te kweken. Naar ons gevoelen zal het nodig zijn dat vooral bij het begin zal worden gezorgd voor een goede begeleiding van de ambtenaren.

Ten tweede, de opdracht van de informatieambtenaren.

Het wordt de taak van de informatieambtenaren de burgers voor te lichten over het gevoerde beleid.

Mijnheer de Minister, collega's, ook in de Commissie hebben wij het daarover gehad, maar toch wil ik er hier in Openbare Vergadering nogmaals op wijzen, omdat ik het zeer belangrijk vind.

Het zal voor de informatieambtenaar een opdracht zijn de beslissingen toe te lichten en uitleg te verschaffen over de getroffen maatregelen. Naar ons gevoelen zal het er daarbij vooral om gaan de nieuwe reglementen en reglementeringen nader uiteen te zetten ten aanzien van de burgers. De informatieambtenaar mag zeker geen propaganda-ambtenaar worden in dienst van de Executieve. Daarvoor wil ik waarschuwen. Daarom meen ik dat het voor de bevoegde Minister van belang zal zijn dat hij daaraan in de toekomst aandacht zal besteden.

Toch wil ik deze vergadering geruststellen door te zeggen dat wij erop vertrouwen dat de Minister, in de toekomst hieraan de nodige interesse en aandacht zal wijden en dat hij met de beide geformuleerde bemerkingen zal worden gehouden. Bovendien deel ik aan de vergadering mede dat de SP dit ontwerp van decreet ten

De Loor

volle steunt en het bijgevolg ook zal goedkeuren.

De Voorzitter : De heer Ansoms heeft het woord.

De heer J. Ansoms (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, waarde collega's, het voorliggend ontwerp van decreet met betrekking tot de openbaarheid van bestuursdocumenten in de diensten en instellingen van de Vlaamse Executieve kan de goedkeuring van de CVP-fractie wegdragen en dit om twee belangrijke redenen.

Eerst en vooral, de CVP, zoals door de verslaggever trouwens reeds werd gezegd, ijvert al jaren voor meer openbaarheid van bestuur. In dat verband verwijs ik naar een reeks voorstellen die de CVP reeds in 1985 zowel in de Kamer als in de Vlaamse Raad indiende en die erop gericht zijn meer openbaarheid te verkrijgen op allerlei beleidsniveaus, zowel het nationale, het gewestelijke, het provinciale, het gemeentelijke alsook in het OCMW.

Vervolgens hebben wij in het verleden ook herhaaldelijk gepleit voor de invoering van een artikel 24ter in de Grondwet teneinde de openbaarheid van bestuur ook in de Grondwet in te schrijven.

— De heer L. Vanvelthoven, Voorzitter, treedt opnieuw als Voorzitter op.

Tenslotte verwijs ik naar de voortrekkersrol die de vereniging van CVP-mandatarissen reeds jaren vervult teneinde een mentaliteit van openheid van bestuur te creëren bij de lokale mandatarissen.

Het is dus evident dat wij elk initiatief zoals dit ontwerp van decreet, toejuichen.

Een tweede reden van onze tevredenheid is dat wij tijdens de commissiewerkzaamheden — dankzij de positieve ingesteldheid van de Minister en de collega's van andere fracties — erin geslaagd zijn een belangrijk deel van onze ideeën in het oorspronkelijk ontwerp te doen opnemen. Wij kunnen nu dus spreken over een ontwerp Van den Bossche-Ansoms, waarbij

de laatste naam enkel staat voor de volledige CVP-fractie.

Zoals ik reeds stelde ijvert de CVP reeds jaren om, in het kader van een meer doorgegeven democratisering van de beleidsvoering, de principiële openbaarheid van het bestuur te erkennen als een algemeen rechtsprincipe. In essentie komt een regeling waarin de principiële openbaarheid van bestuur wordt erkend erop neer dat aan de burgers een recht op informatie wordt toegekend, zodat zij toegang krijgen tot gegevens en documenten die bij de overheid aanwezig zijn en betrekking hebben op hun persoon of hun rechten. Dit noemen wij de passieve openbaarheid.

Anderzijds betekent principiële openbaarheid van bestuur dat er aan het bestuur een algemene verplichting wordt opgelegd om regelmatig en op actieve wijze de informatieverstrekking ten behoeve van de burgers te verzekeren. Dit noemen wij de actieve openbaarheid van bestuur.

De CVP is voor de invoering van dit principe op alle beleidsniveau's, in de eerste plaats omdat tot op heden openbaar bestuur in feite een contradictie in terminis is. Inderdaad, bij de openbare besturen is tot op heden nog steeds de beslotenheid de regel en de openbaarheid de uitzondering, niettegenstaande het feit dat sinds het ontstaan van onze instellingen steeds meer uitzonderingen gekomen zijn op de regel van de beslotenheid. Vooral de laatste decennia werden in de nieuwe beleidsdomeinen, zoals ruimtelijke ordening, leefmilieu, cultuur en andere heel wat openbaarheidsregels, inspraakprocedures en participatiemodellen ontwikkeld. Het ligt dus in de lijn van een jarenlange evolutie dat het principe van de beslotenheid van bestuur wordt omgekeerd in een principe van openbaarheid van bestuur.

Trouwens, dat men er op het gebied van de openbaarheid van bestuur een ander uitgangspunt kan op houden dan in ons land tot nogtoe het geval is, moge blijken uit wettelijke regelingen die in andere landen van kracht zijn.

Zo kennen de meeste Westerse de-

mocratische landen zoals Zweden, Noorwegen, Denemarken, Finland en de Verenigde Staten van Amerika reeds decennia lang een principiële openbaarheid van bestuur. Meer recent kwam een dergelijke wetgeving tot stand in Nederland en in Frankrijk. België loopt hierbij, samen met Canada, Groot-Brittannië en Duitsland, een beetje achterop.

De belangrijkste reden waarom de CVP voorstander is van openbaarheid van bestuur is, is de overtuiging dat beslissingen, getroffen in alle openbaarheid een grotere legitieme basis geeft aan het overheidsoptreden. Het overheidsoptreden zal trouwens maar ten volle effect sorteren in de mate dat het door de burgers kan worden gezien als een reëel streven om het algemeen belang te realiseren, in alle objectiviteit en in openheid. Bovendien zal de openbaarheid van bestuur een betere preventieve rechtsbescherming bieden aan de burgers. Dit is toch wel nodig in een tijd dat het overheidsoptreden stelselmatig werd uitgebreid tot de meeste terreinen van ons maatschappelijk leven.

Ten slotte kan de vraag worden gesteld of de beslotenheid van bestuur nog langer houdbaar is, in een tijd dat de communicatiemedië dag na dag, uur na uur, minuut na minuut de politieke besluitvorming volgen, weergeven en becommentariëren. Daarbij moet ook worden vastgesteld dat de mondigheid van de burgers stelselmatig is toegenomen, onder meer ingevolge de hogere ontwikkelingsgraad, de verlengde schoolplicht en permanente vormingsactiviteiten.

Meer dan ooit wenst de burger de juiste informatie, inspraak en participatie. Kortom, de vraag naar een meer doorgedreven democratisering veronderstelt dan ook in de eerste plaats een adequate regeling met betrekking tot de openbaarheid van bestuur. Welnu, dit ontwerp van decreet levert hierbij een wezenlijke bijdrage. De voorgestelde tekst tot regeling van de openbaarheid van bestuursdocumenten in de diensten en de instellingen van de Vlaamse Executieve past trouwens in het schema dat onze partij reeds geruime tijd hanteert.

Ansoms

Hierbij gaan wij uit van het opnemen in de grondwet van het principe van openbaarheid van bestuur - het artikel 24ter - en de concrete uitwerking ervan geven op de verschillende beleidsniveaus. Ervaringen in het buitenland, onder meer in Nederland, leren ons immers dat een algemene wet per definitie algemeen moet blijven, eigenlijk te algemeen zodat er supplementaire toepassingen per beleidsniveaus moeten worden uitgewerkt. Bovendien is de werking van een administratie zo verschillend dat de concrete uitwerking van de passieve en actieve openbaarheid niet te vatten is in één wet. Daarom pleiten wij reeds jaren voor een concrete reglementering per beleidsniveau, nationaal, gewestelijk, provinciaal, gemeentelijk en OCMW. Voor al deze niveaus dienden wij trouwens de vereiste voorstellen in, ook op het gewestelijk niveau.

Zo komen wij tot de tweede reden waarom wij de huidige tekst zullen goedkeuren. Het oorspronkelijk ontwerp werd inderdaad aanzienlijk gewijzigd zodat het CVP-voorstel van decreet geïntegreerd werd in de tekst van de Minister. In de eerste plaats, werd er op ons aandringen een volledig nieuwe afdeling actieve openbaarheid in het ontwerp opgenomen. Inderdaad, in het oorspronkelijk ontwerp werd enkel de passieve openbaarheid geregeld. Nu zal er bij het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en bij de van de Vlaamse Gemeenschap en van het Vlaams Gewest afhangende instellingen een informatie-ambtenaar worden aangesteld. Deze informatie-ambtenaar voor mij is dat de dienst Pers en Voorlichting van de Vlaamse administratie - heeft de plicht de burger voor te lichten en dit in een concrete en begrijpelijke taal. Om zijn taak te kunnen uitoefenen heeft de informatie-ambtenaar het recht om bij alle diensten de vereiste dokumentatie op te vragen of ter plaatse te gaan inzien. Bovendien zal de informatie-ambtenaar jaarlijks een rapport uitbrengen dat door de Vlaamse Executieve aan de Vlaamse Raad zal worden voorgelegd. Tenslotte werd op ons verzoek het principe van de ge-

meentelijke loketfunctie opgenomen. Wij zijn er overigens van overtuigd dat de informatie zo dicht mogelijk bij de burger dient te worden gebracht. De overheid die het dichtst bij de burger staat is het gemeentebestuur.

Ook de passieve openbaarheid werd geamendeerd naar een gebruiksvriendelijker toegang. Zo zal de burger zich slechts tot één daartoe aangewezen dienst dienen te wenden om informatie op te vragen. Men mag immers van de burger niet verwachten dat hij in het bos van de instellingen, diensten en besturen, het juiste adres zal terugvinden. Trouwens, wie is bevoegd voor wat? Als wij merken hoeveel verkeerd gestelde schriftelijke vragen er zichtbaar zijn, dan is dit een vraag waar ook vele leden van de Vlaamse Raad veelvuldig mee worstelen.

In de toekomst, bij een verdere informatisering, zal weerom de gemeente als loketfunctie kunnen worden ingeschakeld. Voor ons is dat een zeer belangrijk gegeven.

Een derde belangrijke wijziging betreft de ombudsman. In deze functie was voorzien in het organigram van de Vlaamse administratie. Met dit decreet krijgt de ombudsman een eerste belangrijke taak. Inderdaad, wanneer de burger de gevraagde informatie niet binnen een termijn van zestig dagen verkrijgt of wanneer hij onvolledige informatie bekomt, kan hij zich wenden tot de ombudsman. De ombudsman kan zich na een klacht informeren bij de betrokken dienst en zal binnen de zestig dagen een met redenen omklede beslissing treffen. Zijn beslissing is onmiddellijk uitvoerbaar.

In het decreet werd eveneens voorzien dat de ombudsman een jaarverslag opstelt, jaarverslag dat langs de Vlaamse Executieve aan de Vlaamse Raad zal worden voorgelegd. Ook belangrijk is de zinsnede die zegt dat de Vlaamse Executieve de nadere regels zal vaststellen die de onafhankelijkheid van de ombudsman moet waarborgen. Uit de discussie in de Commissie omtrent dit onderwerp onthouden wij dat de Minister ons heeft verzekerd dat de voorwaarden

die gesteld zullen worden alvast strenger en objectiever zullen zijn dan de voorwaarden die opgelegd worden aan de ombudsman die in de gemeentebesturen kunnen worden aangesteld.

Positief is ook dat de burger die ook bij de ombudsman geen goedkeuring krijgt, zich kan wenden tot de Raad van State. Wij vinden dat de nieuwe door de Commissie voorgestelde procedure voor de burger duidelijker is en meer rechtszekerheid geeft dan de oorspronkelijk voorgestelde procedure, met name de vraag tot informatie bij een centrale dienst, beroep bij de ombudsman en vraag tot vernietiging bij de Raad van State, terwijl het vroeger was informatie bij de specifieke dienst - , beroep bij een informatie-ambtenaar - wat een functievermenging tot gevolg zou hebben - en een later beroep bij een op te richten raad voor openbaarheid van bestuursdocumenten.

Tenslotte vermelden wij ook dat op voorstel van onze collega's De Loor en Vanlerberghe de motiveringsplicht, bij wet van 29 juli 1991 goedgekeurd, eveneens in het decreet wordt ingevoerd.

Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, zoals u zelf kan zien werd het oorspronkelijk ontwerp fel geamendeerd en verbeterd. De Minister gaf aan onze fractie de ruimte om onze visie samen te voegen met zijn ontwerp, zodat er in feite een nieuw decreet ontstond dat het beste van beide oorspronkelijke voorspellen, met name het ontwerp ingediend door de Minister en ons voorstel van decreet, behield. Het is dus duidelijk dat onze fractie dan ook akkoord kan gaan met dit nieuw ontwerp Van den Bossche-Ansoms.

Betekent dit nu dat met dit ontwerp van decreet, en na publicatie in het Staatsblad automatisch een openbaarheid van bestuur zal ontstaan bij alle diensten van de Vlaamse administratie? Niets is minder waar. Dit decreet geeft een kader, niet meer, maar ook niet minder. Het is nu aan de Executieve om een ander bij wijze van uitvoeringsbesluit verder te concretiseren. Wij zullen er vanuit deze

Ansoms

Raad nauwlettend op toezien dat dit met bekwame spoed naar de geest van het decreet gebeurt. Trouwens, de in artikel 15 gegeven tijdsperiode van één jaar is voor ons een maximum. Niets staat de Executieve in de weg om vlugger uitvoering te geven aan dit decreet.

Verder, dringen wij er bij de Vlaamse Executieve op aan dat de nodige begeleidingsmaatregelen worden getroffen voor de ambtenaren. Zeker zolang er geen nieuwe en meer aan de openbaarheid aangepaste statutaire bepalingen uitgewerkt zijn, zal een begeleiding meer dan noodzakelijk zijn. Openbaarheid van bestuur is, meer nog dan een regelgeving, een zaak van mentaliteit, van openheid, zowel bij de politieke verantwoordelijken als bij de ambtenaren.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, onze fractie zal morgen dit ontwerp van decreet goedkeuren omdat zij ervan overtuigd is dat de principiële openbaarheid van bestuur de kwaliteit van onze democratie kan verhogen. Dit ontwerp levert hiertoe een bijdrage. Bovendien kregen wij volop de kans om ons ideeëngoed bij wijze van amendering in de tekst in te brengen.

Tenslotte werden in het decreet voldoende waarborgen ingeschreven opdat wij jaarlijks in deze Raad een evaluatiemoment krijgen en de nodige bijsturing zullen kunnen doen. (**Applaus**)

De Voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, toen in 1831 de Grondwet, die dit land nog altijd beheerst, werd goedgekeurd, waren wij voor de buitenwereld gedurende tientallen jaren een voorbeeld van democratie en doorzichtigheid. Inderdaad, wanneer men de Grondwet van 1831 vergelijkt met de daaraan voorafgaande periode, waarin men nog werkte aan de hand van lettres de cachet van de vorst, was dat een hele vooruitgang. Vandaag zijn wij in 1991 en de

Vlaamse Raad zal morgen een decreet goedkeuren dat de openbaarheid van bestuur regelt. Wanneer ik zeg de Vlaamse Raad, dan bedoel ik ook de beperktheid die dat inhoudt. Het gaat dus over de Vlaamse Raad, de Vlaamse administratie, en al de rest valt daar buiten. Met andere woorden, voor een groot gedeelte blijft de Vlaamse burger, wat de openbaarheid van bestuur betreft, op zijn honger zitten. Hij heeft bepaalde rechten, maar alleen binnen de bevoegdheid van Vlaanderen en daar buiten geldt nog altijd het oude systeem.

Dat doet nochtans geen afbreuk aan het feit dat wij binnen de bevoegdheid van Vlaanderen een flinke stap vooruit hebben gezet. Wij kunnen inderdaad een beroep doen op een regelgeving die ons bepaalde rechten waarborgt.

Het decreet dat thans wordt besproken heeft in de Commissie een hele verbetering ondergaan. Inderdaad, niet alleen de passieve openbaarheid wordt geregeld, maar ook - en dat is zeer belangrijk, zeker voor de Volksunie, meer bepaald met betrekking tot het voorstel van decreet ingediend door de heer Anciaux - de actieve openbaarheid van bestuur wordt in dit decreet uitdrukkelijk vastgelegd.

Wij vragen in ieder geval dat in de toekomst aandacht zal worden geschonken aan datgene waarvoor de Vlaamse wetgever bevoegd is. Nieuwe decreten moeten elementen van openbaarheid van bestuur bevatten, wij denken hierbij onder meer aan ruilverkaveling. Het huidige systeem is immers een aanfluiting van de openbaarheid van bestuur.

Mijnheer de Minister, voor wat betreft binnenlandse aangelegenheden is reeds een grote stap gezet. Wij zijn verheugd over het feit dat u belangrijke inspanningen hebt geleverd om de Vlaamse burger openbaarheid van bestuur te geven. De Volksunie zal dit decreet morgen goedkeuren. Wij hopen dat dit de aanleiding is om ook in andere domeinen openbaarheid van bestuur door te voeren.

Wij moeten ervoor waken dat er niet

alleen openbaarheid van bestuur komt voor datgene waarvoor Vlaanderen bevoegd is, maar ook voor datgene waarvoor Vlaanderen niet bevoegd is. Op Vlaams gebied is er reeds een duidelijke regeling. (**Applaus bij de VU**)

De Voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, ik zou mijn uiteenzetting over het ontwerp van decreet dat hier wordt besproken in twee delen willen splitsen. In de eerste plaats wil ik het algemeen politieke kader schetsen en onze verzuchtingen meedelen in verband met de openbaarheid van bestuur. Vervolgens zal ik een aantal bedenkingen formuleren omtrent het ontwerp van decreet.

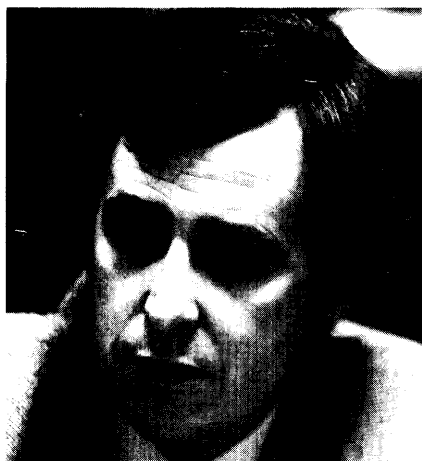
Er is in België nog altijd geen wettelijke reglementering voor de openbaarheid van bestuur. Principieel geldt in België nog altijd de geslotenheid van bestuur. Hoewel er nog altijd geen algemene wettelijke reglementering is die deze geslotenheid legitimeert, is er toch een traditie die er haaks op staat. Er is immers een link tussen de openbaarheid van bestuur met de discretieplicht van de ambtenaren. Er is bovendien een link tussen de openbaarheid van bestuur, de politieke cultuur daaromtrent en de ambtenaren. Er wordt vaak verwezen naar artikel 458 van het Strafwetboek dat het bekend maken van het beroepsgeheim strafbaar stelt. In artikel 9 van het koninklijk besluit van 2 oktober 1937 wordt het statuut van het rijksperoneel geregeld. De discretieplicht van de ambtenaren is in elk geval een belangrijk knelpunt in de discussie.

Op het ogenblik is er een evolutie naar een meer open bestuur. Ik denk hierbij onder meer aan de begrotingen van de gemeenteraad, het openbaar onderzoek inzake de ruimtelijke ordening en het VLAREM. Dit blijven echter uitzonderingen op de algemene traditie van de geslotenheid van het bestuur. België bevindt zich op dat gebied in de staart van het

Geysels

peloton. Het behoort, samen met Groot-Brittannië en Duitsland, tot de laatste Westeuropese landen die nog geen reglementering hebben.

In schril contrast hiermee zijn er een aantal jaren geleden en ook tijdens deze legislatuur door verscheidene politieke partijen initiatieven ter zake genomen. Zelfs bij de installatie van de huidige nationale Regering werd er, door het bespreekbaar maken van artikel 24ter van de Grondwet, een mogelijkheid geschapen deze zaak grondwettelijk te regelen of beter, werd door een grondwetswijziging de poort opengezet naar een algemene regeling. Hetzelfde is gebeurd met het regeerprogramma van de Vlaamse Executieve. Er werden in dezelfde geest nog een aantal initiatieven genomen. Ik som ze niet allemaal op, maar vermeld op nationaal vlak de soms spectaculaire actie van Minister Tobback. Ik denk ook aan de initiatieven van de Vlaamse Minister Van den Bossche. In een sub-commissie van de Kamer werd getracht te ko-

Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt L. Van den Bossche (SP), indiener van het ontwerp van decreet betreffende de openbaarheid van bestuursdocumenten in de diensten en instellingen van de Vlaamse Executieve

men tot een consensus over bepaalde voorstellen. Het probleem hierbij was, in elk geval voor Vlaanderen, dat dit alles niet heeft geleid tot een algemene decretale regeling, zoals het decreet dat wij nu bespreken.

Rekening houdend met deze geschiedenis vinden de Groenen openbaarheid van bestuur om volgende redenen belangrijk. Openbaarheid van bestuur is slechts één, maar wel een zeer belangrijk element in het democratisch proces. De keuze voor meer openbaarheid van bestuur, voor een passieve en actieve informatieplicht plaatsen wij in het kader van een pleidooi voor een volwaardige participatie-democratie. De burger is niet alleen de consument van het bestuur, maar ook een actieve partner in het democratisch proces. De burger is ook een autonoom drager van de democratie. Dat is een van de belangrijkste uitgangspunten van de democratie. Daarom kunnen wij geen genoegen nemen met een aantal verbeteringen die de verbetering van de relatie tussen burger en bestuur enkel en alleen beperken tot een betere informatiedoorstroming. De burger moet ook tussen de verkiezingen in op een bepaalde, reglementaire manier zijn beslissingsrecht, zijn recht als drager van de democratie kunnen laten gelden.

Daarom hebben de Groenen zowel op nationaal vlak, als in de Vlaamse Raad, deze discussie van nabij gevolgd. Daarom hebben wij wetsvoorstellen en voorstellen van decreet ingediend waarin de volgende elementaire bepalingen werden opgenomen.

Ten eerste : openbaarheid van vergadering. Het is belangrijk dat de burger op het moment zelf dat een beslissing wordt genomen die ook hem aangaat, het besluitvormingsproces kan bijwonen. Ten tweede : de openbaarheid van bestuursdocumenten. Dit wordt normaal in de literatuur de passieve openbaarheid genoemd. Ten derde : de actieve openbaarheid. Er is geen werkelijke openbaarheid van bestuur als de overheid niet op een actieve wijze de vergaderingen en documenten toegankelijk en bekend maakt. Essentieel daarbij is de versoepeling van de discretieplicht van de ambtenaren. Door middel van

een wet op de openbaarheid zullen de ambtenaren immers niet enkel verplicht worden belangrijke informatie vrij te geven, maar worden zij er ook toe aangezet de aanvragers daarbij zoveel mogelijk toelichting te verstrekken. Tot zover onze uitgangspunten.

Dit alles betekent dat wij in België in vier fasen hadden moeten werken. Ten eerste hadden wij de openbaarheid van bestuur als algemeen rechtspincipe in de Grondwet moeten opnemen. Ten tweede hadden wij een algemene wet inzake openbaarheid van bestuur moeten goedkeuren. Ten derde moesten de algemene principes worden geconcretiseerd op de verschillende beleidsniveaus en in de overheidsorganen door de verandering van de Gemeentewet, de Provinciewet enzovoort. Ten vierde moest worden gezorgd voor de sensibilisering en begeleiding van burgers, ambtenaren en bestuurders, zodat de wetgeving effectief kon worden uitgevoerd. Het probleem is dat de eerste twee fasen niet werden gerealiseerd. Ik laat in het midden wie of wat daarvoor verantwoordelijk is. We bevinden ons immers in een moeilijke periode om naar het waarom van iets te vragen. In elk geval hypothekeert dit feit het tot stand komen van een decretale regeling inzake openbaarheid van bestuur. Vanuit deze algemene gedachte wil ik een aantal bedenkingen formuleren bij het onderhavig ontwerp.

Ik denk dat het goed is dat dit ontwerp er gekomen is en dat wij er nog over kunnen stemmen, zij het op de valreep. Het ontwerp is, een stap vooruit, ondanks mijn kritiek en mijn bedenkingen die volgen. Misschien zullen sommige bepalingen in het decreet regeringen op nationaal vlak hypotheceren, maar dit ontwerp is een stap vooruit en het versterkt in ieder geval de rechtszekerheid van de burger.

Het was ook een goede zaak dat dit ontwerp van decreet in de Commissie kon worden geamendeerd. Het klinkt natuurlijk een beetje belachelijk dat men als lid van een wetgevend orgaan zijn vreugde moet laten blijken omdat een ontwerp kan worden geamendeerd. Mijn nog vrij prillevende ervaring als parlementslid leert mij dat zulks niet altijd kan en zeker

Geysels

niet als het gaat om amendementen die uitgaan van de oppositie.

Hoewel ik de algemene idee van dit ontwerp goed vind en ook twee extra-positieve punten heb beklemtoond, heb ik toch heel wat bedenkingen. Ik beperk mij tot een zeven-tal.

Ten eerste, gaat het hier enkel over openbaarheid van bestuursdocumenten van instellingen en diensten van de Vlaamse Executieve. Het voorontwerp had eigenlijk een meer waarheidsgetrouwe benaming : sommige instellingen. Uit de Memorie van Toelichting bleek dat instellingen zoals Aquafin niet onderworpen worden aan dit decreet. In de Commissie hebben we daar een uitvoerige discussie over gehad. Ik zal ze hier niet hernemen. De stellingen van de tegenstanders waren dat Aquafin een privaatrechtelijke instelling is en aldus gecatalogeerd door de Executieve. Dat blijkt ook uit de overeenkomst tussen Aquafin en de Executieve. Onze stelling daarentegen was en blijft, zeker na het raadplegen van het werk van juristen over de toepassing van de Europese richtlijnen over de openbaarheid van milieugegevens, dat het statuut, de rechtspersoonlijkheid van de instelling of organisatie waarop een decreet als de openbaarheid van bestuur betrekking heeft, hier niet ter zake is. Wij blijven erbij dat het privaatrechtelijk karakter geen argument is om het buiten het toepassingsgebied van dit ontwerp van decreet te houden. De discussie daarover is uitvoerig weergegeven in het commissieverslag, maar ik wil hier nog eens zeggen dat de Minister ons niet heeft kunnen overtuigen. Hij verzigt zich.

Ten tweede, kabinetsnota's vallen als dusdanig buiten de algemene openbaarheid van bestuur. Ook dat lezen wij in de Memorie van Toelichting. Hierbij wordt verwezen naar het advies van de Raad van State waarin staat dat kabinetsmedewerkers geen overheid noch een overheidsorgaan zijn. Louter formeel bekeken is dat natuurlijk juist. Wie echter het politieke reilen en zeilen van ons land kent, met zijn buitensporige kabinet-

ten, weet dat heel wat bestuursdocumenten op kabinetsniveau worden voorbereid en uitgewerkt, en soms pas in laatste instantie op het niveau van de administratie worden verspreid. Er is meer. Deze bepaling zou de kwalijke kabinetscultuur kunnen uitbreiden. De nieuwe politieke cultuur die wij willen zal dus worden beperkt omdat documenten van het bestuursniveau kabinetten niet openbaar moeten zijn.

Ten derde, bestuursdocumenten met betrekking tot aangelegenheden waarvoor nog geen eindbeslissing is genomen, worden ook onttrokken aan de openbaarheid. Dat staat ook in de Memorie van Toelichting, die — volgens ons althans — zeer ver gaat. Deze formulering is gekozen omdat het volgens de Memorie van Toelichting, zeer moeilijk zou zijn een sluitende algemene definitie te geven van wat een beslissingsvoorbereidende fase is. De ene voor interpretatie vatbare omschrijving wordt dus vervangen door een andere. De vraag blijft wat een eindbeslissing is. Is het de goedkeuring door het diensthoofd van een bepaalde administratie ? Moet die beslissing nog door een hiërarchische overste worden bevestigd ? Gaat het hier over een politieke eindbeslissing door een Minister of door de Executieve ? Betekent dit ook dat dossiers en nota's af kunnen zijn en slechts openbaar kunnen worden gemaakt nadat er ergens een beslissing is getroffen ? Het is duidelijk dat een volledige geslotenheid van interne documenten volgens ons een uitholling kan betekenen van de openbaarheid van bestuur.

Ten vierde, de openbaarheid van vergaderingen wordt in dit decreet eigenlijk volledig buiten beschouwing gelaten. Dat betreuren wij.

Ten vijfde, openbaarheid van bestuur lijkt ons moeilijk realiseerbaar als daar tegenover geen versoepeling van de discretieplicht van de ambtenaar staat. Volgens het nieuwe decreet zullen de ambtenaren niet alleen worden verplicht belangrijke informatie vrij te geven, maar worden zij er ook toe aangezet de aanvrager daarbij toelichting te verstrekken. Ik herinner mij nog dat Minister Van den Bossche in april 1990 in een pers-

mededeling aankondigde dat hij in de loop van de maand mei van datzelfde jaar een ontwerp van decreet met betrekking tot spreekrecht voor ambtenaren zou indienen. Voor zover ik geïnformeerd ben, is het bij deze mededeling gebleven, en is ze niet omgezet in een ontwerp. In de Commissie hebben wij lang over dit ontwerp gediscussieerd. De Minister heeft een aantal niet onbelangrijke uitspraken gedaan over dat spreekrecht. Toch is het gehalte van de inhoud van die uitspraken te licht om aan onze bekommernis tegemoet te komen. In het verleden zijn ook op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest mensen gestraft omdat zij essentiële informatie doorspeelden aan belangengroepen, actiegroepen, enzovoort. De mededeling van de Minister doet geen afbreuk aan deze soms kwalijke cultuur. Daarom blijven wij bij onze bedenkingen.

Ten zesde, de administraties krijgen volgens dit ontwerp zestig dagen tijd om verzoeken te beoordelen en eventueel af te wijzen. Voor ons, en ook voor de organisaties die al jaren bezig zijn met problemen van inspraak, lijkt deze periode te lang. Ze komt ook niet overeen met het voorstel dat wij ter zake indienden en met het synthese wetsvoorstel dat in de Kamer door collega Bossuyt werd ingediend. Ook daarin stelt men een periode van dertig dagen voor.

Ten zevende, alleen op Vlaams niveau komt er een decretale regeling. Er zal dus een gedeeltelijke openbaarheid komen op het niveau van de Vlaamse Executieve. Wij weten dat de versnippering van de initiatieven tot ondoorzichtigheid kan leiden ; de verschillende regelingen zullen immers betrekking hebben op andere diensten, andere documenten, andere termijnen en andere beroepsinstanties. Ik wil ook spreken over de problemen in verband met de hiërarchie tussen het decreet en een aantal reglementaire bepalingen en ministeriële besluiten.

Wij hebben bijvoorbeeld in de Commissie gediscussieerd over het besluit in verband met de databank van OVAM. In het besluit wordt gezegd dat er een aantal gegevens vertrouwelijk zijn. Want, toen wij in een par-

Geysels

lementaire vraag vroegen toegang te krijgen tot de gegevens, heeft Minister Kelchtermans geweigerd te antwoorden. Hij heeft, gebruik makend van een ministerieel besluit in verband met de databank, geweigerd aan een lid van de Vlaamse Raad informatie bekend te maken. In de Commissie hebben wij de vraag gesteld of het decreet dat wij nu bespreken aan deze geheimdoenerij een einde maakt. Er werden daarover enkele uitspraken gedaan die in het verslag werden genoteerd. Zal het in de toekomst nog steeds mogelijk zijn om op een vraag naar informatie niet in te gaan? Kunnen wij via het decreet in verband met de milieugegevens voldoening krijgen bij het stellen van onze vragen?

Ik heb daarnet gesproken over de versnippering van bevoegdheden en over de gevolgen van de invoering op Vlaams niveau van de openbaarheid van bestuur. Ik heb erop gewezen dat dit nefast kan zijn voor de aanvragen en bijgevolg voor de rechtszekerheid van de burger. Zo zal bij het ontbreken van een nationale wet de burger nog steeds geen of weinig inzage hebben in documenten van de gemeenten, OCMW's, intercommunales, polders en wateringen enzovoort.

Een ander voorbeeld is de watervoorziening. De documenten van de intercommunales zijn niet openbaar. Die van de Vlaamse Maatschappij voor de Watervoorziening wel. Dit heeft minder te maken met de strikte inhoud van het decreet dan wel met het feit dat er nationaal geen wet bestaat. Zal het resultaat van het initiatief niet zijn dat de wakkere en actieve burger niet zal begrijpen dat hij in het ene geval geen en in het andere geval wel informatie krijgt? Dat is geen kritiek op de inhoud zelf van het decreet. Ik wil hiermee wel wijzen op de slechte wetgeving op de openbaarheid van bestuur in België. Er is geen grondwettelijke bepaling en er bestaat geen nationale wetgeving.

Mijnheer de Voorzitter, dit waren enkele positieve zowel als negatieve bemerkingen van onze fractie. Gezien het belang van de opmerkingen

die ook komen vanuit kringen die zich al jaren bezig houden met het probleem van de openbaarheid van bestuur, kan men van ons niet verwachten het decreet goed te keuren. Wij zullen ons bij de stemming onthouden.

Mijnheer Ansoms, u kan straks zeggen waarom u het niet eens bent met de opmerkingen die ik heb geformuleerd. Ik wil rustig een discussie aangaan.

Mijnheer de Voorzitter, ik herhaal dat wij ons zullen onthouden en niet zullen tegenstemmen omdat er in het decreet in elk geval stappen worden gedaan, al is het op beperkt niveau, tot de openbaarheid van bestuur, wat de rechtszekerheid van de burgers zal bevorderen. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Verreycken heeft het woord.

De heer W. Verreycken (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, uit het degelijk verslag leer ik dat haast alle partijen die zitting hebben in de voorbereidende Commissie voor hun partij de eer opeisen dat zij sinds lang de openbaarheid van bestuur nastreven. Zij beweren haast een voor een dat de openbaarheid van bestuursdocumenten slechts een eerste stap mag zijn maar dat, moest het aan hun partij liggen, ook de volledige openbaarheid van bestuur reeds lang zou zijn gerealiseerd.

Ik moet mij dan toch afvragen waarom deze partijen hun Belgisch parlamentspetje niet gebruiken om de nog steeds ontbrekende nationale regeling af te dwingen. Indien er aan de andere kant van de taalgrens inderdaad geen enkele interesse wordt getoond voor de openbaarheid van bestuur — zoals trouwens woordelijk in het verslag is vermeld op bladzijde 13 — vraag ik mij af waarom dan niet sinds lang door de heren en dames dubbelpetten werd aangedrongen op een apart ministercomité dat deze zaak probleemloos zou kunnen regelen.

Ik kom echter terug op het ontwerp van decreet. Ik zou hier toch willen pleiten voor een meer actieve openbaarheid die niet enkel mag worden

gedemonstreerd door het aanstellen van een ambtenaar, maar die zich ook moet uiten in de automatische informatieplicht voor alle ambtenaren. Basisinformatie die de burger kan helpen in het begrijpen van overheidsbeslissingen, moet niet worden opgevraagd met al dan niet omslachtige procedures. Zij moet automatisch worden medegedeeld aan de burger. Daarbij moet toch worden aangestipt dat deze ambtenaren de duidelijke opdracht moeten krijgen om de noodzakelijke informatie te verstrekken in een begrijpelijk Nederlands. Het is immers zo dat nog steeds een taaltje wordt gehanteerd dat voor de modale en minder modale burger totaal onbegrijpelijk is omdat het een haast letterlijke vertaling is van het franco-Belgische taaltje uit het begin van deze eeuw.

Indien deze systematische aanslag op onze taal niet wordt ingedijkt, beperkt zelfs het meest uitgebreide decretale recht op informatie zich tot de enkele burgers die de ambtelijke stukken kunnen ontcijferen. Wanneer trouwens een burgemeester in de Commissie verklaart dat sinds twintig jaar geen vijf burgers de gemeentebegrotingen inkeken is dat zeker te wijten aan het onvlaamse en onbegrijpelijke taalgebruik.

Waar ik uiteraard steeds pleitte voor de meest verstrekkende openbaarheid van bestuur en voor de openbaarheid van de initiatieven die tot besluitvorming kunnen leiden, werd ik gedurende de voorbije dagen iets voorzichtiger. De afschuwelijke mediashow van verbale pornografie die nu in de Verenigde Staten wordt opgevoerd rond de benoeming van een ambtenaar — een wansmakelijkheid die via CNN ook hier te bekijken is — toonde aan dat openbaarheid ook kan leiden tot het opgeven van elk recht op privacy.

Het is daarom misschien toch maar best dat dit ontwerp van decreet enkel de openbaarheid van bestuursdocumenten wil regelen, zodat bij een voorstel of ontwerp van decreet dat de hele openbaarheid van bestuur wil behandelen, een zeer dwingende clausule kan worden ingebouwd die het recht op privacy moet beschermen.

Verreycken

In het ontwerp van decreet wordt ook voorzien in het aanstellen van een ombudsman. Het Antwerpse voorbeeld kan daarbij zeker dienstig zijn. Daar werd namelijk een eerste onafhankelijke ombudsman aangesteld, die wel onafhankelijk, maar niet onpartijdig is. Toen ik deze ombudsman in een ondervraging door de Borgerhoutse districtsraad vroeg naar zijn politieke voorkeur, beriep hij zich namelijk op de grondwettelijke vrijheid tot lidmaatschap van politieke partijen om zijn gemanifesteerde gekleurde instelling te verklaren. Via de media had de betrokkene namelijk te kennen gegeven dat hij een overtuigd socialist was. Daardoor bleven onmiddellijk een aantal burgers weg van de ombudsman omdat zij vreesden niet onpartijdig te worden behandeld. Ik laat hier in het midden of die vrees al dan niet terecht was. Het is trouwens ook niet mijn bedoeling de integriteit van de Antwerpse ombudsman hier ter discussie te stellen. Wel lijkt het mij aangewezen dat zowel een informatie-ambtenaar als een ombudsman partijpolitiek ongebonden zouden zijn. Het kan toch niet de bedoeling zijn om, al voor de aanstelling van deze mensen, door het uitstellen van partijvoorkeuren, hoge drempels te creëren voor de informatie- of hulpzoekende burger. **(Onderbreking door de heer H. De Loor)**

Minister L. Van den Bossche : Mijnheer Verreycken, is het bezit van een lidkaart een manifestatie ? Is het schrijven van een boek waarin een overtuiging wordt uiteengezet een manifestatie ? Soyons quand même pas un imbécile, zei ooit een Franse filosoof. Ik zou u aanraden daarover toch niet langer te zeveren. Wat is het belangrijkste bij iemand ? Ik meen toch niet dat het is wat hij denkt of wat hij meent, maar de wijze waarop hij zijn job uitoefent. Ik kan om het even wie, hoe onpartijdig u hem ook acht, voor de publieke opinie kapot maken. Moeilijk is dat niet ; er zijn daarvoor geen buitengewone talenten nodig. Elkeen die op een bepaald ogenblik geroepen wordt voor een job als ambtenaar en specifiek degenen die in een bepaald

contractueel verband staan zullen altijd dragers zijn van een overtuiging. Anders zouden zij niet de wijsheid hebben hun job uit te oefenen. Waar het op aankomt is dat hun overtuiging er niet toe leidt dat zij niet doen wat hun opgedragen is. Dat is de controle die moet worden uitgeoefend, en die niet voorafgaandelijk moet gebeuren. Het gaat mij trouwens ook niet aan of die ombudsman of informatie-ambtenaar nu homoseksueel, biseksueel of heteroseksueel is.

De heer W. Verreycken : Mijnheer de Minister, u kan toch niet ontkennen dat, wanneer een ombudsman — iemand die de burger moet helpen — via de media verklaart dat hij socialistisch is, iemand die zich daar niet goed bij voelt dan onmiddellijk voor een drempel staat.

Minister L. Van den Bossche : Volgens uw redenering zou een advocaat enkel pleiten voor degenen die zijn opvatting delen. Oh simpele duif ! Ik heb diep overtuigde katholieken verdedigd voor het Hof van Assisen !

De heer W. Verreycken : Mijnheer de Minister, ik stel een contradictie vast tussen de voorbeelden die u aanhaalt en de houding van een socialistisch nationaal Minister in de Senaat tegenover mijn voorstel om een lid van het Vlaams Blok aan te duiden voor een openbare functie in Borgerhout. Die Minister wees mijn voorstel af omdat die Vlaams Blokker lid zou zijn van een subversieve organisatie. Kan u mij dan zeggen wat het belangrijkste is : het lidmaatschap van het Vlaams Blok of de wijze waarop de betrokkene zijn functie zou uitoefenen ?

Minister L. Van den Bossche : Mijn ambtenaren worden geworven door het Vast Wervingssecretariaat en voor zover ik weet vraagt men daar niet aan de mensen die zich aanmelden voor het examen wat zij denken, voor wie zij stemmen of welke lidkaart zij hebben. Zij worden bovendien in volgorde van de uitslag van het examen aangeworven.

De heer W. Verreycken : Voor de burger betekent een politieke opvatting wel een drempel, vooral wan-

neer zij duidelijk wordt gemanifesteerd zoals in het geval van de Antwerpse ombudsman. Ik herhaal dat ik hier niet de integriteit van de ombudsman ter discussie stel. Ik dring er wel op aan dat in de toekomst geen duidelijk zichtbare drempels zouden worden ingebouwd.

Minister L. Van den Bossche : Waar ziet u die drempels in het ontwerp, mijnheer Verreycken ?

De heer W. Verreycken : Die drempels staan daarin wanneer wij niet vragen dat geen partijpolitieke kleur mag worden bekend gemaakt.

Minister L. Van den Bossche : Wat is nu inhoudelijk het verschil tussen het feit dat ik een fanatieker ben maar het niet zeg omdat ik introvert ben en het feit dat ik gewoon lid ben van een partij ?

De heer W. Verreycken : Mijnheer de Minister, ik heb het hier niet over het lidmaatschap van een politieke partij maar over het uitdrukkelijk verklaren dat men een voorkeur heeft voor een bepaalde partij. U moet toch inzien dat dit sommige burgers kan afschrikken.

Minister L. Van den Bossche : De psychiatrie moet ook nog een toekomst hebben in dit land.

De heer W. Verreycken : Wanneer ik morgen verklaar dat ik een notoir socialist ben dan zullen sommige christendemocraten wegblijven en mij niet langer raadplegen. Die openbare verklaring veroorzaakt een drempel.

Minister L. Van den Bossche : Moeten wij dan in het ontwerp inschrijven dat men zodanig schijnheilig moet optreden dat niemand weet wat men denkt ? Moeten wij dan de ode aan de schijnheiligheid en aan de zwijgzzaamheid schrijven ?

De heer W. Verreycken : Mijnheer de Minister, ik heb twee voorstellen tot wijziging ingediend - in onze ambtelijke taal spreekt men nog steeds van amendementen - die ertoe strekken de partijpolitieke voorkeur vooraf uit te sluiten. Ik vind dat zeer belangrijk.

Verreycken

Ik wil mijn betoog als volgt samenvatten : waar ik mij uiteraard kan scharen achter het principe van openbaarheid van bestuursdocumenten, dring ik eerst aan op richtlijnen die het gebruik van een beter verstaanbaar Nederlands zouden opleggen aan elke Vlaamse ambtenaar. Graag zou ik van de Minister vernemen welke maatregelen hij ter zake overweegt want ook deze materie interesseert mij zeer sterk.

Het concrete invullen van de oproepen van de meeste van onze collega's tot het invoeren van een nieuwe politieke cultuur die afstapt van politieke benoemingen, kan een zet in de goede richting krijgen via de ingediende voorstellen tot wijziging.

De Voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, het decreet is wat in de filmtaal een co-productie wordt genoemd en heeft een voorgeschiedenis. In de loop der jaren hebben de politieke partijen zowel in de nationale als in andere assemblées voorstellen ingediend. Met andere woorden, het gaat om een maatschappelijk thema over de partijen heen.

Het is de eerste maal dat een uitvoerend bestuur het initiatief heeft genomen om een voorstel van decreet tot openbaarheid van bestuur in te dienen. Voordien zegden sommigen en badinant : ik ben voor de openbaarheid van bestuur zolang ik in de oppositie zit. Nu dient een meerderheid een voorstel van decreet in.

Er is een co-productie ontstaan die me enorm verheugt. Het gesprek in de Commissie verliep over meerderheid-minderheid. Ik denk ook aan het zeer rendabel gesprek met vragen en antwoorden met de heer Geysels en aan het gesprek dat werd gevoerd op basis van amendementen.

Hierdoor is een veel beter resultaat ontstaan. Het ontwerp van decreet is nu een geheel dat de actieve en passieve openbaarheid behandelt en dat, zoals iemand op deze tribune zei, de

grote kaderlijnen tekent. De tekst wijkt af van vele andere wettelijke en decretale teksten : hij is begrijpelijk en Nederlands exact.

Op die manier hebben wij een traditie gevolgd waaraan ik, als jurist, nostalgisch terugdenk, namelijk deze van 1804-1806 toen het Burgerlijk Wetboek in enkele krachtlijnen werd vastgelegd nog steeds in grote mate worden gevolgd.

In het voorstel van decreet worden alle principes van de actieve en passieve openbaarheid klaar en duidelijk geformuleerd.

Een artikel bepaalt dat de bestuurstaal begrijpelijk moet zijn. Ik kan dit niet voldoende onderstrepen. Dit houdt in : het gebruik van foutloos Nederlands en van Nederlands dat termen hanteert en zinnen formuleert die door de modale burger worden begrepen.

Op het ogenblik werken twee commissies aan het herschrijven van bestuurlijke documenten. In het kader van de vorming loopt een cursus om ambtenaren te leren schrijven. Het zou misschien wel nuttig zijn indien het Parlement zou leren schrijven want de ambtenaren hebben de neiging om heel dicht bij de wettekst of de decreetstekst te blijven uit angst de burger iets anders te verkopen. Een decreet is niet altijd erg begrijpelijk. Vandaar dat de omzendbrief of het formulier voor de burger evenmin begrijpelijk is.

De begrijpelijkheid van de bestuurstaal is één van de uitdagingen, vooral in actieve openbaarheid. Actieve openbaarheid omvat meer dan een dienst ; actieve openbaarheid moet een reflex zijn van het geheel van de ambtenarij en moet worden aangeleerd.

De bekommernis van na de Franse Revolutie om een werk juist af te werken volstaat niet. De ambtenarij moet er ook voor zorgen dat de burger perfect weet wat er precies is bepaald.

Het tweede belangrijke principe in dit decreet is de passieve openbaarheid. Dat betekent dat iemand, nadat

de beslissing is genomen, bij de administratie het gehele dossier — met inbegrip van de adviezen — kan opvragen.

Dit ontwerp is duidelijk geen eindpunt, het is maar een begin. Het is een co-productie die geleid heeft tot een feestelijk begin. Ik hoef ook niet te herinneren aan alle pogingen die in de voorbije jaren in verschillende assemblées daartoe werden ondernomen. De heer Ansoms zal ook niet vergeten zijn dat zijn voorstel al van midden van de jaren tachtig dateert. Ik weet niet of ik nu droevig moet zijn dat er nu alleen op het Vlaams niveau een begin wordt gemaakt met openbaarheid van bestuur. De heer Geysels vindt het nogal ingewikkeld — en ik begrijp hem — een openbaarheid van bestuur op het Vlaams niveau, maar niet op het nationale niveau en dan weer wel in sommige gemeenten.

Het verheugt mij daarentegen dat wij in Vlaanderen als eersten de openbaarheid van bestuur kunnen invoeren omdat het de illustratie is van wat autonomie betekent. Autonomie is de vrijheid maximaal aanwenden, zoals de Voorzitter daarnet in zijn merkwuurige openingsrede al zei. Het ontwerp dat hier tot stand komt illustreert in feite zijn pleidooi. Wij hebben niets anders gedaan dan de ruimte die wij hebben gekregen opgevuld met een eigen stijl. En of het zuiden van het land die stijl al dan niet huldigt, daar zal ik mij weinig zorgen over maken. Een grote meerderheid in deze vergadering gaat akkoord met een actieve en passieve openbaarheid van bestuur. Dat is belangrijk. Laten wij in de toekomst naarmate onze bevoegdheden toenemen, dit werk verder afmaken en verfijnen.

De jaarlijkse evaluatie van dit ontwerp zal evenmin een vrijblijvend moment zijn. Wij zullen jaarlijks moeten durven toegeven waar wij gefaald hebben. De informatie-ambtenaren en de ombudsman zullen aan deze assemblée een document voorleggen waarover wij een discussie zullen moeten durven aangaan. Ik neem ook aan dat de heer Ansoms het met mij eens is dat dit ontwerp geen exegi

Van den Bossche

monumentum aere perennius is. Wij hebben geen gedenkteken opgebouwd dat de eeuwen moet trotseren. Dit ontwerp is alleszins het bewijs dat autonomie mogelijkheden schept om de democratie op een eigen wijze gestalte te geven. In die zin meen ik dat we aan dit ontwerp een zekere fierheid mogen ontlennen.

Het is ook belangrijk dat deze Executieve en de volgende hun taak conform dit ontwerp zullen uitvoeren. Dat zal aantonen dat Vlaamse autonomie niet alleen maar een slogan is, zoals sommigen beweerden, of het wisselen van een volkslied door een ander. Zij zullen met hun neus op de werkelijkheid worden gedrukt als ze zien dat autonomie neerkomt op het politiek vertalen van wat leeft in grote lagen van de bevolking.

Ik dank bij voorbaat al degenen die het ontwerp morgen zullen goedkeuren. Ik dank ook de heer Geysels voor zijn inbreng in de Commissie en voor zijn toezegging om zich bij de stemming van dit ontwerp te onthouden in plaats van een tegenstem uit te brengen. Maar zelfs als dit ontwerp morgen door een ruime meerderheid wordt goedgekeurd, dan zal het werk nog niet af zijn. Er is onbetwistbaar nog de uitvoering, de aanstelling van ambtenaren, het tekenen van middelen en de jaarlijkse evaluatie. Daarvoor zullen de Executieve en uw assemblée hun verantwoordelijkheid moeten nemen.

Dan is er nog de nieuwe cultuur die ambtenaren zich eigen zullen moeten maken. Het zal niet volstaan één informatie-ambtenaar en één ombudsman aan te stellen. Het zal ook niet volstaan die te omkaderen. In de toekomst zal er een nieuwe ambtelijke reflex nodig zijn, want nadat een beslissing door de overheid is genomen, kan iedereen zich aanbieden om er het fijne van te weten. Ambtenaren zullen zich in de toekomst ook moeten afvragen op welke manier zij een beslissing die belangrijk is voor de bevolking, het best naar buiten kunnen brengen. Met dit ontwerp wordt de discretie maximaal opgeheven en begint er een stuk spreekrecht te ontstaan waarover een omzendbrief zal

volgen. Ik zeg wel een stuk spreekrecht omdat op het ogenblik onze nationale collega, de heer Langendries, nog geen koninklijk besluit heeft uitgevaardigd.

Eens dat er zal zijn, en ik verwacht dat dit voor de jaarwende in het Belgisch Staatsblad zal zijn gepubliceerd, zal de volgende Executieve voor de eigen Vlaamse ambtenaren een nieuwe statuut kunnen uitvaardigen waarin duidelijk de oude obsessie van de gesloten kamer kan worden doorbroken, waarin de discretie kan worden gewijzigd en waarin spreekrecht kan worden behandeld.

Ik kan moeilijk spreken in naam van degene die mij eventueel zal kunnen opvolgen, tenzij ik mijzelf zou opvolgen. Het lijkt mij logisch dat degene die op deze plaats komt zitten met dit decreet en zolang er geen statuut is, geen sancties meer kan treffen tegenover ambtenaren wanneer ambtenaren bepaalde informatie hebben verstrekt precies gezien de politieke bedoelingen die achter dit decreet zitten.

Ik wens zeer kort een laatste woord te zeggen over politieke benoeming. Ik ben bereid daarover een discussie aan te gaan. Ik houd niet van geslachtslozen. Zij behoren, althans bij mij, niet tot de hoogst gekwoteerden. Ik hou evenmin van heksenjacht waarbij omwille van deze of gene overtuiging men plots tot dom zou worden gedegradeerd. Ik hou ook niet van zinloze debatten. Degenen die over politieke benoemingen wensen te discussiëren, hoeven maar de definitie op te sturen en mij de dossiers op te geven die ik moet meebrengen. Ik zal onmiddellijk de discussie aangaan en de dossiers in kwestie behandelen. Ik zal geen problemen hebben als daarin fouten voorkomen. Ik weiger echter het gelul, van welke partij het ook moge komen - of het mijn vrienden zijn of niet is mij om het even - bij het hanteren van definities waarbij er niet wordt gezegd wat erachter zit. Dat is een masturbatiekwestie die mij niet meer bevalt. **(Applaus).**

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? **(Nee)**

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is nu de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet betreffende de openbaarheid van bestuursdocumenten in de diensten en instellingen van de Vlaamse Executieve.

De door de Commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

HOOFDSTUK 1

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid als bedoeld in de artikelen 59bis en 107quater van de Grondwet.

— Aangenomen.

Artikel 2

Voor de toepassing van dit decreet wordt verstaan onder :

1° bestuursdocument : alle beschikbare informatie in geschreven, visuele, auditieve of geautomatiseerde vorm, opgesteld door of in opdracht van de diensten, bepaald in 2°, waaruit hetzij een bestuursbeslissing blijkt, hetzij een handeling blijkt die tot een bestuursbeslissing heeft bijgedragen ;

2° diensten :

- a) de administraties van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap ;
- b) de van de Vlaamse Gemeenschap en van het Vlaamse Gewest afhankelijke instellingen, als bedoeld in artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Geysels dat luidt als volgt :

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

Voorzitter

„Artikel 2

Voor de toepassing van dit decreet wordt verstaan onder :

— bestuur : iedere met een overheidsfunctie beklede overheid of overheidsorgaan ; met overheid wordt gelijkgesteld de persoon van privaatsrecht waaraan de uitoefening van een bestuursfunctie is opgedragen ; met bestuur wordt gelijkgesteld de kabinetsmedewerkers die bestuurstaken waarnemen ; met bestuur wordt gelijkgesteld de raden, commissies en de adviesorganen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest ;

— bestuurde : iedere persoon, ook indien hij geen rechtspersoon is, ongeacht zijn nationaliteit of verblijfplaats, op wie een bestuursbeslissing gevolgen kan doen ontstaan ;

— bestuursbeslissing : elke in een bestuursdocument uitgedrukte bestuurshandeling die voor één of meer bestuursdocumenten gevolgen heeft doen ontstaan, doet ontstaan of kan doen ontstaan ;

— bestuursdocument : alle beschikbare informatie in geschreven, visuele, auditieve of geautomatiseerde vorm, opgesteld door, in opdracht van, of overgedragen aan de besturen waaruit een bestuursbeslissing blijkt, hetzij een handeling blijkt die tot een bestuursbeslissing kan bijdragen ;

— uitzonderlijke belangen van beslotenheid :

1. het gerechtelijk onderzoek ingesteld naar aanleiding van het plegen van enig strafbaar feit ;

2. de bescherming van handels-, bedrijfs-, en fabricagegegevens die in vertrouwen aan een bestuur zijn gegeven met uitzondering echter van alle gegevens waarvan een ruime bekendmaking noodzakelijk is voor de veiligheid van de bevolking ;

3. de bescherming van de procedure voorzien bij de openbare aanbesteding of bij prijsoffertes ten aanzien van een bestuur als omschreven in de wet van 14 juli 1976 betreffende de overheidsopdrachten voor aannemin-

gen van werken, leveringen en diensten.“.

De stemmingen over artikel 2 en het amendement op dit artikel worden aangehouden.

HOOFDSTUK II

Openbaarheid van Bestuursdocumenten

Artikel 3

§ 1. De in artikel 2, 2° bedoelde diensten hebben de verplichting tijdig en in begrijpelijke vorm toe te lichten.

§ 2. De bestuursdocumenten zijn openbaar, behalve wanneer de openbaarmaking ervan :

1. ofwel verboden is krachtens de vigerende wettelijke en reglementaire bepalingen ;

2. ofwel afbreuk zou doen aan :

a) hetzij het vertrouwelijk karakter van gegevens die behoren tot de persoonlijke levenssfeer, onverminderd de schriftelijke instemming die de betrokken persoon kan verlenen, op de wijze en in de mate door hem bepaald, tot openbaarheid van bedoelde gegevens ;

b) hetzij het vertrouwelijk karakter van commerciële en industriële gegevens, met inbegrip van deze bedoeld in d) ;

c) hetzij de rechten voortvloeiend uit de intellectuele eigendom, met inbegrip van deze bedoeld in d) ;

d) hetzij het vertrouwelijk karakter van de industriële en intellectuele gegevens, die op grond van artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 7° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, zoals gewijzigd bij de wet van 8 augustus 1988, behoren tot de industriële en intellectuele eigendom.

Wat de bestuursdocumenten betreft die worden opgesteld ter voorbereiding van administratieve beslissingen, geldt de openbaarheid niet zolang in de betrokken aangelegenheid geen eindbeslissing is genomen.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Geysels dat luidt als volgt :

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

“Artikel 3

§ 1. Alle bestuursdocumenten zijn openbaar.

§ 2. Bestuursdocumenten zijn in hun geheel of voor een welbepaald gedeelte besloten wanneer door hun openbaarmaking een inbreuk zou worden gepleegd op het recht op de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de bestuurde.

De bestuursdocumenten bedoeld in § 2 van dit artikel zijn voor de betrokken bestuursdocumenten zelf openbaar.

§ 3. De openbaarheid van bestuursdocumenten kan in haar geheel of slechts voor een welbepaald gedeelte worden opgeschort wanneer het onmiddellijk openbaar maken ervan niet opweegt tegen één van de in artikel 2 vermelde uitzonderlijke belangen van beslotenheid.“.

De stemmingen over artikel 3 en het amendement op dit artikel worden aangehouden.

Afdeling 1

Actieve openbaarheid

Artikel 4

§ 1. In het kader van de actieve openbaarheid wordt door de Vlaamse Executieve een informatieambtenaar aangesteld bij het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Bij elke instelling als bedoeld in artikel 2, 2°, b) wordt een informatieambtenaar aangeduid door :

1. hetzij de Vlaamse Executieve, in de instellingen die onder haar gezag staan ;

2. hetzij het betrokken beheersorgaan, in de instellingen die onder toezicht van de Vlaamse Executieve staan.

Voorzitter

De Vlaamse Executieve kan de bemiddeling en de samenwerking tussen gemeenten en de in artikel 2, 2° bedoelde diensten regelen.

§ 2. De informatieambtenaar heeft de opdracht de burgers voor te lichten over het gevoerde beleid en over specifieke beslissingen die op hen betrekking hebben.

Op dit artikel is er een amendement in hoofdorde van de heer Geysels dat luidt als volgt :

A. In hoofdorde :

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

„Artikel 4

§ 1. Alle leden van het bestuur zijn er toe gerechtigd om de bestuursdocumenten te informeren in verband met de feiten die zij kennen naar aanleiding van de uitoefening van hun ambt of mandaat behoudens de in artikel 3, § 2 omschreven gevallen van beslotenheid.

§ 2. Alle besturen zijn gehouden :

— de bestuursdocumenten die om informatie verzoeken zo goed mogelijk bij te staan ; elk bestuur stelt minstens één ambtenaar aan die belast is met het verzekeren van de informatiedoorstroming naar de burgers ;

— een volledige beschrijving van hun diensten en werking beschikbaar te stellen voor het publiek ;

— een volledig register ter beschikking te stellen van de door hen opgestelde bestuursdocumenten die kunnen geraadpleegd of opgevraagd worden ;

— via eigen publikaties en informatie-initiatieven de burgers op de hoogte te stellen van de beleidsmaatregelen ;

— de bestuursdocumenten op te stellen in een taal die door de meeste burgers kan worden begrepen.“.

Op dit artikel is er een amendement

in bijkomende orde van de heer Geysels dat luidt als volgt :

Een § 3 toevoegen waarvan de tekst luidt :

„§ 3. Alle leden van de instellingen bedoeld in artikel 2, 2°, b) zijn er toe gerechtigd om de burgers te informeren in verband met de feiten die zij kennen naar aanleiding van de uitoefening van hun ambt of mandaat behoudens de in artikel 3, § 2 omschreven gevallen van beslotenheid.“.

De stemmingen over artikel 4 en de amendementen op dit artikel worden aangehouden.

Door de heer Verreycken werd een amendement ingediend houdende invoeging van een nieuw artikel dat luidt als volgt :

Een nieuw artikel 4bis invoegen dat luidt als volgt :

„De Vlaamse Executieve zal enkel een informatieambtenaar benoemen die geen aanwijsbare partijpolitieke voorkeur liet blijken.“.

De stemming over dit amendement wordt aangehouden.

Artikel 5

Om de in artikel 4 vermelde taken te kunnen vervullen heeft de informatieambtenaar, het recht bij de diensten, zoals bepaald in artikel 2, 2°, alle nuttige documentatie op te vragen of er inzage van te nemen op de plaats waar ze normaal worden bewaard.

Door de heer Geysels werd een amendement ingediend dat de weglating van artikel 5 voorstelt.

De stemming over artikel 5 wordt aangehouden.

Artikel 6

In het kader van zijn opdracht heeft de informatieambtenaar tot taak erop toe te zien dat alle voor de burgers bestemde documenten, in correcte en begrijpelijke taal gesteld zijn.

Door de heer Geysels werd een

amendement ingediend dat de weglating van artikel 6 voorstelt.

De stemming over artikel 6 wordt aangehouden.

Artikel 7

De informatie door de overheid verspreid kan aan kostprijs worden aangerekend.

Door de heer Geysels werd een amendement ingediend dat de weglating van artikel 7 voorstelt.

De stemming over artikel 7 wordt aangehouden.

Artikel 8 ,

Elk jaar publiceert de informatieambtenaar een jaarverslag betreffende zijn activiteiten. Dit verslag bevat desgevallend tevens de nodige aanbevelingen.

De informatieambtenaar van de diensten van de Vlaamse Executieve, en deze van elke instelling als bedoeld in artikel 2, 2°, b), die onder het gezag van de Vlaamse Executieve staat, deelt zijn verslag mede aan de Vlaamse Executieve.

Indien het een instelling betreft die onder het toezicht staat van de Vlaamse Executieve, wordt het verslag aan het betrokken beheersorgaan voorgelegd, dat het mededeelt aan de Vlaamse Executieve.

De Vlaamse Executieve geeft de Vlaamse Raad kennis van elk verslag.

— **Aangenomen.**

Afdeling II

Passieve openbaarheid

Artikel 9

Iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon heeft het recht om elk bestuursdocument vrij en kosteloos te raadplegen, hierover uitleg te krijgen en er tegen retributie, bepaald door de Vlaamse Executieve, een afschrift van te krijgen.

Voorzitter

De nadere regelen in verband met de uitoefening van het in het vorige lid bedoelde recht tot inzage van de bestuursdocumenten en tot het verkrijgen van uitleg en afschriften, worden door de Vlaamse Executieve vastgesteld.

— Aangenomen.

Artikel 10

§ 1. De personen vermeld in artikel 9, die van genoemd recht gebruik willen maken, dienen een schriftelijke aanvraag in tot inzage of kennisgeving van de gewenste bestuursdocumenten. Deze aanvraag moet gericht zijn tot de daartoe door de Vlaamse Executieve aangewezen dienst.

Elke dienst houdt een register bij van de schriftelijke aanvragen. Hij kan elke aanvraag afwijzen.

Een verzoek tot inzage kan worden afgewezen, indien inwilliging zou inhouden dat onvoltooide documenten of gegevens, of interne mededelingen zouden moeten worden verstrekt, of indien het verzoek kennelijk onredelijk is of te algemeen geformuleerd.

Een afwijzing wordt aan de verzoeker betekend binnen een termijn van zestig dagen na ontvangst van de aanvraag met verwijzing naar de bestaande beroepsprocedure en de wijze waarop hij er gebruik kan van maken. Bij ontbreken van uitdrukkelijke afwijzing of van enige andere reactie binnen voornoemde termijn wordt de toestemming geacht niet gegeven te zijn.

§ 2. De Vlaamse Executieve kan de bemiddeling door de gemeentebesturen regelen zowel voor de aanvragen als voor de daarmee verband houdende mededelingen.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Verreycken dat luidt als volgt :

In § 1, derde lid op de vierde en vijfde regel de woorden „of te algemeen geformuleerd” weglaten.

De stemmingen over

artikel 10 en het amendement op dit artikel worden aangehouden.

Artikel 11

Wanneer een natuurlijke persoon of rechtspersoon naar aanleiding van een raadpleging van de bestuursdocumenten onjuiste of onvolledige gegevens omtrent zijn persoon of vermogen heeft vastgesteld, is de dienst op het verzoek van betrokkene tot aanpassing van de gegevens verplicht, wanneer de inschrijving van die gegevens tot de bevoegdheid van de desbetreffende dienst behoort.

Bij weigering kan de betrokkene de beroepsprocedure zoals vermeld in artikel 12 instellen.

— Aangenomen.

Artikel 12

§ 1. Bij uitdrukkelijke verwerping van het verzoek of bij ontstentenis van enige beslissing binnen de gestelde termijn, kan de verzoeker binnen dertig dagen zijn aanvraag schriftelijk aanhangig maken bij de ambtenaar, hierna ombudsman te noemen.

Bij de diensten van de Vlaamse Executieve wordt een ombudsman aangesteld, conform § 4 van dit artikel.

Bij elke instelling als bedoeld in artikel 2, 2°, b) wordt onder hun personeel een ombudsman aangeduid door :

1. hetzij de Vlaamse Executieve, in de instellingen die onder haar gezag staan ;

2. hetzij het betrokken beheersorgaan, in de instellingen die onder toezicht van de Vlaamse Executieve staan.

De ombudsman kan inzake de aanvraag tot inzage van een bestuursdocument alle nuttige inlichtingen opvragen en documenten onderzoeken op de plaats waar ze normaal worden bewaard.

§ 2. De ombudsman neemt binnen zestig dagen na ontvangst van de aanvraag een met redenen omklede beslissing. Zijn beslissing is onmiddellijk uitvoerbaar. Zijn beslissing wordt onverwijld betekend aan de verzoeker en aan de betrokken dienst. Tegen deze beslissing kan de verzoeker overeenkomstig de wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij koninklijk besluit van 12 januari 1973 een verzoekschrift tot vernietiging indienen.

ker en aan de betrokken dienst. Tegen deze beslissing kan de verzoeker overeenkomstig de wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij koninklijk besluit van 12 januari 1973 een verzoekschrift tot vernietiging indienen.

§ 3. De ombudsman van de diensten van de Vlaamse Executieve, en deze van elke instelling als bedoeld in artikel 2, 2°, b), die onder het gezag van de Vlaamse Executieve staat, deelt jaarlijks een werkingsverslag mede aan de Vlaamse Executieve.

Indien het een instelling betreft die onder het toezicht staat van de Vlaamse Executieve, legt haar ombudsman jaarlijks een werkingsverslag voor aan het betrokken beheersorgaan, dat het mededeelt aan de Vlaamse Executieve.

De Vlaamse Executieve geeft de Vlaamse Raad kennis van elk verslag.

§ 4. Artikel 93 van het decreet van 12 december 1990 betreffende het bestuurlijk beleid wordt aangevuld met „— als ombudsman”.

De Vlaamse Executieve stelt de nadere regelen vast die de onafhankelijkheid van de ombudsman waarborgen.

Deze regelen gelden eveneens voor de publiekrechtelijke instellingen die onder het gezag of toezicht vallen van de Vlaamse Executieve.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Verreycken dat luidt als volgt :

In § 4 het tweede lid vervangen door de volgende bepaling :

„De Vlaamse Executieve stelt de nadere regels vast die de onafhankelijkheid en de partijpolitieke ongebondenheid van de ombudsman waarborgen.”.

De stemmingen over artikel 12 en het amendement op dit artikel worden aangehouden.

HOOFDSTUK III

Motivering

Artikel 13

§ 1. de in artikel 2, 1° bedoelde bestuursbeslissingen van de diensten,

Voorzitter

met individuele strekking, die beogen rechtsgevolgen te hebben voor één of meer besturen of voor een ander bestuur moeten uitdrukkelijk in een bestuursdocument dat de akte uitmaakt, worden gemotiveerd. Het bestuursdocument vermeldt tevens de eventuele mogelijkheid tot beroep alsmede de modaliteiten hiervan.

Deze verplichting geldt enkel in zoverre geen bijzondere regelingen strengere verplichtingen inzake motivering opleggen.

§ 2. De verplichte motivering is enkel van toepassing in de mate dat de uitzonderingsgronden bedoeld in artikel 4 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen niet gelden.

§ 3. De dringende noodzakelijkheid ontslaat de diensten niet van de plicht hun handelingen uitdrukkelijk te motiveren.

— Aangenomen.

HOOFDSTUK IV

Slotbepalingen

Artikel 14

Eén jaar na het van kracht worden van dit decreet brengt de Vlaamse Executieve, op grond van een door het College van de Secretarissen-generaal van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap opgesteld evaluatieverslag inzake de toepassing van dit decreet, hierover verslag uit bij de Vlaamse Raad.

— Aangenomen.

Artikel 15

Dit decreet treedt in werking op de datum, bepaald door de Vlaamse Executieve, en uiterlijk één jaar na de bekendmaking van het decreet in het Belgisch Staatsblad, met uitzondering van artikel 12, § 4 dat in werking treedt op de dag van voornoemde bekendmaking.

— Aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen de hoofdelijke stemming over het gehele ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap — 548 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 7

Algemene bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is het ontwerp van decreet betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Moors, verslaggever, heeft het woord.

De heer C. Moors, verslaggever (op *de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, op 24, 25 en 27 september jongstleden heeft de Commissie Onderwijs en Vorming het ontwerp van decreet betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap besproken, ontwerp dat op sommige punten werd geamendeerd.

Het ontwerp van decreet dat wij thans bespreken en de hogescholen van het lange type betreft, is noodzakelijk na de goedkeuring van het decreet op de universiteiten waarin deze laatsten een grotere autonomie werd toegekend. Immers, dit decreet bevat een aantal bepalingen die ook de hogescholen van het lange type raken.

Het HOLT bevindt zich in een spanningsveld : het moet enerzijds zijn eigen finaliteit bewaren en anderzijds wordt het gekwalificeerd als onderwijs van academisch niveau.

Daarenboven werd van dit decreet gebruik gemaakt om het hoger onderwijs in de projectontwikkeling, de muziek, de beeldende kunst, de dra-

matische kunst en de audiovisuele kunst in het HOLT onder te brengen, waardoor deze meteen van academisch niveau worden.

Dit ontwerp van decreet is innoverend op vijf punten. Ten eerste, op advies van de Vaste Raad wordt de zending van de hogescholen decretaal gedefinieerd.

Ten tweede wordt de academische vrijheid van het HOLT vastgelegd. De HOLT-scholen krijgen een programmvrijheid zoals de universiteiten.

Ten derde maakt deze vrijheid een kwaliteitscontrole zoals die is voorzien voor de universiteiten noodzakelijk.

Ten vierde, de bruggen tussen HOKT, HOLT en universiteiten worden geregeld. Dit is, in het kader van de Europese uitwisselingsprogramma's, van zeer groot belang.

Tenslotte wordt de basis gelegd voor de enveloppefinanciering van de hogescholen, maar wordt geen concrete regeling voorgesteld.

Een aantal amendementen werden ingediend en aangenomen. Een eerste amendement strekt ertoe enkele terminologische aanpassingen aan de tekst aan te brengen.

In de algemene bespreking werd het belang van dit decreet door verscheidene sprekers onderstreept. Het werd door de meeste sprekers positief onthaald, anderen vonden het op bepaalde punten te minimalistisch, maar daar kom ik straks op terug.

Een lange discussie ontstond met betrekking tot de titel van het decreet, omdat de term hogeschool ook door HOKT-instellingen wordt gebruikt. Uiteindelijk stemde de Commissie eenparig in met het behoud van de titel omdat de term hogeschool gedefinieerd wordt in artikel 2, a) en de Gemeenschapsminister verklaarde dat de HOKT-scholen die de titel hogeschool in hun naam dragen, deze benaming mogen behouden.

Kortom, het gaat hier om een decreet over het hoger onderwijs van het lange type, waar de instellingen hoge-

Moors

scholen worden genoemd ; daarnaast kunnen er ook hogescholen zijn, die ook tot het korte type behoren, bijvoorbeeld in de sociale sector.

Belangrijk was de discussie inzake het verrichten van wetenschappelijk onderzoek, een van de opdrachten van het HOLT, zie artikel 4, paragraaf 1, naast het verstrekken van onderwijs en van de maatschappelijke dienstverlening. De HOLT-scholen kunnen aan projectmatig wetenschappelijk onderzoek doen in samenwerking met de industrie of de universiteiten. Het is duidelijk dat zijzelf inzake wetenschappelijk onderzoek geen specifieke opdracht hebben, zoals op dit ogenblik de universiteiten. Zoals reeds gezegd kunnen zij dit wel doen in samenwerking met de industrie of met de universiteiten.

Tevens is het van belang te onderstrepen dat het lerarencorps, professoren, docenten en anderen die bij het onderwijs betrokken zijn in de hogescholen van het lange type, tijdens hun opdracht onderzoek kunnen doen.

Bij artikel 6 dat bepaalt welke opleidingen de inrichtende machten kunnen organiseren, werd een amendement aangenomen om de benaming kandidaat-vertaler en licentiaat-vertaler of licentiaat-tolk te behouden, omdat het hier gaat om bekende en bestaande titels die duidelijk aantonen tot welk beroep, kennis en vaardigheden het studiegebied vertaalkunde behoort. Deze discussie gaf aanleiding tot het behoud van de term vertaalkunde.

Naar aanleiding van artikel 8 ontstond een hele discussie betreffende de bepaling waarin wordt gesteld dat de Vlaamse Executieve de bestaande opleidingen coördineert, groepeerst en uniformiseert en daartoe een lijst zal opstellen van de bestaande opleidingen van academisch niveau. Vanuit de Commissie werd enerzijds de spijt uitgedrukt dat deze lijst nog niet klaar is terwijl anderzijds de vrees werd uitgedrukt dat deze werkwijze zal leiden naar een uniformisering van de bestaande benamingen en inhouden. Deze vrees was vooral inge-

geven door de bekommernis om duidelijk het HOKT van het HOLT te scheiden. Deze bekommernis was overigens een constante tijdens de hele commissiebespreking.

Naar aanleiding van artikel 13 werd gewezen op de problematiek van de lerarenopleiding in het algemeen, en deze van de HOLT-afgestudeerden in het bijzonder. Er werd aandacht gevraagd voor het specifieke probleem voor de houders van een HOLT-diploma die een D-cursus willen volgen.

Dit werd een uitgebreide en zeer interessante discussie, waarbij niet alleen de leraren opleiding binnen het HOLT aan bod kwam, maar de globaliteit van de lerarenopleiding, die op dit ogenblik aan herziening toe is. Het betreft zowel de pedagogische onderwijsinstellingen van het korte type, als de agregaat-opleidingen aan de universiteiten en de economische hogescholen, als de opleiding van kandidaat-leraars die een diploma van het HOLT hebben behaald, dus niet van de economische hogescholen.

De commissieleden waren de mening toegedaan dat de discussie nog niet was beëindigd en dat ter zake nog denkwerk moest gebeuren. Dit is een opdracht voor de volgende Executieve. De Minister verklaarde evenwel dat hij de mogelijkheid zou onderzoeken opdat degenen die op dit ogenblik de eerste cyclus in het hoger onderwijs van het lange type hebben gevolgd toegang zouden krijgen tot de D-cursus en een diploma kunnen behalen op voorwaarde evenwel dat zij in het bezit zijn van een diploma van het hoger onderwijs van het lange type.

Minister D. Coens : Dat wordt nu geregeld.

De heer C. Moors : Naar analogie met het universiteitsdecreet werd bij amendement respectievelijk in het nieuwe artikel 19 en artikel 25 voorzien in een financieringsregeling voor het open hoger onderwijs en een bepaling betreffende de onderwijs- en bestuurstaal.

Er werd veel gediscussieerd naar aan-

leiding van artikel 33, waarin wordt bepaald dat een ambtelijke commissie wordt opgericht ter voorbereiding van een decreetale regeling betreffende het personeelsstatuut, de financiering van het hoger onderwijs van het lange type en van het korte type en ter voorbereiding van het decreet dat de wet van 7 juli 1970 betreffende het hoger onderwijs vervangt.

Deze ambtelijke commissie zal binnen een beperkte termijn toch adviezen moeten uitbrengen.

Heel wat vragen werden gesteld aangaande de samenstelling en het karakter van de ambtelijke commissie. Vanuit de Commissie werd gepleit om deze ambtelijke commissie niet alleen samen te stellen uit ambtenaren, maar ook uit externe experts. Bovendien verklaarden verscheidene leden moeite te hebben met de nogal stringente kalender die aan de ambtelijke commissie wordt opgelegd. Men was van oordeel dat de termijn van 30 dagen waarbinnen deze commissie verslag moet uitbrengen zeker te kort is, gezien de ruime opdracht. Deze commissie moet eigenlijk oplossingen uitwerken voor de belangrijkste knelpunten waarover nu nog geen eensgezindheid bestaat en waarover in het voorliggende decreet alleen maar een aanzet wordt gegeven. Uiteindelijk werd, ook om legistische redenen, een geamendeerd artikel 33 aangenomen.

Een volgend probleem was of men al dan niet kon doctoreren aan het HOLT. Ook dit punt gaf aanleiding tot een uitgebreide discussie, maar de uiteindelijke conclusie was dat men enkel aan de universiteit en niet aan het HOLT kon doctoreren.

Om concrete voorstellen te doen in verband met sociale toelagen wordt in artikel 49 eveneens een ambtelijke commissie opgericht, weliswaar een andere dan voorzien in artikel 33. Belangrijk is dat de Gemeenschapsminister heeft verklaard dat de Executieve zich engageert om tegen het academiejaar 1992-1993 in verband met deze problematiek een regeling te zoeken om op die manier de discriminatie tussen universiteit en HOLT weg te werken.

Moors

Artikel 50 voorziet in de afschaffing van het verplichte inschrijvingsgeld. De instellingen mogen zelf een inschrijvingsgeld bepalen, maar moeten dit bedrag niet langer doorstorten aan de Vlaamse Gemeenschap. Dit artikel komt tegemoet aan de vraag van alle fracties.

In de overgangsbepalingen werd een amendement aangenomen waarbij een aantal bepalingen uit het decreet betreffende de rechtspositie van de personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs buiten werking wordt gesteld, om de discriminatie tussen de netten ongedaan te maken.

In het amendement wordt tevens bepaald dat voor het HOLT-personeel een aangepast statuut moet zijn uitgewerkt tegen 1 oktober 1993.

Het geamendeerde ontwerp van decreet werd door de Commissie aangenomen met 9 stemmen tegen 2.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, met het ontwerp van decreet betreffende de hogescholen als voorlopig sluitstuk hebben wij belangrijk parlementair werk verricht. Inderdaad, in de onderwijswetgeving zijn wij systematisch ertoe gekomen de rationalisatie, de programmatie en aanpassing door te voeren in alle sectoren van het onderwijs. De laatste stap was de universiteiten en het hoger onderwijs van het lange type. Alleen blijft nu nog het hoger onderwijs van het korte type over.

Wanneer wij het decretale werk overschouwen dat in de loop van deze legislatuur werd verricht, is het voorliggend decreet een belangrijke aanvulling.

De Voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer E. Beysen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik dank de verslaggever voor de toelichting bij zijn rapport. Toch moet ik mijn toon veranderen na zijn slotbeschouwing. Ik ben niet zo enthousiast over hetgeen wij vandaag nog al dan niet afwerken. Ik noem het de onvoltooide symfonie van Minister Coens die de

meerderheid nu zal goedkeuren. De onvoltooide symfonie, omdat, zoals de verslaggever er ook heeft op gewezen, het werk niet af is. Voorlopig blijven wij onder meer met de toekomst van het HOKT in de maag zitten.

Wat mij echter nog veel meer bekommert, is de wijze waarop nu dit decreet moet worden goedgekeurd. Overigens is er het feit dat dit decreet — en ik heb dit in de Commissie ook onderstreept — niet meer is dan een intentiedecreet, want het gaat eigenlijk alleen maar over een raamplan waar geen rationalisatie, geen programmatie, laat staan financiering in vervat is. Ik vind dat bepaald zwak na al het decreetgevend werk dat er in de voorbije jaren werd verricht. Ik ben niet blind voor het feit dat men na de goedkeuring van het universitaire decreet uiteraard een gedeeltelijke opvolging moest verzekeren naar het hoger onderwijs van het lange type. Ik pleit echter voor een globaal decreet, zoals dat trouwens het geval was met de vorige decreten, het zoals mammoet- en dinosaurus-decreet. Wat zich hier nu afspeelt vind ik des te erger omdat dit ontwerp van decreet op de valreep, vlak voor het einde van de legislatuur zal worden goedgekeurd en omdat u de uiteindelijke belangrijke uitvoering overlaat aan anderen, aan een vermoedelijk anders samengestelde Executieve, zelfs indien de overgangsexecutieve er zou toe komen dit niet onbelangrijk ontbrekend gedeelte in te vullen.

Mijnheer de Minister, ik ben er niet zo zeker van dat men in de periode van de resterende tien maanden die de overgangsexecutieve nog zal te overbruggen hebben dit belangrijk ontbrekend gedeelte decreetgevend werk nog zal kunnen invullen, goedgekeurd door de Vlaamse Raad. Of het dan om een overgangsexecutieve gaat dan wel om een op basis van een meerderheidsbeginsel verkozen Executieve, laat ik uiteraard in het midden. U wentelt echter de verantwoordelijkheid af op uw opvolgers, tenzij u zichzelf nogmaals opvolgt, wat een mogelijkheid is waarmee altijd rekening dient gehouden. Aangezien het de laatste maal is dat ik tijdens deze zittingsperiode op de tribune kom wil ik niet onvriendelijk doen, maar een

beetje verandering zou volgens mij geen kwaad kunnen.

Minister D. Coens : Dat was misschien wederkerig.

De heer E. Beysen : De grote kritiek op het ontwerp van decreet betreft de financiering. Ik wijs op een aantal budgettaire risico's, wetende dat de sector van het hoger niet-universitair onderwijs van het lange type tijdens de voorbije tien jaar een wildgroei heeft gekend. Die wildgroei zal moeten worden gesaneerd. Daaraan kan men niet ontkomen. In de toekomst zal men moeten kunnen werken met globale enveloppes wil men de situatie op het vlak van de begroting beheersbaar houden. Wanneer wij het nu over de financiering hebben dan merken wij heel grote verschillen, vooral in de kosten van de instellingen. Op dat vlak zal volgens mij het belangrijkste werk nog moeten worden geleverd.

Ook zal men er niet onderuit kunnen om een streng rationalisatie- en programmatieplan te koppelen aan de budgettaire consequenties die hier moeten worden getrokken.

Daar ik nog andere verplichtingen heb, die met het verzekeren van de gevolgen van de parlementaire werkzaamheden te maken hebben, en waarvoor u zeker begrip zal willen opbrengen, zal ik mijn betoog beperken. Het verslag verwijst trouwens naar mijn uiteenzetting op de pagina's 10 en 11. Ik heb er geen nieuwe elementen aan toe te voegen. Los van het feit dat wij nu worden geconfronteerd met een politieke crisis op het ogenblik dat wij dit decreet bespreken, is de inhoud van dit decreet te beperkt opdat onze fractie het zou goedkeuren. **(Applaus op de banken van de PVV)**

De Voorzitter : De heer Jos Bosmans heeft het woord.

De heer Jos Bosmans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik zou in mijn korte uiteenzetting in dit debat over het decreet betreffende de hogescholen het willen hebben over de inhoud van artikel 33 — waarover trouwens de verslaggever

Jos Bosmans

heeft gesproken — in verband met de strakke timing, en de samenstelling van de ambtelijke Commissie. Ik wens dieper in te gaan op de opdracht die in artikel 33 aan deze ambtelijke commissie werd meegegeven.

Het decreet betreffende het HOLT regelt het statuut van één van de drie luiken van het hoger onderwijs. Naast de universiteiten en het HOKT vormt het HOLT het derde deel van dit drieluik. In het advies van de Vaste Raad voor het Hoger Onderwijs van december 1990 wordt vooral de harmonisering tussen de drie vormen van hoger onderwijs bepleit, maar wordt tegelijkertijd de differentiëring tussen de drie vormen onderstreept.

Een eerste punt betreft de harmonisering. De wet van 7 juli 1970 beschouwt het hele hoger onderwijs als tertiair onderwijs, na het lager en het secundair onderwijs. De wet vertrekt van een globale visie op het hoger onderwijs. De erkenning van het hoger onderwijs als afzonderlijk onderwijsniveau, met een eigen finaliteit en eigen onderwijsmethodes, impliceert de verdere uitbouw van een structuur- en onderwijsorganisatie, aangepast aan het eigen karakter van het gehele onderwijs. Er dringt zich dan ook een harmonisering in de regelgeving op voor heel het hoger onderwijs, met andere woorden, voor de drie luiken van het hoger onderwijs.

De Hoge Raad beklemtoont ook de differentiëring. Er is tussen de drie vormen een onderscheid. Iedere vorm heeft een eigen finaliteit. De harmonisering die wij voor de drie vormen bepleiten in de regelgeving betekent geenszins dat men de eigen identiteit van iedere vorm van hoger onderwijs moet opgeven. Omwille van de harmonisering is het voorliggende HOLT-decreet dan ook voor verschillende aspecten in de regelgeving een copie van de bepalingen in het universiteitsdecreet. Dat is vrij logisch. Het academisch onderwijs en het onderwijs op academisch niveau zijn sterk verwant, doch niet identiek, en dat is precies het aspect differentiëring.

Wij zijn het volledig eens met wat de Minister in de Commissie zei, met name dat men zeker niet mag spreken over een hiërarchie tussen de drie vormen van hoger onderwijs. Dit decreet dat op verschillende aspecten verder moet worden ingevuld, moet echter ook evolutief worden bekeken en mag geenszins beletten dat het toekomstige decreet op het hoger onderwijs van het korte type — waarover ook de verslaggever heeft gesproken — aansluiting moet vinden bij de regelgeving van het universitair decreet en het HOLT-decreet.

In artikel 6 van het HOLT-decreet, dat thans wordt besproken, worden de studiegebieden vastgelegd, terwijl artikel 33 voorziet in de mogelijkheid om een ambtelijke commissie op te richten die een decretale regeling moet voorbereiden betreffende de financiering van het HOLT en van het HOKT alsook betreffende het personeelsstatuut. Heel belangrijk is echter ook de bepaling in artikel 33 dat de ambtelijke commissie een decreet moet uitwerken ter vervanging van de wet van 7 juli 1970 betreffende het hoger onderwijs. Deze studieopdracht van de ambtelijke commissie is dus zeer ruim geïnterpreteerd.

Mijnheer de Minister, terloops wens ik even uw aandacht te vestigen op een probleem dat ook door deze ambtelijke commissie zou kunnen worden onderzocht, namelijk het statuut van de studiemeesters in het hoger zeevaarthonderwijs. Wij hebben daaromtrent zeer veel brieven gekregen. Wij vragen niet dat u daarvoor onmiddellijk een oplossing uitwerkt, dit lijkt onmogelijk, maar ook dit probleem kan nu misschien eens rustig worden bekeken door deze ambtelijke commissie.

Mijnheer de Minister, wij hadden bij artikel 33 een amendement ingediend om in de studieopdracht van deze commissie uitdrukkelijk de uitbreiding van de studiegebieden te laten inschrijven. De filosofie van dit amendement was bepaalde opleidingen die zich op dit ogenblik op het HOKT-niveau situeren, de kans te geven zich op te tillen tot een academisch niveau. Wij denken hierbij vooral aan opleidingen in de brede

welzijnssector, die volgens het advies van de Hoge Raad voor het Hoger Onderwijs zouden moeten worden gerevaloriseerd. Een aantal HOKT-opleidingen zijn vaak gegroeid uit het secundair onderwijs en zijn met dit onderwijs nog heel sterk verwant. De maatschappelijke waardering voor deze opleiding is dan ook dikwijls lager dan de waardering voor universitaire opleidingen of opleidingen van het lange type. Wij denken onder meer aan opleidingen in de paramedische, de pedagogische en de sociale sector. De effecten van deze minderwaardering zien wij ook in het dagelijks leven. De scholen voor verpleegkunde zagen de jongste jaren hun leerlingenaantal sterk verminderen. Gelukkig schijnt die tendens dit jaar te zijn afgenomen. Ook de opleidingen in de opvoedingssector hebben hun aantrekkingskracht verloren.

Mijnheer de Minister, wij beseffen dat dit probleem niet alleen in Vlaanderen bestaat. Ook andere Europese landen hebben ermee te kampen. Het is daarom wenselijk dat een vergelijkende studie wordt gemaakt over het hoger onderwijs in de diverse landen van de Europese Gemeenschap. Immers, de opleidingen die in Vlaanderen op HOKT-niveau worden georganiseerd zijn in andere EG-landen opleidingen van academisch niveau. Vooral in het vooruitzicht van de eenheidsmarkt in 1992 en de Europese richtlijn dienaangaande, en vooral rekening houdend met de snelle maatschappelijke evolutie, is het wenselijk dit probleem grondig te bestuderen om te beletten dat Vlaanderen in de toekomst in een nadelige positie komt te staan. Ter zake sluit ik mij aan bij het advies van de Hoge Raad voor het Hoger Onderwijs, waarin uitdrukkelijk voor een dergelijke studie wordt gepleit. Misschien kan deze studie door de ambtelijke commissie worden gebruikt bij haar onderzoek naar de HOKT-opleidingen die eventueel kunnen worden gerevaloriseerd.

Mijnheer de Minister, wij begrijpen uw bezorgdheid omtrent de uitbreiding van de studiegebieden. Omwille van het feit dat u in de Commissie uitdrukkelijk verklaarde dat deze

Jos Bosmans

ambtelijke commissie ook de structuur van het hoger onderwijs moet bestuderen, waardoor het probleem van de studiegebieden niet uit de weg kan worden gegaan, vonden wij het niet nodig ons amendement aan te houden. Deze ambtelijke commissie heeft inderdaad een heel ruime opdracht en moet naast de financiering van het HOLT en het HOKT ook de rationalisatie en de programmering bestuderen. Wij hechten trouwens enorm veel belang aan dit aspect van de studieopdracht.

Het is zeker niet mijn bedoeling te pleiten voor het optrekken van alle opleidingen van het HOKT naar het HOLT-niveau. Dit zou trouwens om budgettaire redenen noch om inhoudelijke redenen wenselijk zijn. De HOKT-opleidingen die eventueel in aanmerking komen moeten trouwens worden herzien. Zij moeten inhoudelijk worden hervormd, anders worden bekeken en inhoudelijk op een hoger niveau worden gebracht. De ambtelijke commissie kan criteria en procedures aangeven waaraan deze revalorisering moet voldoen. Deze revalorisering kan in het toekomstige decreet ernstig worden aangepakt.

Mijnheer de Minister, een aantal scholen die nu onder de term hogeschool ressorteren wensen inzake terminologie niet geminoriseerd of gemarginaliseerd te worden door dit decreet. In de Commissie verklaarde u dat zij de titel hogeschool mogen blijven behouden, ook al ressorteren hun opleidingen niet onder de in het decreet vastgestelde regeling. Wij vinden dit positief, maar wij hopen dat door een Europese vergelijking sommige opleidingen in de toekomst wel van academisch niveau kunnen worden. Ik heb het hier vooral over opleidingen die aanleiding geven tot beroepen in de welzijnssector. Op die manier kan deze sector in de toekomst een grotere valorisering krijgen.

In tegenstelling met de vorige spreker wens ik te stellen dat het HOLT-decreet een belangrijke etappe is in de organisatie van het hoger onderwijs. Wij hopen echter dat dit decreet wordt aangevuld door een andere de-

cretale regeling voor het hoger onderwijs van het korte type. Hierdoor zal het decreet van de revalorisering van de opleidingen een gerechtvaardigde kans krijgen. **(Applaus)**

De Voorzitter : Het woord is aan de heer Vanhorenbeek.

De heer L. Vanhorenbeek (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, vertrekkend van het uitstekend verslag van de heer Moors is het natuurlijk gemakkelijk enkele knelpunten en aspecten te behandelen. Wij willen eveneens een tweetal amendementen toelichten. Het zijn korte amendementen waarvan wij hopen dat zij in extremis nog zullen worden aangenomen.

Mijnheer de Minister, dit decreet komt enerzijds te vroeg en anderzijds te laat. Het komt te laat omdat de HOLT-studenten enkele tijd geleden hoopten aan bod te komen bij de behandeling van het universitair decreet. Zij moeten evenwel ondervinden dat nu pas over hun lot wordt beslist, ondanks het feit dat het duidelijk was dat er banden bestaan tussen het universitair decreet en het decreet van de hogescholen dat vandaag wordt besproken en ondanks het feit dat er bruggen en overstapmogelijkheden zijn.

Dit decreet, mijnheer de Minister, komt te vroeg omdat de studenten uit het hoger onderwijs van het korte type in de kou blijven staan omdat de lerarenopleidingen nog niet worden aangepakt.

De grote meerderheid van de studenten uit het hoger onderwijs buiten de universiteit zitten in het hoger onderwijs van het korte type. De normaalscholen, de verpleegsterscholen, de sociale hogescholen blijven, zoals ook de heer Jos Bosmans heeft gezegd, in de kou staan.

Mijnheer de Minister, wij willen even evalueren wat de positieve en de negatieve aspecten zijn van het ontwerp. Zoals het er in het onderwijs zou moeten aan toegaan, gaan wij pedagogisch te werk en beginnen wij eerst met het goede naar voren te brengen en houden wij het minder goede voor later.

Positief in het decreet is de mogelijkheid die wordt open gelaten dat de hogescholen van het korte type kunnen overstappen naar lange type, weliswaar mits te beantwoorden aan twee stringente voorwaarden, namelijk de aanpassing van het programma en de aanpassing van de studieduur. Bovendien verleent het decreet aan onze Vlaamse hogescholen een grotere zelfstandigheid en geeft het hen een grotere flexibiliteit, analoog met wat voor de universiteiten is vastgelegd. De bruggen en de overstapmogelijkheden worden thans decretaal vastgelegd. Dat is goed. Daarop wacht de sector en daarom ook komt het decreet op tijd. Ik meen echter dat wij die overstappen moeten blijven evalueren en indien noodzakelijk moeten blijven bijsturen.

Wij stellen met voldoening vast dat het hoger kunstonderwijs uiteindelijk een volwaardig hoger onderwijs wordt. Dat is maar goed ook.

Wij wensen nog te beklemtonen dat de sociale maatregelen die in het ontwerp zijn opgenomen, namelijk de afschaffing van het inschrijvingsgeld en het principe van de sociale toelagen van 40 miljoen frank voor 1992, onze volledige goedkeuring wegdragen, alhoewel wij vrezen dat de sociale toelagen snel zullen moeten worden aangepast en wellicht eerder zullen moeten worden ingevoerd dan oorspronkelijk voorzien.

Wij willen echter ook enkele bemerkingen maken die minder aangenaam zijn. Wij hebben reeds de klemtoon gelegd op de leerkrachtenopleidingen. Wij stellen vast dat binnen het Vlaamse onderwijsbeleid deze opleidingen geen prioriteit hebben gekregen. Zij zijn het echter waard. De regentaten en de lagere normaalscholen vallen uit de boot. Wij blijven het betreuren dat de lerarenopleidingen noch in het decreet dat wij nu bespreken noch in het vorige decreet werden opgenomen. Ik weet het, er staat een vrome intensieverklaring in het verslag. Er wordt duidelijk gezegd dat de lerarenopleiding zal worden aangepakt en dat ze in de toekomst degelijk moet zijn. Ik vraag dus dat tijdens de volgende legislatuur op de

Vanhorenbeek

eerste plaats werk wordt gemaakt van de lerarenopleiding, zowel aan de universiteiten als aan de regentenscholen en de normaalscholen. De malaise waarover sprake was, lossen wij immers enkel op door de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Dit is mogelijk door de opleiding van de leerkrachten te verbeteren, want het onderwijs staat of valt met de kwaliteit van de man of vrouw die voor de klas staat. Daarop leggen wij de klemtoon. In Vlaanderen volgen 40 ten honderd van de 135.000 studenten les aan de universiteit en 60 ten honderd zijn ingeschreven in een hogeschool. Van deze 60 ten honderd volgen 40 ten honderd les in het HOLT, dit wil zeggen 32.000 studenten, en 60 ten honderd in het HOKT, dit wil zeggen 50.000 studenten. Laten wij vooral trachten in de volgende legislatuur aan deze laatste vergeten groep en aan de lerarenopleiding prioriteit te geven.

In het decreet is vaak sprake van in afwachting dat. Wij kunnen het dus een soort afwachtingend decreet noemen. Het blijkt dat in afwachting van een aantal zaken de zogenaamde ambtelijke commissie wordt opgericht door middel van de artikelen 33 en 49. Deze commissie is samengesteld uit externe experts. De heer Jos Bosmans heeft daarover reeds gesproken. Het is positief dat deze ambtelijke commissie de decretale regeling betreffende het personeelsstatuut en de financiering voorbereidt. Mijnheer de Minister, hierbij wil ik nogmaals de aandacht vestigen op de situatie van de studiemeesters van het Hoger Zeevaartonderwijs. Deze mensen zijn door de mazen van het net gevallen en misschien kunnen wij voor hen in de ambtelijke commissie een vangnet vinden. Ik weet dat deze commissie veel belangrijker en meer dringende zaken zal moeten behandelen, maar toch vraag ik de aandacht voor deze groep. Bij mijn weten gaat het om acht personen die aan een hogeschool studiemeester zijn, hoewel studiemeesters enkel voor middelbare scholen kunnen worden aangeworven. Ik hoop dat u deze mensen in uw antwoord de hoop zal kunnen geven dat de

ambtelijke commissie zich met hun probleem zal bezighouden. Wij vragen dit met aandring, zodat deze mensen uiteindelijk weten waar zij staan.

Tenslotte zal ik twee zeer korte amendementen toelichten, omdat wij van mening zijn dat de discussie hierover nog helemaal niet ten einde is. Het eerste amendement handelt over de vervanging van het woord vertaalwetenschappen door het woord vertaalkunde. Aanvankelijk stond in het decreet het woord vertaalwetenschappen. Ik citeer ter motivering van ons amendement twee eminente vertaalwetenschappers, de professoren Van den Broek en D'hulst. Zij maken met drie argumenten duidelijk waarom hun wetenschap inderdaad vertaalwetenschap moet worden genoemd. Ik citeer : Ten eerste, het onderwijs dat vertalers en tolken opleidt, berust fundamenteel op een wetenschappelijke discipline die als vertaalwetenschap bekend staat. In het Frans traductologie, in het Duits Uebersetzungswissenschaft, in het Engels science of translation of translation studies. Deze wetenschap is, gezien haar onderzoeksobject, een typische interdisciplinaire aangelegenheid, die zoals andere empirische wetenschappen een zuivere — dit wil zeggen theorie en beschrijving — en een toegepaste — dit wil zeggen didactiek, kritiek, vertaalhulpmiddelen enzovoort — component omvat. Wat via het onderwijs in deze instituten op de studenten wordt overgedragen met het oog op de praktische toepassing ervan binnen het vertalersberoep verdient geen ander kwalitatief dan vertaalwetenschappelijke kennis.

Tweede reden. Het valt moeilijk te begrijpen waarom er wel sprake kan zijn van hogeschoolopleidingen zoals industriële wetenschappen, handels- en bestuurswetenschappen en nautische wetenschappen, terwijl de opleiding tot vertaler-tolk het met de term vertaalkunde zou dienen te stellen. Men kan blijven redetwisten over de vraag of het vertalen op zichzelf een kunst, een kunde dan wel een wetenschap is, maar één ding staat buiten kijf : de opleiding tot het vertalersberoep heeft een wetenschappelijke grondslag en is in onze tijd enkel en

alleen op die voorwaarde nog verantwoord

Ten derde. De instituten waar de vertaalopleidingen van het lange type worden verzorgd, zijn de enige onderwijs- en onderzoekscentra in Vlaanderen waarin de vertaalwetenschap in al haar geledingen volledig gestructureerd is. Dit wil zeggen dat alleen deze instituten zowel de theoretische descriptieve als de toegepaste component vertegenwoordigen in een globaal en structureel verantwoord verband. Ontkent men deze instituten het kwalitatief wetenschappelijk, dan dreigt er een leemte te ontstaan die zowel het studiegebied op zichzelf als de opleiding tekort zou doen. Einde citaat

Tot daar de drie redenen waarom in het ontwerp van decreet het woord vertaalkunde zou moeten worden vervangen door vertaalwetenschappen.

Het tweede amendement dat ik hier kort wil toelichten, is voorgesteld door de heer Van Hooland. Als eminent bestuurskundige is hij voorstander van de vervanging van het woord bestuurswetenschappen door bestuurskunde. Precies het omgekeerde dus van het voorgaande. Hij verklaart in zijn verantwoording dat bestuurskunde veel beter de finaliteit uitdrukt van de opleiding en het de afgestudeerde kandidaat en licentiaat bestuurskundige veel precieser in een professionele omgeving plaatst naast bijvoorbeeld economen, juristen, artsen en industriële ingenieurs. Bij uitstek op het niveau van de hogeschool verdient de term bestuurskunde de voorkeur.

Tot daar de toelichting bij deze twee korte, maar belangrijke amendementen, waarvan ik de indruk had dat wij het er in de Commissie niet helemaal over eens waren. De discussie hierover was ten andere verre van uitgeput op het ogenblik dat ze werd afgesloten.

De Volksunie zal het geheel van dit ontwerp van decreet goedkeuren, maar wij hopen dat deze twee kleine amendementen zullen worden aangenomen.

De Voorzitter : De heer Baldewijns heeft het woord.

De heer E. Baldewijns (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, deze ontwerp tekst van decreet betreffende de hogescholen heeft in de Commissie onze bijzondere aandacht weerhouden. Talrijke amendementen werden ingediend en het verheugt mij ook dat er verschillende werden aangenomen. Dit betekent dat omtrent deze problematiek, zoals in het verleden al het geval was voor andere belangrijke onderwijsdecreten, door de commissieleden de nodige zorg werd opgebracht. Het verheugt mij evenwel bijzonder dat wij na het decreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap nu ook het veld van het hoger onderwijs verder regelen met dit decreet betreffende de instellingen van het hoger onderwijs van het lange type. Het decreetaal kader voor deze hogescholen is zelfs gelijklopend met dat van de universiteiten. Wij vinden eenzelfde terminologie terug, dezelfde kerngedachten komen naar voor en ook de opdrachten, namelijk onderwijs verstrekken, wetenschappelijk onderzoek organiseren en maatschappelijke dienstverlening verzorgen, komen parallel met de opdrachten in het universitair onderwijs terug.

Toch spijt het mij te moeten vaststellen dat men dit decreet niet het geheel van het hoger onderwijs buiten de universiteit werd geregeld. Een belangrijk deel, het hoger onderwijs van het korte type, wacht nog op een correcte behandeling. Weliswaar worden hier en daar ook in dit decreet specifieke aangelegenheden geregeld, maar het geheel van het onderwijskader voor het hoger onderwijs is nog niet uitgetekend. En toch is dat belangrijk, alhoewel wij reeds kunnen stellen dat via dit decreet per definitie regelingen zijn uitgewerkt voor het hoger onderwijs van het korte type, bijvoorbeeld wat de opleidingen betreft die gerangschikt worden in het hoger onderwijs van het lange type. Alle andere hoger onderwijsopleidingen zou men kunnen situeren binnen het hoger onderwijs van het

korte type. Laat mij echter de zaken niet te pessimistisch bekijken. Dit nieuw decreetaal kader voor het hoger onderwijs buiten de universiteit komt op tijd. Het was nodig. De wet van 7 juni 1970 betekende immers een eerste belangrijke stap, maar was nog niet volledig uitgevoerd. Zo waren niet alle opleidingen geklasseerd en dit heeft voor bepaalde sectoren in het hoger onderwijs, inzonderheid voor het hoger kunstonderwijs, voor heel wat problemen gezorgd. Nu heeft men in dit decreet toch wel orde op zaken gesteld.

De finaliteit van de verschillende onderwijstypes van het hoger onderwijs ligt nu vast. Er zijn voldoende waarborgen ingebouwd om overlappings uit te sluiten. Net zoals voor de academische opleidingen, zal de Vlaamse Executieve ook de opleidingen aan de hogescholen coördineren, groeperen en uniformiseren. Dit is een belangrijk element om wildgroei in deze sector te kunnen tegengaan. Daarenboven kan de lijst van de bestaande opleidingen slechts aangevuld of gewijzigd worden door de Vlaamse Executieve, na advies van de VLOR, en onder weibepaalde voorwaarden. Eén van de voorwaarden die in het decreet staan ingeschreven is dat een nieuwe hogeschoolopleiding geen overlapping mag zijn van een universitaire opleiding of een opleiding in het HOKT. Dit betekent dat de VLOR nu de plaats bij uitstek wordt waar overleg moet worden gepleegd over waar nieuwe opleidingen thuis horen. De VLOR krijgt zo een volle betekenis.

Ik heb in de Commissie ook al bij herhaling onderstreept dat de grote uitdaging voor de volgende jaren inzake het hoger onderwijs erin bestaat een coherente structuur met bijpassende doelstellingen uit te tekenen voor het pedagogisch hoger onderwijs. Hier zal de VLOR zich ten gronde moeten bezinnen over de finaliteit van dit pedagogisch hoger onderwijs. De vraag is immers of het wenselijk is dat het uitsluitend op het niveau van het hoger onderwijs van het korte type kan worden georganiseerd. Indien wij wensen dat mensen aan de universiteit, mensen aan het hoger onderwijs van het lange type,

een volwaardige pedagogische opleiding krijgen, dan zullen wij het hoger pedagogisch onderwijs in een ruimere context moeten bekijken. Wij zullen er immers zorg voor moeten dragen dat didactische bekwaamheidsbewijzen als deze opgedaan in de D-cursussen een volwaardige plaats vinden in het geheel van de opleiding. Wij zullen er aandacht voor moeten hebben dat voor alle onderwijsniveaus en -types en onderwijsvormen de gepaste opleiding bestaat, aandacht bijvoorbeeld voor degenen die opgeleid moeten worden voor het buitengewoon onderwijs, maar dat is vandaag niet prioritair aan de orde en ik wil graag later nog op dit onderwerp terugkomen.

Ik zei daarnet dat nu alle opleidingen behoorlijk worden geklasseerd. Toch is er inzake diploma-uitreiking niets veranderd aan de bepalingen van de wet van 1970. Dit houdt onder meer in dat men met een diploma van het hoger onderwijs van het lange type niet kan doctoreren. De houders van een diploma toegepaste economische wetenschappen die volgens het universitair decreet rechtstreeks toegang krijgen tot de doctoraatsopleidingen kunnen dit wel. Dit heeft tot gevolg dat men om hoogleraar of docent aan een hogeschool te kunnen worden, moet gedoctoreerd hebben. Ik heb hiertegen geen bezwaar, ware het niet dat degenen die zelf een opleiding hoger onderwijs van het lange type gevolgd hebben en die eventueel de nuttige praktijkervaring hebben kunnen opdoen, niet in staat worden gesteld om zelf te onderwijzen in typische opleidingen van de hogescholen. Dit lijkt mij paradoxaal. Het is inderdaad zo dat wie een bepaalde opleiding heeft genoten en deze dus het best kent, niet bij machte is zelf les te geven in deze opleiding zonder eerst een academisch diploma te hebben behaald. Bovendien, en dit is toch wel het zwakke punt in dit decreet, mijnheer de Minister, is het zo dat de HOLT-afgestudeerden, rechtstreeks kunnen doctoreren in het buitenland. Ik hoop dat de ambtelijke commissie die opgericht wordt in verband met het statuut van het personeel, deze aangelegenheid eveneens ter harte zal nemen en suggesties zal doen aan de VLOR, zodat u

Baldewijns

in de Executieve en wij in de Raad, indien nodig, het passende decreetale werk kunnen doen. Deze mogelijkheid wordt op een rationele manier uitgetekend.

De studierichting **interieur-architectuur** kan volgens dit decreet worden georganiseerd op HOLT-niveau, op voorwaarde dat men de eerste cyclus van de architectuur doorlopen heeft. Of, met andere woorden, alleen de bestaande architectenscholen zullen de graad van interieurarchitect kunnen verlenen.

Vervolgens werd de vertaalkunde geregeld. Daar waar men in een vorige versie van het ontwerp-decreet het studiegebied vertaalwetenschappen vermeldde, is het nu zo dat vertaalkunde werd behouden. Toch stel ik mij de vraag waarom deze wijziging werd doorgevoerd. Net zoals in de Commissie zou ik hier graag een positief antwoord krijgen op de vraag of de bepalingen in het universitair decreet die overlappingen — dus een nieuwe academische opleiding en opleiding van academisch niveau — moeten vermijden, voldoende waarborgen inhouden? Het is immers zo dat men naast de afdelingen aan vertaalkunde aan de Hogere Instituten ook een afdeling vertaalwetenschappen zou kunnen organiseren aan de universiteiten.

Ten derde, verheugt de SP er zich over dat men op een intellectueel correcte manier de toelatingsvoorwaarden tot het hoger onderwijs voor het korte type heeft uitgetekend en dat men soepele bruggen heeft ingebouwd voor de overgangen van het hoger onderwijs van het lange type naar het hoger onderwijs van het korte type of omgekeerd of naar de universiteiten en omgekeerd. Dit is een belangrijke vooruitgang voor de studenten. Ook zijn wij blij dat er geen veralgemeende toelatingsproef wordt georganiseerd. Wel lijkt het ons logisch dat specifieke toegangsprouven worden georganiseerd voor bepaalde opleidingen die omwille van hun specificiteit, bijkomende voorwaarden opleggen aan de studenten. Het is toch niet meer dan normaal dat men om nautische wetenschappen te kun-

nen aanvatten de nodige medische en technische geschiktheid heeft of dat men enig artistiek talent moet bezitten om een artistieke richting aan te vatten.

Ten vierde, is het ook verheugend dat men een ombudsman introduceert om de studenten behulpzaam te zijn bij de examenregelingen. Dit zal dus zeker zijn nut hebben in het kader van het voorkomen van mislukkingen in de hogere studies. Wel hoop ik, mijnheer de Minister, dat deze ombudsman of -vrouw zijn of haar opdracht niet beperkt ziet tot het examenreglement alleen, maar dat zijn of haar taak ook ruimer, zal kunnen worden opgevat.

Ten vijfde, wordt het overleg met de studenten, net zoals aan de universiteiten, structureel geregeld. Overal zullen democratisch verkozen studentenvertegenwoordigers zitting hebben in een studentenraad. Hiermee wordt de inspraak van de studenten in alle hogescholen gewaarborgd. Zij zullen advies kunnen uitbrengen over alle aangelegenheden die hen aanbelangen.

Ten zesde, wordt de kwaliteitsbewaking, net zoals aan de universiteiten, verplicht opgelegd. De hogescholen zullen voortdurend moeten waken over de kwaliteit van al hun opleidingen. De beroepssectoren worden hierbij betrokken. De Vlaamse Executieve kan eveneens zelfstandig onderzoek naar de kwaliteit van de hogeschoolopleidingen laten uitvoeren. Hier dient echter wel rekening te worden gehouden met de ideologische, wetenschappelijke, pedagogische en artistieke vrijheid.

Ten zevende, wordt in de artikelen 32 en 33 de financiering geregeld. Behalve het principe van de enveloppefinanciering dat in artikel 32 wordt ingeschreven, bevat dit zeer belangrijke hoofdstuk slechts een intentieverklaring. De bedoeling is om dezelfde financieringswijze als aan de universiteiten in te voeren, dus niet langer meer op basis van een omkaderingscoëfficiënt maar via globale forfaitaire uitkeringen. In het kader van de grotere autonomie en de grotere verantwoordelijkheid van de hogescholen lijkt een enveloppefinanciering inderdaad noodzakelijk. De hogescholen verkeren echter in een

andere, minder zekere positie dan de universiteiten. Een universiteit biedt immers een veelheid aan opleidingen aan en kan dus vrij gemakkelijk de fluctuaties in het aantal studenten compenseren. De hogescholen daarentegen zijn veel gevoeliger voor dit soort veranderingen in het keuzepatroon van studenten, vermits ze maar enkele studierichtingen aanbieden. Het zal bijgevolg niet eenvoudig zijn om een financieringsberekening te vinden die hiermee specifiek rekening houdt. Volgens artikel 33 zal een ambtelijke commissie, die door de Vlaamse Executieve wordt samengesteld, hierover een uitspraak moeten doen. Ook over de rationalisatie en programmatie, het personeelsstatuut en de medezeggenschap moet deze commissie zich uitspreken. Zij heeft dus een zeer belangrijke opdracht en zal moeten uitgaan van een goedgeoordachte visie over de toekomst van de hogescholen in Vlaanderen. De samenstelling ervan is dan ook van zeer groot belang. Toch blijf ik mij vragen stellen over de termijn die aan de commissie wordt gegeven om bij de VLOR advies uit te brengen. Ik vrees dat een termijn van 6 maanden, zoals opgelegd in het decreet, wel wat nipt zou kunnen zijn.

Ten achtste. De sociale toelagen en de inschrijvingsgelden. Er is dringend nood aan een decreetale regeling die ook aan de HOBUS-studenten het gebruik van sociale voorzieningen garandeert. Een snelle betaalbare en efficiënte oplossing is onmogelijk, maar het probleem mag ook niet op de lange baan geschoven worden. Wij zijn dan ook blij dat in dit ontwerp van decreet reeds een aanzet gegeven wordt door in de oprichting van een ambtelijke onderzoekscommissie te voorzien. Vermits het om een complexe problematiek gaat, die bovendien van een andere orde is dan de financiering, rationalisatie en programmatie en het personeelsstatuut, lijkt het aangewezen om de studie van de sociale toelagen aan een afzonderlijke ambtelijke commissie toe te vertrouwen.

Mijnheer de Minister; ik hoop dat deze ambtelijke commissie zeer snel tot concrete adviezen komt. Waar

Baldewijns

wij ons wel bijzonder over verheugen is het feit dat het verplichte inschrijvingsgeld voor het hoger onderwijs buiten de universiteit werd afgeschaft. Dit besluit van de Vlaamse Executieve zal samen met het herziene studietoelagenstelsel, de democratisering van het hoger onderwijs verbeteren.

Inschrijvingsgelden zullen in de toekomst pas opnieuw mogelijk zijn wanneer een nieuwe decretale regeling wordt getroffen. Ik hoop dan ook dat al deze positieve elementen die ten goede komen aan studenten en aan ouders, omwille van de sociale dimensies en de democratische aspecten, een verdere bloei van het hoger onderwijs van het lange type in de hand zullen werken.

Mijnheer de Minister, voor de verdere uitbouw ervan, kunt u rekenen op de SP (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer Van Durme heeft het woord.

De heer W. Van Durme (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, door een gemis aan eensgezindheid in de Vlaamse Executieve en de haast waarmee de Minister het decreet kracht van wet wil geven, vertoont dit ontwerp van decreet heel wat tekorten en gebreken.

Het HOLT-decreet werd volkomen uitgehold door het uitstellen van een aantal fundamentele zaken zoals de financiering van het HOLT en alles wat daarmee samenhangt, de rationalisatie en programmatie van de instellingen, het personeelsstatuut, de lerarenopleiding en de sociale toelagen.

Zoals hier reeds werd aangestipt, is het veelvuldig verwijzen naar toekomstige regelgevingen in afzonderlijke decreten, kenmerkend voor dit ontwerp van decreet betreffende de hogescholen. In talrijke artikelen vindt men inderdaad de uitdrukking, in afwachting van, terug. Uitgestelde materies worden verwezen naar ambtelijke commissies die door de Vlaamse Executieve zullen worden samengesteld. In feite brengt het de-

creet weinig nieuws. Er werd vooral gestreefd naar harmonisering met de bestaande regelgeving, wat uiteraard noodzakelijk is maar niet voldoende om van een volwaardig HOLT-decreet te kunnen spreken.

Mogen wij herinneren aan de studentenacties die een jaar geleden van start gingen in het HOLT ? De Minister heeft toen beloften gedaan die hij echter niet alle kon waarmaken. Zo is er nog geen sprake van sociale voorzieningen, alhoewel dat een van de voornaamste eisen was van de HOLT-studenten. Het verplicht inschrijvingsgeld van 5.000 frank werd weliswaar afgeschaft, maar intussen stellen wij vast dat de hogescholen het opgelegd inschrijvingsgeld gevoelig verhogen. Dit laatste komt wel de eigen instelling ten goede maar belemmert de democratisering van het hoger onderwijs. Dit ontwerp van decreet biedt overigens geen oplossing voor het probleem van de democratisering. De toegang tot het hoger onderwijs wordt nog steeds ernstig bemoeilijkt door financiële en sociaal-culturele drempels.

De studentenacties van vorige herfst waren een uiting van ongenoegen over het gevoerde beleid. Dit had een reden moeten zijn om de studenten nauw te betrekken bij de opstelling van het decreet. Met de opmerkingen van de betrokken sector werd echter te weinig rekening gehouden. Het niet ingaan op de voorstellen van de vertalers-tolken inzake de terminologie van hun studiegebied illustreert dit. Het is ons overigens nog steeds niet duidelijk waarom handelswetenschappen wel kan en vertaalwetenschappen niet.

Wij vragen ons trouwens af in hoever de HOLT-sector werd betrokken bij het ontwerp van decreet.

In een recente brief betreuren de ingenieurs, aangesloten bij de Vlaamse Ingenieurskamer, dat ze geen antwoord kregen op hun vraag aan de Minister om bij de redactie van het ontwerp betrokken te worden. Wij hopen dat de Minister inmiddels met aandacht de nota van de Vlaamse Ingenieurskamer heeft gelezen en er de conclusies heeft uit getrokken. De nota vermeldt aspecten die zijn inge-

geven door een ernstige bekommernis voor de opleiding en de toekomst van de HOLT-studenten.

Verrassend is dat een aantal studiegebieden die vroeger niet tot het hoger onderwijs van het lange type behoorden, nu wel in het HOLT zijn gerangschikt. Het betreft in hoofdzaak richtingen die met kunst zijn verbonden. Ook hier hebben wij het raden naar het waarom van deze regeling.

Consequentie ontbreekt overigens in de terminologie. De titel kandidaat in de kunstrichtingen blijft behouden maar de benaming licentiaat wordt vervangen door meester. Meester in de muziek, in de beeldende kunst, in de dramatische en de audiovisuele kunst - het klinkt op zijn minst eigenaardig. Waarom wordt niet dezelfde terminologie gebruikt voor alle studierichtingen ?

Het doctoreren wordt voor HOLT-studenten onmogelijk gemaakt in de eigen instelling. De studenten moeten zich richten tot de universiteiten en blijven als zodanig afhankelijk van de welwillendheid van deze instellingen. Dezelfde moeilijkheden doen zich voor met het wetenschappelijk onderzoek dat gekoppeld is aan twee voorwaarden : het moet projectmatig zijn en plaats vinden in het kader van samenwerkingsverbanden met universiteiten of derden.

Met dit decreet heeft de Vlaamse Gemeenschap de kans gemist om een logische regelgeving te hanteren voor het hoger onderwijs. Meer en meer ontstaat er grenserving tussen het academisch niveau en de academische graad. Waarom niet spreken over technische universiteiten naast gewone universiteiten ? De indruk ontstaat dat de reden van budgettaire aard is. Het HOLT is goedkoper dan de universiteit en is daardoor een soort van wit produkt geworden.

Positief in het decreet zijn de aan de instellingen verleende autonomie en het aspect van de kwaliteitsbewaking. Autonomie mag echter niet betekenen dat netoverschrijdende initiatieven bemoeilijkt of onmogelijk worden. Positief gesteld zou de autonomie het moeten mogelijk maken

Van Durme

dat instellingen kunnen samenwerken of samensmelten boven de netten heen.

Bij mijn wellicht laatste uiteenzetting in de Vlaamse Raad wil ik mijn geloof, en dit van de Groenen, bevestigen in de waarde van het pluralisme in het onderwijs. Wij hopen dat in de toekomst meer en meer netoverschrijdende initiatieven worden genomen. Langs de weg van geleidelijkheid kan Vlaanderen zich ontwikkelen tot een verdraagzame en pluralistische samenleving. Dat het onderwijs hierin een grote rol speelt, is evident. Wij wensen allen, die hierin verantwoordelijkheid dragen, de politieke moed om dit te helpen verwezenlijken. **(Applaus op alle banken)**

De Voorzitter : Dames en heren, mij werd meegedeeld dat dit de laatste toespraak van de heer Van Durme zou zijn. De heer Van Durme maakt sinds 1985 deel uit van dit halfroond. Ik wens hem proficiat voor zijn medewerking in de Vlaamse Raad. **(Applaus op alle banken)**

Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik ben de sprekers dankbaar voor hun uiteenzettingen die gedeeltelijk de synthese zijn van onze zeer positieve besprekingen in de Commissie die zeer keurig door onze verslaggever werden samengevat.

Ik beperk me tot het antwoord op de vragen want ik kan de grote betekenis van dit decreet alleen maar beamen. Die is vermeld in het verslag en de verslaggever heeft het hier nogmaals herhaald.

Zoals ik in een onderbreking duidelijk heb verklaard, kan de lerarenopleiding voor HOLT-studenten worden behaald op basis van het diploma kandidaat zodat de betrokkenen hun opleiding kunnen aanvatten tijdens hun studies. Weliswaar, moet men om dat diploma te behalen eerst bijvoorbeeld industrieel ingenieur zijn.

De hervorming van de lerarenopleiding is een belangrijke opdracht maar ik kom hierop later terug.

De ambtelijke commissie zal zo spoedig mogelijk worden samengesteld nadat het decreet is goedgekeurd. De decretaal bepaalde opdracht is zeer ruim. Eigenlijk komt dit neer op een herziening van de wet van 7 juli 1970.

Aan de verslaggever wil ik bevestigen dat de term hogescholen los gezien moet worden van het type van onderwijs, lang of kort.

De heer Beysen vergeleek dit ontwerp met een onvoltooide symfonie. Dat kan natuurlijk ook mooi zijn. Ik zou hem en aan anderen die een opmerking in die zin maakten, toch willen laten opmerken dat de tijd ontbrak om voor de problemen van het HOKT een oplossing te vinden in het kader van dit ontwerp.

Zonder in detail te willen treden, zou ik toch even willen op een rijtje zetten wat met dit decreet mogelijk wordt. Er is de vrijheid van de studieprogramma's die meteen ingaat, de vrijheid van de examenregeling, de vereenvoudiging van de structuur en van de nomenclatuur, dus ook de opmaak van de lijst van de opleidingen. Met structuur bedoel ik de twee maal twee jaar opleiding — kandidatuur en licentie — en de voortgezette opleiding. Dan is er ook de opheffing van het inschrijvingsgeld, het opzetten van sociale voorzieningen, de regularisering van de voortgezette opleiding, de regularisering van het deeltijds hoger onderwijs van het lange type, het vastleggen van de taalregeling, de klassering van het hoger kunstonderwijs, de aanpassing van het statuut van het personeel van het gemeenschapsonderwijs, de kwaliteitsbewaking conform de bepalingen voor de universiteit, het overleg met en de raadpleging van de studenten en tenslotte de bruggen tussen universiteit en HOBU en tussen HOBU-intern. Dit decreet maakt dus heel wat mogelijk. En dat is zeer positief.

Mijnheer Bosmans, het decreet voorziet inderdaad in een ambtelijke commissie die een duidelijk omschreven opdracht heeft. Die opdracht is van fundamenteel belang en veel omvattend en zeker niet eenvoudig. Over de financiering van het HOLT zal ik het zo dadelijk hebben als ik aan de heer Baldewijns antwoord. Voor een

aangepast statuut van de betrokkenen moet eerder gekeken worden in de richting van het universitair onderwijs. Mochten wij inzake medezeggenschap geen specifieke regeling voor het HOLT kunnen uitwerken, dan is in een voorlopige regeling voorzien in het ontwerp van participatiedecreet. Dan is er nog de heel belangrijke opdracht van rationalisatie en programmatie. Het is goed dat de decreetgever een duidelijke opdracht geeft aan een welbepaalde commissie en de opdrachten en perspectieven duidelijk omschrijft.

Ik weet dat het HOKT geprobeerd heeft op de trein van het HOLT te springen. Dit ontwerp bepaalt duidelijk wat nu precies onder het HOLT valt en wij hebben ook eindelijk een klassering gegeven voor het hoger kunstonderwijs. Het is ook mijn overtuiging dat het niet opgaat het HOKT via lobbying bij het HOLT onder te brengen. Zowel het HOKT als het HOLT zijn beide waardevolle vormen van onderwijs. Als je dat onderscheid niet zou maken, dan moet je van heel het hoger onderwijs één pot nat maken, maar daar geloof ik eigenlijk niet in. Er moeten verschillende finaliteiten zijn die men langs verschillende wegen kan bereiken. Het was precies de grote verdienste van de wet van 7 juli 1970 te zorgen voor drie soorten van onderwijs. Die vaststelling heb ik in de jongste twintig jaar meer dan eens gedaan en ik meen dat dit ontwerp daar niets aan afdoet. Hiermee heb ik niet gezegd dat er muren moeten worden opgetrokken tussen de verschillende types, wel integendeel. En dit ontwerp wil eerder bruggen mogelijk maken. Nu is het best mogelijk dat nieuwe terreinen worden ontdekt waarvoor een geëigende HOLT-opleiding wenselijk is, maar dat wil nog niet zeggen dat het opgaat HOKT-opleidingen zomaar bij het HOLT onder te brengen. Ik weet welke illusies er bestaan. Men denkt dat het zo maar kan. Dat is in elk geval iets waaraan ik nu niet en ook later niet zal meedoen.

Als men van prioriteiten spreekt, sommige collega's hebben dat onderstreept, bestaat de eerste grote opdracht in de lerarenopleiding. Dat is

Coens

het meest wezenlijke aspect. De welzinssector bestaat voor een deel ook in het universitair onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek aan de universiteit. U hebt dat ook in het korte type. De vraag is of er daar ook een ruimte is voor het lange type. Als socioloog zeg ik dat dit op zijn minst te onderzoeken valt. Dat is precies een van de zaken die men verder kan onderzoeken. Wanneer men heel die opdracht echter beschouwt als een spurt om alles in het HOLT te duwen dan kunnen wij de structuur van het hoger onderwijs afschaffen. Ik wil duidelijk zijn omdat ik weet wat er leeft. Als men degenen die men de moeite waard vindt in het HOLT onderbrengt en de anderen in het HOKT, dat men als minderwaardig zou beschouwen, dan is dat een mislukking. Daaraan wil ik in elk geval niet meedoen. Ik heb gezegd in welke termen dit voor onderzoek vatbaar is. Men zal echter heel erg op zijn hoede moeten zijn voor de krachtige lobby's die met die sectoren verband houden. Zij miskennen vaak de finaliteit en de opdrachten die vanuit de samenleving aan vakbekwame mensen, hoger onderwijskundig gevormd, worden gegeven om nog een aantal zaken te doen. We moeten ook opletten voor een overacademisering, een oververwetenschappelijking van een aantal taken. Er zullen nog altijd mensen nodig zijn die in het hoger onderwijs zijn gevormd en die het uiteindelijk nog doen. Daarnaast zijn ook degenen nodig die concepten uitwerken, studies maken enzovoort. Indien er daar tussenvelden zijn dan zal dat worden bekeken.

Collega Vanhorenbeek, u hebt hier nog eens de amendementen ingediend die wij nochtans in de Commissie uitvoerig hebben besproken en weerlegd. Ik blijf erbij dat vertaalkunde meer is dan taalwetenschap. Het gaat meer naar de toepassingen. In het hoger onderwijs van het lange type gaat het hier over vertaler en tolk. Dit is het domein van het HOLT en niet van de universiteiten. Omgekeerd is het zo dat filologie natuurlijk een zaak van de universiteiten is. Een van de grote doelstellingen van dit decreet is dat er een duidelijke

afbakening komt tussen wat universitair en wat van het lange type is. Zij kunnen niet op mekaars weide gaan grazen. Dat is duidelijk, zowel voor de universiteiten als voor het lange type.

De heer L. Vanhorenbeek : U zegt dat de vertaalkunde en de taalwetenschappen niet in mekaars vaarwater mogen komen. U zegt duidelijk dat het aan de universiteiten de filologie, de linguïstiek is. Aan de HOLT-scholen is het vertaalkunde.

Minister D. Coens : Concreet wil dat vertaler en tolk zeggen, punt andere lijn. Hoe u die algemene titel ook wilt noemen, finaal gaat het naar een opleiding van vertaler en tolk. Niet min of niet meer. Dat kan niet aan de universiteiten.

Inzake bestuurswetenschappen vallen wij terug op de geëigende term die sinds 1933 bestaat en die wij behouden teneinde geen verwarring te zaaien. Ik weet dat er in deze en in andere zaken nogal wat lobby's aan het werk zijn om veranderingen te bekomen. Ik bevestig hier alleen wat er is.

U gebruikte de uitdrukking : het is te vroeg en het is te laat. Collega's hebben daarop gerepliceerd door te zeggen dat het dus precies op tijd was. Volgens mij was dat een fantastische vondst. Ik heb toen gezegd dat het een evenwichtig en op tijd komend ontwerp van decreet was. Dit werd trouwens ook door collega Baldewijns bevestigd.

U hebt een bedenking geformuleerd, en dat vond ik de meest interessante opmerking, in verband met de leraaropleiding. Dit probleem werd reeds bij de behandeling van het decreet op de universiteiten gesignaleerd, maar kon toen niet worden verholpen aangezien dit fenomeen ook aanwezig is in de andere vormen van het hoger onderwijs. Daarenboven rijst deze vraag ook op Europees niveau en op wereldvlak. Het is u wellicht bekend dat een werkgroep samengesteld uit vertegenwoordigers van de inrichtende machten en deskundigen, respectievelijk uit het pedagogisch hoger onderwijs en de faculteiten pedagogie van diverse uni-

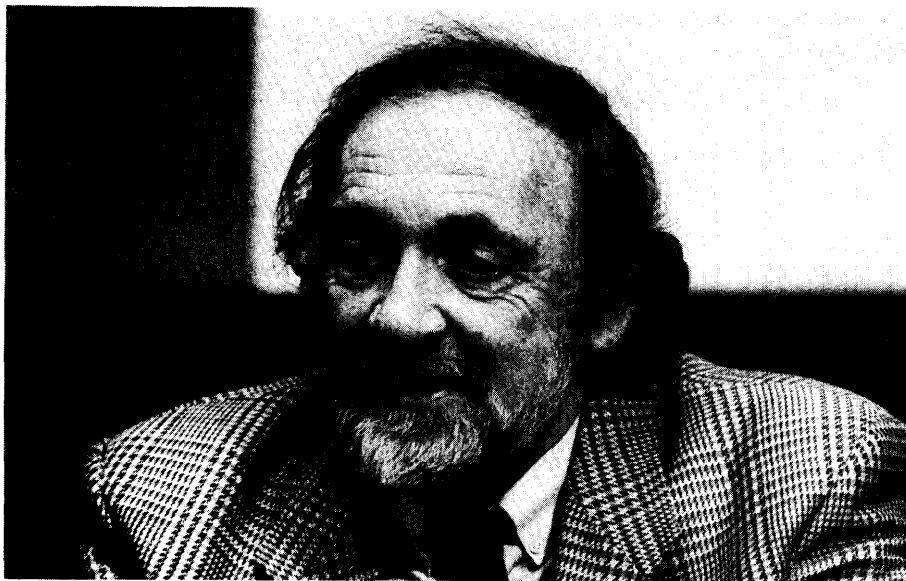
versiteiten van alle netten zich buigen over dit probleem zodat onmogelijk nu al lijnen kunnen worden vastgelegd.

Nochtans wens ik mijn standpunt ter zake toe te lichten. In tegenstelling tot de Franstaligen — deze Gemeenschap ligt ook op veel andere domeinen veraf — ben ik er niet van overtuigd dat kleuterleiders/leidsters en onderwijzers/onderwijzeressen lagere school, universitaire opleidingen moeten worden ; mijns inziens moeten deze opleidingen aan de normaal-scholen worden behouden.

Daartegenover blijft, gelet op de nieuwe structuur van het secundair onderwijs, namelijk de verdeling in een eerste, tweede en derde graad, de vraag open of het regentaat geen universitaire opleiding moet worden. Daarbij rijst dan weer het probleem wat met de leerkrachten voor het beroepsonderwijs en de eerste graad secundair onderwijs. Ik meen niet dat de universiteit de ideale voorbereiding is voor deze beroepen. Immers, men zou worden geconfronteerd met een overacademisering die veraf staat van de behoeften van de leerlingen. Vergeten wij niet dat, enerzijds, het beroepsonderwijs vooral gericht is op de praktijk, waarmee ik niet bedoel dat leerlingen minderwaardig zouden zijn ; zij moeten zich ook in het kader van het beroepsonderwijs ten volle kunnen ontplooiën. Anderzijds is de eerste graad vrij polyvalent en vraagt bijgevolg niet de grootste specialisten die wetenschappelijk universitair gevormd werden, maar wel opvoeders. De vraag die bijgevolg moet worden beantwoord, is of die het best aan universiteiten worden opgeleid.

Ik meen dat wij er moeten naar streven om zowel de wetenschappelijke als de pedagogische inbreng in de opleiding voor leerkrachten, naargelang het niveau en hun uiteindelijke tewerkstelling, te verzekeren. Uiteindelijk moeten het toch goede leerkrachten worden. Dat is — velen zijn met mij die mening toegedaan — een kwestie van aanleg, motivering en een positieve keuze.

Daarbij rijst de hamvraag. Vaak kiest men immers voor de onderwijsopleiding, en in het verlengde daarvan het

AGALEV-Kamerlid W. Van Durme uitte namens zijn fractie enkele kritische bemerkingen bij het HOLT-decreet. Zo biedt het ontwerp van decreet volgens de Groenen geen oplossing voor het probleem van de democratisering van het hoger onderwijs

beroep, na een aantal mislukte pogingen in andere studierichtingen. Een globale promotie van het beroep dringt zich op om negatieve keuzes te voorkomen. Ik onderstreep overigens dat er een reële vooruitgang werd geboekt. Zo noteert men tussen oktober 1990 en oktober 1992 een loonsverhoging voor iedereen van minstens tien ten honderd. Wij moeten durven publiek te maken dat onze leerkrachten behoorlijk worden betaald.

De heer L. Vanhorenbeek : Dat is juist, maar het blijft onvoldoende !

Minister D. Coens : Dan moet u maar eens zeggen waar u het geld voor nog maar eens een loonsverhoging vandaan zou halen ! Kent u de lonen in de privé-sector en het salaris van de ambtenaren ? Ik heb de vergelijking gemaakt van een wedde van een licentiaat die in de privé-sector start met deze van een licentiaat die in het onderwijs aanvangt en ken dus de cijfers.

De heer L. Vanhorenbeek : Mijnheer de Minister, ik bedoelde enkel dat een verhoging van de salarissen voor de leerkrachten onvoldoende is. Er moeten andere, bijkomende begeleidende maatregelen worden genomen.

Minister D. Coens : Daarmee ben ik het eens. Maar ik heb gezegd dat hun salaris terecht is.

De heer R. Van Hooland : Maar er zouden nog andere elementen aan bod moeten komen.

Minister D. Coens : Precies ; daar wil ik het over hebben.

Persoonlijk vind ik de erkenning en de waardering van de taak van de leerkrachten belangrijk, alsook het vertrouwen dat hen moet worden gegeven en de steun ook van de ouders voor deze unieke en belangrijke opdracht. Inderdaad, de belangstelling van de ouders moet overstijgend zijn aan het belang van het eigen kind, wat eveneens geldt voor het vertrouwen in de leerkrachten.

Even belangrijk is de navorming die structureel in de carrière moet worden ingebouwd. Ter zake werd een ernstig begin gemaakt ; honderden miljoenen per jaar worden daaraan besteed. Ik geef toe dat op dat vlak verbeteringen kunnen worden aangebracht ; wij zijn echter op het goede spoor. Gezien de budgettaire constraints was het niet eenvoudig om dit te realiseren.

Het is dus uitermate belangrijk — zeker voor dit beroep — de navorming in de openbare sector tot stand te brengen, hetgeen verder structureel moet worden voorzien. Ik heb reeds enig idee hoe dit ten aanzien van jonge leerkrachten, respectievelijk oudere leerkrachten, kan gebeuren. Ik droom ervan een sterke begeleiding van de beginnende leerkrachten in te voeren. Hun taak is immers zeer zwaar. Ik hoop voor de begeleiding van jonge leerkrachten oudere leerkrachten in te zetten, zodat er een combinatie en een carrière wordt uitgebouwd ten aanzien van die leerkracht.

Dit zijn enkele elementen die ik u wil meegeven, in de hoop dat wij daar samen verder werk zullen van maken. Dit zijn de opties die wij hebben genomen ; zij zijn gegroeid op basis van overleg en onderzoek. Dit alles kan niet in een handomdraai worden verwezenlijkt. Inderdaad, hiervoor is een grote consensus noodzakelijk. Er moet worden afgewogen, rekening houdend met de universiteiten en de normaalscholen, wie dit alles zal betalen. Bijgevolg zullen er keuzen moeten worden gemaakt. Er wordt terecht zeer veel geld aan onderwijs uitgegeven.

Bovendien wijs ik erop dat — dit ten behoeve van wie deze keuzen ook zal moeten maken — het een illusie is te denken dat men in de sector onderwijs drastisch kan bezuinigen, zeker indien men op de ingeslagen weg wil verder gaan. Vervolgens meen ik dat de lerarenopleiding een prioritaire aangelegenheid is. Daarom hopen wij dat dit bij de regeringsonderhandelingen in het regeringsprogramma van de volgende Executieve zal worden opgenomen. Wij zullen pogen de voorbereiding ervan te finaliseren,

Coens

zodanig dat het om meer gaat dan een status questionis, maar dat er ook beleidslijnen worden voorgelegd.

Collega Baldewijns, het is vanzelfsprekend dat het geheel van het HOBU niet is geregeld. U heeft de positieve kanten duidelijk onderstreept.

Thans wil ik een verduidelijking geven inzake het doctoreren. Persoonlijk meen ik dat het doctoreren steeds aan de universiteit moet plaatshebben. De universiteit is immers de plaats waar het wetenschappelijk onderzoek gebeurt en het doctoreren is de hoogste vorm van het wetenschappelijk diploma. Hier kan geen misverstand over bestaan. De commissie heeft in haar quasi totaliteit onze stelling gevolgd. Dit wil niet zeggen dat zij die het HOLT volgen niet kunnen doctoreren, weliswaar aan de universiteit. De realiteit leert ons dat bijvoorbeeld een industrieel ingenieur om te kunnen doctoreren niet per se burgerlijk ingenieur dient te worden. Dit kan perfect gebeuren via de faculteit wetenschappen. Ik heb trouwens kennis van overleg tussen de industriële en de burgerlijke ingenieurs, inbegrepen de landbouwingenieurs, omtrent een regeling die men wil uitwerken om in een kortere tijdspanne dan vandaag, van industrieel tot burgerlijk ingenieur te komen. Dit is een zaak van de betrokken universiteiten, in overleg met de hogescholen. Mijns inziens zal er, ingevolge overleg, ter zake een oplossing worden gevonden. Men kan echter niet alles vermengen; er moet nog enige ordening in stand worden gehouden.

Graag wil ik nog ingaan op de enveloppe-financiering. Het had goed geweest mochten wij ter zake iets verder zijn gegaan dan het aanduiden van de opdracht en de principes, maar dit ligt zeker niet aan mij. Deze aangelegenheid is natuurlijk niet eenvoudig. De financiering is afhankelijk van heel wat factoren, zoals het studiegebied, de grootte van de hogeschool, de netten enzovoort. Volgens mij zou het aangewezen zijn een oplossing te zoeken conform de regeling

die werd uitgewerkt voor de financiering van de universiteiten. Dat betekent dus dat moet worden uitgegaan van een bestaande financiering om nadien een regeling te treffen die geleidelijk aan wordt toegepast in functie van de te behalen objectieven. Het komt er dus op aan ook in deze sector de lat gelijk te leggen. Dit werk zal nu worden voorbereid door een ambtelijke commissie en ik neem aan dat u hier allen positief zult op reageren. Ter zake worden termijnen bepaald. Via de VLOR en de Executieve bereikt het advies van alle sectoren de Vlaamse Raad, die uiteindelijk moet oordelen over deze aangelegenheid. Bovendien is deze kwestie ook gekoppeld aan de delicate problematiek van rationalisatie en programmatiek.

Mijnheer Van Durme, hiermee heb ik ook gedeeltelijk uw vragen beantwoord. U moet toegeven dat het hier gaat om een belangrijke stap in een zeer complexe materie waarbij de te volgen richting via de decreetgever werd bepaald. De mogelijkheden die het decreet biedt zijn toch de moeite waard.

Tot besluit wens ik te zeggen dat dit decreet de bevestiging betekent van het HOLT als een instelling van academisch niveau, met alle kenmerken vandien. Zowel onmiddellijk als op termijn biedt het enorme perspectieven inzake mobiliteit van studenten en professoren en inzake samenwerking met de universiteiten. Een onmiddellijk effect is ook de afschaffing van het inschrijvingsgeld en de uitwerking van een basis voor sociale voorziening in de HOBU-sector. De promotie van het HOBU en van het HOLT wordt dus decretaal geregeld. Wij mogen toch niet vergeten dat het HOLT ongeveer 30.000 studenten telt in Vlaanderen. Op meer dan één punt wordt bovendien gerefereerd naar het HOKT, dat meer dan 50.000 studenten telt.

Ik hoop dat het decreet met een grote meerderheid zal worden goedgekeurd. Het is immers van groot belang voor het hoger onderwijs in Vlaanderen.

De Voorzitter : De heer Vanhorenbeek heeft het woord.

De heer L. Vanhorenbeek : Mijnheer de Voorzitter, ik dank de Minister voor zijn antwoord, maar heb echter tevergeefs geluisterd en gewacht op uitleg in verband met de ambtelijke commissie die zich zou kunnen bezighouden met het personeelstatuut van de studiemeesters aan het Hoger Zeevaartonderwijs. Graag verkreeg ik minstens één concrete aanwijzing wat dat betreft.

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens : Ter zake werd niets decretaal voorzien. Niets belet de commissie echter zich over deze kwestie te buigen, al gaat het volgens mij niet om een prioritaire aangelegenheid.

De Voorzitter : De heer Moors heeft het woord.

De heer C. Moors : Mijnheer de Minister, ik wens er u toch attent op te maken dat deze personen zich in een zeer delicate situatie bevinden. Zij zijn verbonden aan die instelling, maar hebben geen statuut en zijn niet eens vast benoemd. Het zou goed zijn mocht de ambtelijke commissie die zaak onderzoeken.

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (Neen)

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is nu de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap.

De door de Commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet.

— **Aangenomen.**

Voorzitter

HOOFDSTUK 1

Algemene bepalingen

AFDELING I

Begripsbepalingen

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

a) hogeschool : een instelling van hoger onderwijs van het lange type, zoals bedoeld in artikel 2 van de wet van 7 juli 1970 betreffende de algemene structuur van het hoger onderwijs of een instelling voor hoger onderwijs van de derde graad en voor hoger kunstonderwijs ingericht krachtens de wet van 14 mei 1955 tot regeling van het kunstonderwijs, waarvan het onderwijs dat zij inrichten, krachtens dit decreet, gerangschikt wordt als hoger onderwijs van het lange type ;

b) inrichtende macht : de overheid, de natuurlijke persoon of de rechtspersoon die de verantwoordelijkheid voor een onderwijsinstelling op zich neemt ;

c) opleiding : een samenhangend geheel van onderwijs- en andere studieactiviteiten op academisch niveau in een of over een studiegebied, deel of nader onderdeel van een studiegebied heen ;

d) studiegebied : één van de 10 categorieën vermeld in artikel 6 waarin de opleidingen zijn samengebracht, waarover onderwijs op academisch niveau wordt verstrekt ;

e) kwalificatie : een specificatie van een graad die verwijst naar de gevolgde opleiding ;

f) academiejaar : een periode van één jaar, die aanvangt op 1 oktober en eindigt op 30 september van het daaropvolgend kalenderjaar ;

g) studiejaar : het geheel van onderwijs- en andere studieactiviteiten per jaar, waarin een cyclus, zoals bedoeld in artikel 2 van de wet van 7 juli 1970 betreffende de algemene structuur van het hoger onderwijs, onderverdeeld is ;

h) studiepunten : de eenheid waarmee de omvang van onderdelen van een opleiding wordt uitgedrukt volgens een uniform voorgeschreven norm ;

i) projectmatig wetenschappelijk onderzoek : wetenschappelijk onderzoek waarbij vooraf het onderwerp, de duur en de modaliteiten worden vastgelegd ;

j) graad zoals bedoeld in artikel 2, e : de aanduiding van de titel toegekend op het einde van een cyclus en vastgelegd op het diploma ;

k) deel van een studiegebied : één van de samenstellende elementen wanneer meerdere wetenschapsrichtingen waarover aan de hogeschool onderwijs van academisch niveau wordt verstrekt in een bepaald studiegebied zijn samengebracht of een onderverdeling van een studiegebied indien dit studiegebied uit één wetenschapsrichting bestaat.

— **Aangenomen.**

De heer C. Moors : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, ik wil laten opmerken dat wij een punt k) aan de tekst hebben toegevoegd in verband met deel van een studiegebied. Er is ook het begrip kwalificatie. Ik heb de indruk dat deze twee begrippen in de toelichting onvoldoende werden afgelijnd. Ik meen dat kwalificatie eerder zou kunnen verwijzen naar een afdeling die op dit ogenblik binnen de hogescholen, vooral de industriële hogescholen, bestaat, terwijl een deel van een studiegebied kleiner is dan de huidige afdeling.

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens : Kwalificatie is eigenlijk een kwestie van specificatie binnen een opleiding, zoals vermeld op het diploma, bijvoorbeeld electriciteit binnen het diploma van industrieel ingenieur, terwijl een deel van een studiegebied is : één van de samengestelde elementen. Kwalificatie kan vergeleken worden met de nu gebruikte term van afdeling. In de feiten is er wel een relatie, maar kwalificatie slaat expliciet op diploma's ; daarnaast zijn er de studiegebieden in het algemeen en de delen ervan.

In feite hebben wij deze idee overgenomen uit het universitair decreet.

De Voorzitter : De heer Moors heeft het woord.

De heer C. Moors : De diploma's die op dit ogenblik worden afgeleverd en waar men spreekt van industrieel ingenieur mechanica of electronica, deze afdelingen zitten daarin vervat ?

Minister D. Coens : Inderdaad.

De Voorzitter : We komen nu bij artikel 3.

AFDELING II

Toepassingsgebied

Artikel 3

Onder toepassing van dit decreet vallen de door de Vlaamse Gemeenschap georganiseerde of gesubsidieerde onderwijsinstellingen die hoger onderwijs van het lange type of hoger kunstonderwijs ingericht op basis van de wet van 14 mei 1955 tot regeling van het kunstonderwijs, organiseren en de onderwijsinstellingen die uit de hiervoren genoemde instellingen ontstaan.

— **Aangenomen.**

HOOFDSTUK II

Opracht en organisatie

AFDELING 1

Doelstellingen

Artikel 4

§ 1. Hogescholen zijn, in het belang van de samenleving, terzelfder tijd werkzaam op het gebied van het onderwijs van academisch niveau, het projectmatig wetenschappelijk onderzoek in het kader van een samenwerking met de universiteiten of derden en de maatschappelijke dienstverlening.

Daarenboven maken de ontwikkeling en de beoefening van de kunsten deel uit van de opdracht van de hogescholen die opleidingen van academisch niveau organiseren in de

Voorzitter

studiegebieden muziek, beeldende kunst, dramatische kunst en audiovisuele kunst.

§ 2. Ter vervulling van hun opdracht kunnen de inrichtende machten alle rechtshandelingen stellen, inbegrepen het sluiten van overeenkomsten met personen van privaatrecht of publiek recht.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Van Durme dat luidt als volgt :

„In § 1, eerste lid op de vierde regel na het woord „onderzoek” de woorden „al dan niet” invoegen”.

De stemmingen over artikel 4 en het amendement op dit artikel worden aangehouden.

Artikel 5

Het onderwijs dat wordt verstrekt door de hogescholen sluit aan bij het secundair onderwijs. Het is van academisch niveau en dus gestoeld op de wetenschappelijke kennis. In zijn geheel draagt het bij tot de algemeen menselijke vorming en het is in het bijzonder gericht op de toepassing van de wetenschappen, het zelfstandig denken en het ontwikkelen van de creativiteit.

— Aangenomen.

AFDELING II

Bevoegdheden

Artikel 6

De inrichtende machten kunnen opleidingen van academisch niveau organiseren en de overeenkomstige graden van het hoger onderwijs van het lange type verlenen in de volgende studiegebieden :

1° vertaalkunde, waarvoor de graden van kandidaat-vertaler en licentiaat-vertaler of licentiaat-tolk verleend worden ;

2° handelswetenschappen en bestuurswetenschappen, waarvoor de graden van kandidaat in de handelswetenschappen, kandidaat in de bestuurswetenschappen en kandidaat-handelsingenieur, licentiaat in de handelswetenschappen, licentiaat in de bestuurswetenschappen en handelsingenieur verleend worden ;

3° industriële wetenschappen, waarvoor de graden van kandidaat-industrieel ingenieur en industrieel ingenieur verleend worden ;

4° architectuur, waarvoor de graden van kandidaat in de architectuur, architect en interieurarchitect verleend worden ;

5° nautische wetenschappen, waarvoor de graden van kandidaat en licentiaat verleend worden ;

6° produktontwikkeling, waarvoor de graden van kandidaat en licentiaat verleend worden ;

7° muziek, waarvoor de graden van kandidaat en meester verleend worden ;

8° beeldende kunst, waarvoor de graden van kandidaat en meester verleend worden ;

9° dramatische kunst, waarvoor de graden van kandidaat en meester verleend worden ;

10° audiovisuele kunst, waarvoor de graden van kandidaat en meester verleend worden.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Van Durme dat luidt als volgt :

„1° vervangen door de volgende bepaling : 1° vertaalkunde, waarvoor de graden van van kandidaat-vertaler, licentiaat-vertaler en licentiaat-tolk verleend worden”.

Op dit artikel is er eveneens een amendement van de heer Vanhorenbeek en mevrouw Maes dat luidt als volgt :

„In 1° op de eerste regel het woord „vertaalkunde” vervangen door het woord „vertaalkunde”.

Op dit artikel is er ook een amende-

ment van de heer Van Hooland dat luidt als volgt :

2° vervangen door wat volgt :

„2° handelswetenschappen en bestuurswetenschappen, waarvoor de graden van kandidaat in de handelswetenschappen, kandidaat in de bestuurskunde en kandidaat-handelsingenieur, licentiaat in de bestuurskunde en handelsingenieur verleend worden ;“.

Op dit artikel is er een eerste amendement van de heer Deswaene dat luidt als volgt :

A. In 4° op de tweede regel na het woord „architect” het woord „landschapsarchitect” invoegen.

Op dit artikel is er een tweede amendement van de heer Deswaene dat luidt als volgt :

B. 7° vervangen door wat volgt :

„7° muzikwetenschappen, waarvoor de graden van kandidaat en licentiaat verleend worden ;”.

C. In 8° op de tweede regel het woord „meester” vervangen door het woord „licentiaat”.

D. In 9° op de tweede regel het woord „meester” vervangen door het woord „licentiaat”.

E. In 10° op de tweede regel het woord „meester” vervangen door het woord „licentiaat”.

De stemmingen over artikel 6 en de amendementen op dit artikel worden aangehouden.

Artikel 7

De diploma's worden uitgereikt en de graden worden toegekend door de hogeschool waar de student is ingeschreven voor de examens van de desbetreffende opleiding van academisch niveau en haar eventuele kwalificatie. Door hun uitreiking krachtens dit decreet zijn de diploma's van rechtswege erkend en bekrachtigd.

— Aangenomen.

Artikel 8

De inrichtende machten kunnen de

Voorzitter

opleidingen van academisch niveau en de eventuele kwalificaties die zij organiseren bij het van kracht worden van dit decreet, behouden.

De Vlaamse Executieve coördineert, groepeerd en uniformiseert de bestaande opleidingen met de daaraan verbonden graden en kwalificaties. Zij stelt daartoe, na advies van de afdeling voor het hoger onderwijs van het lange type van de Vlaamse Onderwijsraad, een lijst vast van de bestaande opleidingen van academisch niveau en de bestaande voortgezette opleidingen.

In deze lijst worden de opleidingen van academisch niveau in de in artikel 6 vermelde studiegebieden geklasseerd volgens een eenvormige benaming per cyclus met vermelding van de overeenkomstig dit decreet daarop betrekking hebbende graad en hun kwalificaties. Bij elke studiegebied wordt, rekening houdende met de in het eerste lid bepaalde, de bevoegde hogeschool of hogescholen vermeld.

De lijst wordt bindend voor de hogescholen met ingang van het academiejaar volgend op de datum van publicatie van dit besluit van de Vlaamse Executieve.

Het in het tweede lid bedoelde advies wordt geacht te zijn gegeven indien het niet binnen de door de Vlaamse Executieve bepaalde termijn wordt verstrekt.

— Aangenomen.

Artikel 9

De Vlaamse Executieve kan, na advies van de afdeling voor het hoger onderwijs van het lange type van de Vlaamse Onderwijsraad, de in artikel 8 bedoelde lijst aanvullen of wijzigen onder de volgende voorwaarden :

1° nieuwe opleidingen van academisch niveau of voortgezette opleidingen van academisch niveau moeten worden geklasseerd in of over de studiegebieden, vermeld in artikel 6

en mogen slechts leiden tot de aldaar vermelde graden en die vermeld in artikel 13 ;

2° nieuwe opleidingen van academisch niveau en voortgezette opleidingen van academisch niveau moeten voldoen aan de in artikel 16 en 17 bepaalde eisen inzake studieomvang en studieduur ;

3° nieuwe opleidingen van academisch niveau, kwalificaties of voortgezette opleidingen van academisch niveau mogen geen overlapping inhouden van opleidingen die voorbehouden zijn aan het academisch onderwijs of aan het hoger onderwijs van het korte type ;

4° een opleiding van academisch niveau kan slechts worden afgeschaft indien zij aan geen enkele hogeschool meer wordt georganiseerd.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Van Durme dat luidt als volgt :

Een nieuw tweede lid toevoegen dat luidt als volgt :

„In samenwerking met de hogescholen kunnen de universiteiten doctoraatsopleidingen aanbieden en de academische graden van doctor uitreiken in de studiegebieden of delen van studiegebieden, vermeld in artikel 6.“

De stemmingen over artikel 9 en het amendement op dit artikel worden aangehouden.

AFDELING III

Structuur

Artikel 10

Het door de hogeschool verstrekt hoger onderwijs van academisch niveau wordt opgedeeld in opleidingen van academisch niveau, voortgezette opleidingen van academisch niveau en navorming van academisch niveau.

— Aangenomen.

Artikel 11

Elke opleiding van academisch ni-

veau wordt in twee cycli ingedeeld. De eerste cyclus wordt bekrachtigd met de graad van kandidaat. De tweede cyclus wordt bekrachtigd met de graad van licentiaat, handelsingenieur, architect, interieurarchitect, industrieel ingenieur of meester.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Deswaene dat luidt als volgt :

Op de vierde regel na het woord „architect“ het woord „landschapsarchitect“, invoegen.

De stemmingen over artikel 11 en het amendement op dit artikel worden aangehouden.

AFDELING IV

Toelatingsvoorwaarden

Artikel 12

§ 1. Voor de inschrijving voor een opleiding van academisch niveau van de eerste cyclus geldt als algemene toelatingsvoorwaarde het bezit van een gehomologeerd getuigschrift van het secundair onderwijs, van een diploma van het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan of van een diploma of getuigschrift dat bij of krachtens een wet, decreet, Europese richtlijn of internationale overeenkomst als gelijkwaardig wordt erkend. Bij ontstentenis van dergelijke erkenning kan de inrichtende macht personen die in een land buiten de Europese Gemeenschap een diploma behaald hebben dat toelating verleent tot het hoger onderwijs van dat land, toelaten tot inschrijving voor een opleiding van academisch niveau van de eerste cyclus.

Voor de inschrijving voor een opleiding van academisch niveau van de tweede cyclus geldt als enige toelatingsvoorwaarde het bezit van een diploma van een opleiding van academisch niveau van de eerste cyclus die krachtens de artikelen 8 en 9 of een beslissing van de inrichtende macht toegang verleent tot een opleiding van academisch niveau van de tweede cyclus. De inrichtende macht kan

Voorzitter

ook op basis van een academische graad van de eerste cyclus toegang verlenen tot de tweede cyclus van een opleiding van academisch niveau.

§ 2. Voor de inschrijving in een voortgezette opleiding van academisch niveau geldt als toelatingsvoorwaarde het bezit van een diploma van een opleiding van academisch niveau van de tweede cyclus of van een academische opleiding van de tweede cyclus die krachtens een beslissing van de inrichtende macht toelating verleent tot die opleiding. De hogeschool kan de inschrijving in een aanvullende of specialisatieopleiding afhankelijk maken van het geslaagd zijn in een toelatingsproef.

§ 3. De inrichtende macht kan, in afwijking van § 1 en § 2 personen die in het bezit zijn van een eindexamen van een instelling voor hoger onderwijs in het buitenland, voor zover deze laatste een opleidingsprogramma van ten minste drie jaar aanbiedt, toelaten tot de voortgezette opleidingen van academisch niveau, eventueel na een onderzoek waarin gepeild wordt naar de geschiktheid voor de bedoelde opleiding en eventueel na het met goed gevolg hebben afgelegd van een examen over nader te bepalen onderdelen van een opleiding van academisch niveau.

§ 4. Onverminderd de algemene toelatingsvoorwaarden genoemd in § 1, wordt niemand toegelaten tot de opleidingen van academisch niveau en voortgezette opleidingen van academisch niveau, genoemd in artikel 6, 5°, zonder geslaagd te zijn voor een geschiktheidsproef eigen aan de maritieme opleidingen. De geschiktheidsproef wordt afgenomen door de hogeschool waar de student zich wenst in te schrijven.

§ 5. Onverminderd de algemene toelatingsvoorwaarden bedoeld in § 1, wordt niemand toegelaten tot de opleidingen van academisch niveau en voortgezette opleidingen van academisch niveau, bedoeld in artikel 6, 7°, 8°, 9° en 10°, zonder geslaagd te zijn voor een artistieke toelatingsproef. De toelatingsproef wordt afge-

nomen door de hogeschool waar de student zich wenst in te schrijven.

§ 6. De inrichtende macht kan personen die in het bezit zijn van een diploma van het hoger onderwijs van het korte type verkorting van studieduur en vrijstelling van de examens van de eerste cyclus van een bepaalde opleiding van academisch niveau of eventuele kwalificatie verlenen welke ten hoogste een equivalent van één studiejaar bedragen. De inrichtende macht kan zijn beslissing hieromtrent afhankelijk maken van een onderzoek waarin gepeild wordt naar de geschiktheid voor die opleiding of kan de kandidaat beoordelen op basis van een examen over een aantal opleidingsonderdelen van die opleiding.

§ 7. De inrichtende macht kan personen die in het bezit zijn van een diploma van een andere opleiding van academisch niveau of van een academische opleiding van de tweede cyclus, of van een diploma van het hoger kunstonderwijs uitgereikt na een studieduur van ten minste 4 studiejaren, ingericht op basis van de wet van 14 mei 1955 op het kunstonderwijs, verkorting van studieduur en vrijstelling verlenen van examens van de eerste en tweede cyclus van een opleiding van academisch niveau indien zij met goed gevolg examen afgelegd hebben over een aantal opleidingsonderdelen van die opleiding van academisch niveau, die een equivalent van ten minste één studiejaar bedragen.

§ 8. In afwijking van § 3 kan de inrichtende macht voor bepaalde aanvullende opleidingen binnen het studiegebied muziek, het diploma van artistiek hoger onderwijs van het korte type dans als toelatingsvoorwaarde aanvaarden.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Beysen en Deswaene C.S. dat luidt als volgt :

Paragraaf 5 weglaten.

De stemmingen over artikel 12 en het amendement op dit artikel worden aangehouden.

Artikel 13

De opleiding van academisch niveau kan worden gevolgd door een voortgezette opleiding van academisch niveau. Deze kan een aanvullende opleiding, een specialisatieopleiding of een lerarenopleiding omvatten.

Een aanvullende opleiding is een voortgezette opleiding van academisch niveau die gericht is op een aanvulling of verbreding van de opleiding van academisch niveau van de tweede cyclus. Een aanvullende opleiding kan bestaan uit opleidingsonderdelen die voorkomen in een opleiding van academisch niveau van de eerste of tweede cyclus. Een aanvullende opleiding wordt bekrachtigd met één van de graden van „gediplomeerde in de aanvullende studies van

”
Een specialisatieopleiding is een voortgezette opleiding van academisch niveau gericht op de uitdieping van of op het bereiken van een hogere graad van deskundigheid in een studiegebied. Een specialisatieopleiding bestaat voor ten minste twee derden uit opleidingsonderdelen die niet voorkomen in een opleiding van academisch niveau van de eerste of tweede cyclus. Een specialisatieopleiding wordt bekrachtigd met één van de graden van „gediplomeerde in de gespecialiseerde studies van.. ”

De hogescholen die de studiegebieden handelswetenschappen organiseren, kunnen voor deze studiegebieden een lerarenopleiding aanbieden. De lerarenopleiding wordt bekrachtigd met één van de graden van „geaggreerde van het onderwijs”.

Voor de inschrijving in een lerarenopleiding geldt als toelatingsvoorwaarde het bezit van een diploma van de eerste cyclus van een opleiding van academisch niveau. Voor de lerarenopleiding binnen het studiegebied van de handelswetenschappen, geldt ook een academische graad van de eerste cyclus toegepaste economische wetenschappen als toelatingsvoorwaarde. Voor het behalen van de graad van „geaggreerde van het onderwijs” is het bezit van een diploma van de tweede cyclus van een opleiding van academisch niveau of de academische graad van licentiaat in

Voorzitter

de toegepaste economische wetenschappen vereist.

Een afzonderlijk decreet zal de leraaropleiding regelen.

— **Aangenomen.**

Artikel 14

De navorming van academisch niveau omvat het geheel van de na- en bijscholing die de inrichtende machten buiten de opleidingen van academisch niveau en de voortgezette opleidingen van academisch niveau organiseren. De navorming van academisch niveau kan door de hogeschool met een getuigschrift bekrachtigd worden.

— **Aangenomen.**

AFDELING V

Opleidingsprogramma en studieomvang

Artikel 15

De inrichtende macht stelt voor elke opleiding van academisch niveau en voortgezette opleiding van academisch niveau een opleidingsprogramma vast. Dit bestaat uit een samenhangend geheel van onderwijs- en andere studieactiviteiten gericht op de verwezenlijking van welomschreven doelstellingen inzake kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes waarover degene die een opleiding voltooit, dient te beschikken.

De inrichtende macht houdt hierbij rekening met de bij of krachtens de wet, het decreet of de Europese richtlijn vastgelegde voorwaarden die de toegang tot bepaalde ambten of beroepen of andere voorschriften inhouden met betrekking tot de opleiding.

— **Aangenomen.**

Artikel 16

De inrichtende macht deelt elke opleiding van academisch niveau en zijn

eventuele kwalificatie en elke voortgezette opleiding van academisch niveau in in studiejaar. Elk studiejaar omvat een samenhangend geheel van ten minste 1.500 en ten hoogste 1.800 uren onderwijs of andere studieactiviteiten.

— **Aangenomen.**

Artikel 17

De studieomvang van elk studiejaar en van het opleidingsprogramma wordt door de inrichtende macht uitgedrukt in hele studiepunten.

De Vlaamse Executieve bepaalt, na advies van de afdeling voor het hoger onderwijs van het lange type van de Vlaamse Onderwijsraad, de wijze waarop die studiepunten worden berekend.

— **Aangenomen.**

Artikel 18

Behoudens het in het tweede lid van dit artikel bepaalde, omvat elke cyclus van de opleiding van academisch niveau twee studiejaar.

De tweede cyclus van de studiegebieden produktontwikkeling, muziek en beeldende kunst en de opleiding van academisch niveau die leidt tot de graad van handelsingenieur en architect omvatten drie studiejaar.

— **Aangenomen.**

Artikel 19

De inrichtende machten kunnen hun opleidingen van academisch niveau en voortgezette opleidingen van academisch niveau aanbieden zowel in contactonderwijs als in open onderwijs en zowel voltijds als deeltijds.

Contactonderwijs is het onderwijs dat verzorgd wordt in een rechtstreeks contact tussen de onderwijsverstrekker en de student en op grond daarvan gebonden is aan een bepaalde plaats van onderwijsverstrekking.

Open onderwijs is het onderwijs dat bijna uitsluitend met behulp van media wordt verstrekt, waardoor de stu-

dent niet aan een bepaalde plaats van onderwijsverstrekking gebonden is. Indien een opleiding in de vorm van open onderwijs wordt georganiseerd, dient voor elk opleidingsonderdeel specifiek studiemateriaal te worden ontwikkeld dat naar vorm en inhoud afgestemd is op de begeleide zelfstudie.

Voltijds studeren betekent dat de student zich inschrijft voor het volledige opleidingsprogramma van een volledig studiejaar, verminderd met de eventuele vrijstellingen.

Onder vrijstelling wordt verstaan het onderdeel van de opleiding waarover men geen examen moet afleggen.

Deeltijds studeren betekent dat de student zich inschrijft voor de helft van het opleidingsprogramma van een voltijdse student. Die helft kan worden verminderd met de eventueel verkregen vrijstellingen.

De financiering van het open hoger onderwijs zal bij afzonderlijk decreet worden bepaald.

— **Aangenomen**

AFDELING VI

De onderwijs-, examen- en taalregeling

Artikel 20

De inrichtende macht draagt er zorg voor dat tijdig, voor het begin van het academiejaar, het onderwijsaanbod en de hoofdlijnen van de onderwijs- en examenregeling openbaar worden gemaakt, zodat de aanstaande studenten zich een goed oordeel kunnen vormen over de inhoud en de organisatie van het onderwijs en de examens.

— **Aangenomen.**

Artikel 21

De inrichtende macht bepaalt in zijn onderwijs- en examenregeling onder welke voorwaarden haar studenten onderwijsactiviteiten kunnen volgen en examens kunnen afleggen over onderdelen van hun opleidingspro-

Voorzitter

gramma aan andere instellingen voor hoger onderwijs in binnen- en buitenland.

— Aangenomen.

Artikel 22

Elke inrichtende macht bepaalt voor iedere door de hogeschool aangeboden opleiding een onderwijsregeling. In die onderwijsregeling worden ten minste geregeld :

1° de doelstellingen en inhoud van elke opleiding, het opleidingsprogramma en de indeling ervan in studiejaren en opleidingsonderdelen ;

2° het aantal studiepunten verbonden aan elk opleidingsonderdeel ;

3° de organisatie van de opleiding in de vorm van voltijds of deeltijds onderwijs, contact- of open onderwijs ;

4° de volgorde waarin de examens over de onderscheiden opleidingsonderdelen moeten worden afgelegd ;

5° op grond van welke eerder met goed gevolg afgelegde examens in een instelling voor hoger onderwijs naar binnen of buitenlands statuut men vrijstelling kan krijgen voor het afleggen van examens over bepaalde opleidingsonderdelen of verkorting van de voorgeschreven studieduur ;

6° de te volgen procedure voor het toekennen van vermindering van de studieomvang en verkorting van de studieduur van een opleiding ;

7° de organisatie in de loop van de maand september van een week met een aantal informatiesessies voor de studenten van de eerste kandidatuur van elke opleiding van academisch niveau waarin hen aan de hand van een uitgeschreven programmaboek deskundig uitleg wordt verschaft over de inhoud, doelstellingen, onderwijs- en studiemethode in het eerste kandidatuurjaar en zij in de gelegenheid worden gesteld om hierover individueel uitleg te krijgen.

— Aangenomen.

Artikel 23

De inrichtende macht stelt een examenreglement op. In dit examenreglement worden in elk geval geregeld :

1° een algemene procedure tot vaststelling van de examenvorm voor elk opleidingsonderdeel ;

2° de tijdvakken waarbinnen de examens worden afgelegd ;

3° een procedure ter waarborging van de openbaarheid van zowel de mondelinge als schriftelijke examens ;

4° de wijze van samenstelling van de examencommissies en de examenjury's ;

5° de aanstelling en modaliteiten voor een ombudsman ;

6° een procedure voor de beraadslaging over en de bekendmaking van de examenresultaten ;

7° een procedure waarbij betwistingen tussen de studenten en de leden van de examencommissie voor de beraadslaging, of vermoede materiële vergissingen, vastgesteld na het afsluiten van de deliberatie, worden behandeld.

Het examenreglement regelt de wijze waarop de examens worden afgelegd en bepaalt de gevallen waarin en de voorwaarden waaronder de examencommissie, bij een met redenen omkleed besluit, van het reglement mag afwijken.

— Aangenomen.

Artikel 24

Voor elk door de hogeschool georganiseerd studiejaar wordt een examencommissie ingesteld.

— Aangenomen.

Artikel 25

De onderwijs- en bestuurstaal in de hogescholen is het Nederlands

Nochtans mogen volgende onderwijsactiviteiten in een andere taal worden

gegeven, gevolgd en geëxamineerd :

1° die welke een vreemde taal tot voorwerp hebben, in deze taal ;

2° die welke in de tweede cyclus worden verzorgd door anderstalige gast-hoogleraren ;

3° die met betrekking tot opleidingsprogramma's specifiek ten behoeve van buitenlandse studenten opgesteld ;

4° die met betrekking tot de navorming van academisch niveau ;

5° die met betrekking tot aanvullende opleidingen en specialisatieopleidingen, voor zover een door de hogeschool voldoende aantal niet-nederlandstaligen zich hiervoor hebben ingeschreven.

De inrichtende macht kan, in de krachtens artikel 22 van dit decreet vastgelegde onderwijsregeling, de studenten die zijn ingeschreven voor een opleiding van de tweede cyclus toestaan hun opleidingsprogramma voor ten hoogste twintig procent samen te stellen uit anderstalige onderwijsactiviteiten hiervoren bedoeld in het 2°, 3° en 5° van het tweede lid van dit artikel.

De studenten behouden steeds het recht om een volledige opleiding van academisch niveau van de tweede cyclus in het Nederlands te volgen en over een aldaar in een vreemde taal gevolgd opleidingsonderdeel examen in het Nederlands af te leggen.

— Aangenomen.

AFDELING VII

Overleg met studenten

Artikel 26

Elke inrichtende macht stelt per hogeschool bij reglement een studentenraad in, bestaande uit democratisch verkozen vertegenwoordigers van de studenten. De inrichtende macht raadpleegt de studentenraad vooraf over alle aangelegenheden die de studenten aanbelangen. De studentenraad is ook bevoegd om hierover uit eigen beweging advies uit te brengen.

Voorzitter

Over dezelfde aangelegenheden pleegt de Vlaamse Executieve geregeld overleg met de democratisch verkozen vertegenwoordigers van de studenten die zitting hebben in de raad voor het hoger onderwijs van de Vlaamse Onderwijsraad.

Op dit artikel is er een amendement van de heren Beysen en Deswaene c.s. dat luidt als volgt :

Dit artikel vervangen door wat volgt :

„Behoudens wanneer de studenten een vertegenwoordiging hebben in de bestuursorganen van de hogeschool stelt elke inrichtende macht per hogeschool, bij reglement, een studentenraad in bestaande uit de democratisch verkozen vertegenwoordigers van de studenten.

Het hogeschoolbestuur raadpleegt vooraf de studentenraad over alle aangelegenheden die hen direct aangaan.

De studentenraad kan ook motu proprio advies uitbrengen.

De adviserende bevoegdheid dient te worden beschouwd als een minimum. Binnen elke hogeschool wordt gestreefd naar een effectief stemrecht van de studentenafgevaardigden.

In de raden die de studentenvoorzieningen zoals restaurant, huisvesting enzovoort beheren zetelen de studenten met effectieve stem. In deze raden zijn zij de grootst vertegenwoordigde groep.

Het staat de instelling vrij bij intern reglement een grotere inspraak voor de studenten te voorzien.

Over dezelfde aangelegenheden pleegt de Vlaamse Executieve geregeld overleg met de democratisch verkozen vertegenwoordigers van de studenten die zitting hebben in de Raad voor het Hoger Onderwijs van de Vlaamse Onderwijsraad.“.

De stemmingen over artikel 26 en het

amendement op dit artikel worden aangehouden.

HOOFDSTUK III

De kwaliteitsbewaking

Artikel 27

De inrichtende macht voorziet, zoveel mogelijk in samenwerking met andere binnenlandse en buitenlandse instellingen voor hoger onderwijs en de betrokken beroepssectoren, in een regelmatige beoordeling, ten minste om de vijf jaar, van de kwaliteit van de werkzaamheden van de hogeschool. De procedure en de modaliteiten van de beoordeling worden door de Vlaamse Executieve vastgesteld op voorstel van de afdeling voor het hoger onderwijs van het lange type van de Vlaamse Onderwijsraad.

— **Aangenomen.**

Artikel 28

Zonder afbreuk te doen aan de ideologische, wetenschappelijke, pedagogische en artistieke vrijheid, laat de Vlaamse Executieve regelmatig een onderzoek verrichten naar de kwaliteit van de onderwijsactiviteiten in de door haar aangewezen opleidingen of groep van opleidingen. Zij stelt daartoe een commissie van deskundigen in die van hun onderzoeksresultaten een openbaar verslag maken. De Vlaamse Onderwijsraad brengt over dat verslag een advies uit aan de Vlaamse Executieve.

— **Aangenomen.**

Artikel 29

Indien de kwaliteit van het onderwijs in een bepaalde opleiding na een grondig kwaliteitsonderzoek uitgevoerd krachtens artikelen 27 en 28 duurzaam onvoldoende wordt geacht of in redelijkheid geacht moet worden niet te behoren tot het onderwijs van academisch niveau, kan de Vlaamse Executieve besluiten dat de studenten van die opleiding niet meer in aanmerking komen voor de onderwijsfinanciering.

Het uitsluitingsbesluit kan slechts worden genomen nadat de Vlaamse Executieve aan de betrokken inrichtende macht een waarschuwing heeft gegeven. Deze waarschuwing houdt in dat zij voornemens is dit uitsluitingsbesluit te treffen onder bepaling van een termijn waarbinnen aan die waarschuwing gevolg moet zijn gegeven en desgewenst overleg tussen de Vlaamse Executieve en de betrokken inrichtende macht dienaangaande plaats kan vinden. Het uitsluitingsbesluit treedt slechts in werking in het tweede daaropvolgende academiëjaar.

— **Aangenomen.**

HOOFDSTUK IV

Samenwerkingsverbanden

AFDELING 1

Uitwisseling van personeel

Artikel 30

Bij overeenkomst gesloten tussen twee of meerdere inrichtende machten of tussen een inrichtende macht en een universiteit georganiseerd of gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap, kan een lid van het onderwijzend personeel van een hogeschool, met zijn instemming, belast worden met de uitvoering van een onderwijs- of onderzoeksopdracht in één of meer andere hogescholen of universiteiten.

De overeenkomst bepaalt de termijn van de onderwijs- of onderzoeksopdracht en de financiële vergoeding die door de andere hogeschool of universiteit wordt betaald aan de hogeschool waartoe het lid van het onderwijzend personeel behoort.

Inrichtende machten kunnen analoge overeenkomsten tot uitwisseling van leden van het onderwijzend personeel sluiten met instellingen voor hoger onderwijs, die niet tot de Vlaamse Gemeenschap behoren, voor zover die een opleidingscyclus van ten minste drie jaar aanbieden.

— **Aangenomen.**

Voorzitter

AFDELING II

Samenwerking tussen instellingen voor hoger onderwijs

Artikel 31

Een inrichtende macht kan met één of meerdere andere inrichtende machten een overeenkomst sluiten voor de gezamenlijke organisatie van activiteiten van onderwijs, projectmatig wetenschappelijk onderzoek of wetenschappelijke dienstverlening ten voordele van de samenleving.

Een inrichtende macht kan met één of meer universiteiten een overeenkomst sluiten omtrent de gezamenlijke organisatie van voortgezette academische opleidingen binnen de universiteit of voortgezette opleidingen van academisch niveau of omtrent projectmatig wetenschappelijk onderzoek.

Samenwerkingsverbanden kunnen zowel worden gesloten met binnenlandse of buitenlandse instellingen en kunnen het gemeenschappelijke gebruik van infrastructuur omvatten.

— **Aangenomen.**

HOOFDSTUK V

Financiering

Artikel 32

Via jaarlijkse globale forfaitaire uitkeringen aan de inrichtende machten, draagt de Vlaamse Gemeenschap bij in de financiering van de hogescholen.

— **Aangenomen.**

Artikel 33

Ter voorbereiding van een decretale regeling betreffende het personeelsstatuut, de financiering van het hoger onderwijs van het lange type en van het hoger onderwijs van het korte type en ter voorbereiding op een decreet dat de wet van 7 juli 1970 betreffende het hoger onderwijs vervangt, wordt een ambtelijke commis-

sie door de Vlaamse Executieve samengesteld waarin ook externe experts zitting kunnen hebben.

Deze commissie heeft als opdracht, uitgaande van de specificiteit van het hoger onderwijs van het lange type en het hoger onderwijs van het korte type, concrete voorstellen uit te werken betreffende criteria voor een objectieve, forfaitaire en globale financiering van de instellingen, het toezicht op de hogescholen, de rationalisatie en programmatie van de instellingen voor hoger onderwijs, het personeelsstatuut en de medezeggenschap.

De commissie brengt binnen zes maanden na de bekrachtiging van dit decreet verslag uit aan de Vlaamse Onderwijsraad die hieromtrent binnen 30 dagen advies uitbrengt aan de Vlaamse Executieve.

— **Aangenomen.**

HOOFDSTUK VI

Bijzondere bepalingen

Artikel 34

De afdeling binnenhuisarchitectuur van het hoger kunstonderwijs van de tweede graad, en de niet-gerangschikte afdeling binnenhuisarchitectuur, voor zover zij niet geïntegreerd worden in het studiegebied architectuur, bedoeld in artikel 6, en de afdelingen binnenhuisarchitectuur en binnenhuiskunst bedoeld in artikel 6 van het koninklijk besluit van 28 januari 1988 houdende de toepassing van artikel 2 en artikel 4, § 3 en § 4 van de wet van 7 juli 1970 betreffende algemene structuur van het hoger onderwijs, worden gerangschikt in het artistiek hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan, zoals bedoeld in artikel 2 van de wet van 7 juli 1970 betreffende de algemene structuur van het hoger onderwijs, en leiden tot het diploma van gegradueerde in de interieurvormgeving.

De hogescholen die binnen het studiegebied architectuur de opleiding interieurarchitect organiseren, komen wat het graduaat interieurvormgeving betreft niet voor financiering

op grond van dit decreet in aanmerking.

Op dit artikel is er een amendement van de heren Deswaene, Beysen en Taelmans dat luidt als volgt :

A. Het eerste lid vervangen door wat volgt :

„De afdelingen binnenhuisarchitectuur van het hoger kunstonderwijs van de tweede graad, die gerangschikt zijn in artikel 6 van het koninklijk besluit van 28 januari 1988 houdende de toepassing van artikel 2 en artikel 4, §§ 3 en 4 van de wet van 7 juli 1970 betreffende de algemene structuur van het hoger onderwijs, leiden tot het diploma van gegradueerde in de interieurvormgeving. De afdelingen die niet gerangschikt werden in artikel 6 van het koninklijk besluit van 28 januari 1988, kunnen, bij eenmalige beslissing van hun inrichtende macht, ofwel de opleiding van interieurarchitect ofwel het graduaat interieurvorming organiseren.“.

B. In het tweede lid op de eerste regel de woorden „binnen het studiegebied architectuur” weglaten.

De stemmingen over artikel 34 en het amendement op dit artikel worden aangehouden.

Artikel 35

De afdeling dans van het hoger kunstonderwijs wordt gerangschikt als artistiek hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan en leidt tot het diploma van gegradueerde in de dans. Zij kan een lerarenopleiding omvatten, die ook als deeltijds onderwijs kan worden ingericht. De lerarenopleiding wordt bekrachtigd met het getuigschrift van pedagogische bekwaamheid.

— **Aangenomen.**

Artikel 36

Aan het pedagogisch hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan worden de volgende twee afdelingen toegevoegd : voordracht en welsprekendheid en muzikale vorming.

Voorzitter

— Aangenomen.

Artikel 37

Van het in de artikelen 35 en 36 bedoelde onderwijs van het korte type kan, ongeacht het aantal studenten, een instelling per net, zoals bedoeld in het koninklijk besluit van 30 maart 1982 betreffende de scholengemeenschappen voor secundair onderwijs en houdende het rationalisatie- en programmatieplan van het secundair onderwijs met volledig leerplan, worden behouden. De Vlaamse Executieve bepaalt de personeelsomkadering.

— Aangenomen.

Artikel 38

Artikel 153, 2°, derde streepje, van het decreet van 31 juli 1990 betreffende het onderwijs-II, wordt vervangen door de volgende bepaling : „de raad voor het hoger onderwijs, met afdelingen voor het hoger onderwijs van het korte type, het hoger onderwijs van het lange type en voor het universitair onderwijs. De aangelegenheden die het hoger onderwijs buiten de universiteit in zijn geheel aanbelangen moeten behandeld worden in permanente werkgroepen of commissies bedoeld in 3 ;“.

— Aangenomen.

Artikel 39

In de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving wordt een artikel 6^{quinquies} ingevoegd, luidend als volgt : „ Elke inrichtende macht beschikt voor haar onderwijsinstelling van het hoger onderwijs van het lange type, over de vrijheid de lessenroosters vast te leggen en de leerplannen op te stellen. Elke inrichtende macht kiest vrij haar pedagogische methodes.“.

— Aangenomen.

Artikel 40

Artikel 7 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, gewijzigd bij het decreet van 31 juli 1990, wordt aangevuld met de volgende bepaling : „met uitzondering van het hoger onderwijs van het lange type.“.

— Aangenomen.

Artikel 41

De niet-gerangschikte opleidingen die leiden tot het diploma van geaggregeerde voor het lager secundair onderwijs beeldende kunst en tot het diploma van geaggregeerde voor het lager secundair onderwijs muziek, worden gerangschikt als pedagogisch hoger onderwijs van het korte type.

— Aangenomen.

Artikel 42

Diploma's van geaggregeerde voor lager secundair onderwijs muziek, muzikale vorming en muzikale opvoeding en van geaggregeerde voor het lager secundair onderwijs beeldende kunst, worden gelijkgesteld met een diploma van het pedagogisch hoger onderwijs van het korte type.

— Aangenomen.

Artikel 43

Artikel 14 van de wet van 7 juli 1970 betreffende de algemene structuur van het hoger onderwijs, gewijzigd bij decreet van 31 juli 1990, wordt aangevuld met een § 3 luidend als volgt :

„§ 3. Onverminderd het bepaalde in § 1, kan een afdeling in een bepaald academiejaar slechts vervangen worden door een andere, indien de inrichtende macht hiertoe een aanvraag indiende in de loop van het vorige academiejaar en indien de afdeling in het daaraan voorafgaande academiejaar de voor haar op dat ogenblik geldende minimum studentenbevolking behaalde.“.

— Aangenomen.

Artikel 44

Artikel 15 van wet van 7 juli 1970 betreffende de algemene structuur van het hoger onderwijs, gewijzigd bij decreet van 31 juli 1990, wordt aangevuld met een bepaling, luidend als volgt :

„Vanaf het academiejaar 1970-1971 mogen de inrichtende machten een of meer afdelingen van het hoger onderwijs van het korte type van de instellingen die zij organiseren, overhevelen naar een andere instelling voor hoger onderwijs van dezelfde of van een andere inrichtende macht. De ontvangende instelling neemt in dat geval alle lasten over die verbonden zijn aan de organisatie van de overgehevelde afdeling(en)

— Aangenomen.

Artikel 45

Artikel 7, § 1 van het koninklijk besluit nr. 460 van 17 september 1986 tot vaststelling van het rationalisatieplan en het programmatieplan van het hoger onderwijs van het korte type en tot wijziging van de wetgeving betreffende de organisatie van het hoger onderwijs van het lange type, gewijzigd bij het koninklijk besluit nr. 541 van 31 maart 1987, wordt aangevuld met een bepaling, luidend als volgt :

„Twee of meer instellingen die ieder afzonderlijk de hier bedoelde minimum-studentenbevolking niet bereiken, kunnen ook fusioneren voor zover de fusie een instelling oplevert die de minimum-studentenbevolking wel bereikt. Om dit laatste te verwezenlijken, is het desgevallend toegelaten een of meer afdelingen van het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan van een of meer andere instellingen naar de gefusioneerde instelling over te hevelen.“

— Aangenomen.

Artikel 46

In artikel 13, § 4, 1° van hetzelfde besluit worden met *ingang van het academiejaar 1987-1988 de woorden : „150 % van de” geschrapt.

— Aangenomen.

Voorzitter

Artikel 47

Een artikel 15bis, luidend als volgt, wordt in hetzelfde besluit ingevoegd :

„Artikel 15bis

Met ingang van 1 september 1970 impliceert de organisatie van de afdeling „verpleging,, van het paramedisch hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan voor de betrokken instellingen het recht om alle specialiteiten of opties te organiseren, die leiden tot het behalen van de diploma's van vroedvrouw, gegradueerde ziekenhuisverpleger of gegradueerde ziekenhuisverpleegster, gegradueerde psychiatrische verpleger of gegradueerde psychiatrische verpleegster, gegradueerde kinderverpleger of gegradueerde kinderverpleegster, gegradueerde sociale verpleger of gegradueerde sociale verpleegster.

Het voor het eerst organiseren van een hier bedoelde specialiteit of optie, is niet te beschouwen als een programmatie van een nieuwe afdeling. Deze organisatie is niet onderworpen aan een specifieke norm voor de organiseerbaarheid of de subsidieerbaarheid, voor zover de afdeling „verpleging” zelf organiseerbaar of subsidieerbaar is.“.

— **Aangenomen.**

Artikel 48

Een artikel 30bis, luidend als volgt, wordt in hetzelfde besluit ingevoegd :

„Artikel 30bis

Alle instellingen voor hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan, die in de periode van de academiejaren 1981-1982 tot en met 1986-1987 ontstonden door fusie, door afsplitsing of door overheveling van afdelingen, worden bevestigd als organiseerbare of subsidieerbare instellingen, voor zover zij in die periode de voor hen geldende minimale studentenbevolking bereiken. Vanaf het academiejaar 1987-1988 zijn zij onverminderd onderworpen aan de

bepalingen van dit besluit. Vanaf het academiejaar 1987-1988 is het ontstaan van nieuwe instellingen voor hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan, door afsplitsing van afdelingen van het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan, georganiseerd in een instelling voor hoger onderwijs van het lange type, niet mogelijk met toepassing van dit besluit.“.

— **Aangenomen.**

HOOFDSTUK VII

Sociale toelagen

Artikel 49

Ter voorbereiding van een decretale regeling betreffende de sociale toelagen voor het hoger onderwijs wordt een ambtelijke commissie, samengesteld door de Vlaamse Executieve, belast met het opmaken van de inventaris van de bestaande sociale voorzieningen, de uitvoering van een behoeftenonderzoek en het voorstellen van concrete projecten.

De commissie brengt binnen zes maanden na de bekrachtiging van dit decreet verslag uit aan de Vlaamse Onderwijsraad die hieromtrent binnen 30 dagen advies uitbrengt aan de Vlaamse Executieve.

— **Aangenomen.**

HOOFDSTUK VIII

Inschrijvingsgelden

Artikel 50

In artikel 12 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, gewijzigd bij het koninklijk besluit nr. 462 van 17 september 1986 en de decreten van 20 december 1989 en 31 juli 1990, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 2 worden de woorden „voor het hoger niet-universitair onderwijs” geschrapt ;

2° in § 3 worden de woorden „van het hoger niet-universitair onderwijs”

geschrapt ;

3° in § 4, 1° worden de woorden „studenten of” en „academiejaar of” geschrapt ;

4° in § 4, 2° worden de woorden „studenten of” geschrapt en de woorden „school- of academiejaar” vervangen door „schooljaar”.

— **Aangenomen.**

HOOFDSTUK IX

Overgangsbepalingen

Artikel 53

De instellingen die hoger onderwijs zoals bedoeld in artikel 3 organiseren kunnen vanaf 1 september 1991 overgaan tot een fusie van instellingen.

Bij fusie heeft de Vlaamse Executieve de bevoegdheid om de globale administratieve omkadering te regelen met inbegrip van het ambt van administratief directeur.

Het ambt van administratief directeur kan worden opgericht, gefinancierd en gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap. Voor dit ambt is een diploma van de tweede cyclus van een academische opleiding of van de tweede cyclus van een opleiding van academisch niveau vereist. Het wordt gerangschikt als een bevorderingsambt waarop artikel 46 van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs en artikel 40 van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs niet toepasselijk zijn. Het ambt wordt bezoldigd zoals het ambt van directeur van het hoger onderwijs van het lange type.

De hogescholen die overgaan tot een fusie worden geacht de voorwaarde bedoeld in artikel 13, § 1, 1°, a van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, zoals gewijzigd door het decreet van 31 juli 1990, te vervullen.

— **Aangenomen.**

Voorzitter

Artikel 52

In afwachting van een decretale regeling, zoals bedoeld in artikel 33, blijft de bestaande wetgeving inzake omkadering, programmatie- en rationalisatienormen, personeelsstatuut, bekwaamheidsbewijzen, bezoldigings-, aanwervings- en bevorderingsvoorwaarden van kracht.

Artikel 102 van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie personeelsleden gemeenschaps-onderwijs wordt aangevuld met een § 3 die luidt als volgt :

„§ 3. In afwijking op § 2 zijn, tot uiterlijk 1 oktober 1993, artikel 3, 4° ; artikel 17, § 3 ; artikel 21 ; artikel 23, § 1, b en e ; artikelen 30 tot en met 35 ; artikel 36, § 1, 1°, 4° en het voorlaatste lid ; artikel 40, § 1, artikel 42, artikel 46, 1° en 4° en artikelen 90 tot en met 94 niet van toepassing op het bestuurs- en onderwijzend personeel van de instellingen voor het hoger onderwijs van het lange type, de instellingen voor het hoger onderwijs van de 2° en 3° graad en de instellingen van het hoger kunstonderwijs.“.

In afwachting van de uitvoering van de bepalingen van artikel 10, § 6 van de wet van 7 juli 1970 betreffende de algemene structuur van het hoger onderwijs, bepaalt voor het hoger onderwijs van het lange type, het hoger onderwijs van de 2° en 3° graad en het hoger kunstonderwijs, het bevoegde bestuursorgaan van de ARGO, de specificatie van de bekwaamheidsbewijzen.“.

— **Aangenomen.**

Artikel 53

In afwachting van een decretale regeling zoals bedoeld in artikel 33 kunnen de inrichtende machten slechts beslissingen nemen aangaande de aangelegenheden bedoeld in artikelen 16, 17 en 20 tot en met 25, 30, 39 en 40, welke de bestaande regels wijzigen nadat dienaangaande bij gewone meerderheid een akkoord werd bereikt in het daartoe samengesteld overlegcomité. Bij staking van stemmen is de stem van de voorzitter be-

slissend. Dit overlegcomité is paritair samengesteld uit vertegenwoordigers van de inrichtende macht en van het personeel, omvat ten minste 4 leden en wordt voorgezeten door een vertegenwoordiger van de inrichtende macht. De vertegenwoordiging van het personeel wordt aangeduid op voordracht van de representatieve syndicale organisaties.

Een beslissing genomen bij staking van stemmen is slechts na 30 dagen van kracht.

— **Aangenomen.**

Artikel 54 ,

In afwachting van een decretale regeling zoals bedoeld in artikel 13, laatste alinea kunnen de hogescholen die de studiegebieden muziek, dramatische kunst en beeldende kunst inrichten voor die studiegebieden een lerarenopleiding aanbieden. De lerarenopleiding wordt bekrachtigd met een van de graden van „geaggregeerde voor het onderwijs“.

— **Aangenomen.**

HOOFDSTUK X

Opheffings- en slotbepalingen

Artikel 55

De bepalingen van de hierna vermelde wetten, decreten en besluiten, die betrekking hebben op hoger onderwijs van het lange type of op het hoger onderwijs van de derde graad of op het hoger kunstonderwijs, worden door de Vlaamse Executieve op een door haar te bepalen datum, geheel of gedeeltelijk opgeheven, in functie van de uitvoering van dit decreet :

1° de wet van 14 mei 1955 tot regeling van het kunstonderwijs, gewijzigd bij de wetten van 29 mei 1959 en 19 juli 1971, het koninklijk besluit van 29 augustus 1966 en het decreet van 31 juli 1990 ;

2° de wet van 7 juli 1970 betreffende de algemene structuur van het hoger onderwijs, gewijzigd bij de wetten van 27 juli 1971, 6 juli 1972, 18 februari 1977, 3 juli 1981, 21 juni 1985

en 15 juli 1985 en bij de decreten van 5 juli 1989 en 31 juli 1990 ;

3° de wet van 18 februari 1977 houdende de organisatie van het architectuur onderwijs, gewijzigd bij de koninklijke besluiten nr. 77 van 20 juli 1982 en nr. 460 van 17 september 1986, het koninklijk besluit van 27 juli 1982 en het decreet van 31 juli 1990 ;

4° de wet van 18 februari 1977 betreffende de inrichting van het hoger onderwijs en inzonderheid van het technisch onderwijs en het agrarisch onderwijs van het lange type, gewijzigd bij de wet van 7 augustus 1980, de koninklijke besluiten nr. 77 van 20 juli 1982 en nr. 460 van 17 september 1986, het koninklijk besluit van 27 juli 1982 en het decreet van 31 juli 1990 ;

5° de wet van 15 juli 1985 tot organisatie van het maritiem hoger onderwijs en de studiën in de nautische wetenschappen, gewijzigd bij het decreet van 31 juli 1990 ;

6° het artikel 21 van het decreet betreffende het onderwijs van 5 juli 1989 ;

7° het koninklijk besluit nr. 77 van 20 juli 1982 tot wijziging van de wetgeving betreffende de organisatie van het hoger onderwijs van het lange type ;

8° het koninklijk besluit nr. 297 van 31 maart 1984 betreffende de opdrachten, de wedden, de weddetoelagen en de verloven voor verminderde prestaties in het onderwijs en de psycho-medische-sociale centra, gewijzigd bij de wetten van 31 juli 1984, 21 juni 1984 en 1 augustus 1985 en bij de koninklijke besluiten nr. 436 van 5 augustus 1986, nr. 453 van 29 augustus 1986 en nr. 537 van 31 maart 1987 ;

9° het koninklijk besluit nr. 460 van 17 september 1986 tot vaststelling van het rationalisatieplan en het programmatieplan van het hoger onderwijs van het korte type en tot wijziging van de wetgeving betreffende de organisatie van het hoger onderwijs van het lange type, gewijzigd bij het koninklijk besluit nr. 541 van 31 maart 1987 en de decreten van 5 juli

Voorzitter

1989 en 31 juli 1990 ;

10° het koninklijk besluit van 17 september 1934 tot vaststelling van de voorwaarden voor het toekennen van het diploma van licentiaat in de handelswetenschappen, gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 20 september 1937, 10 januari 1957, 30 juni 1961, 14 december 1962 en 7 april 1986 en bij besluit van de Vlaamse Executieve van 12 juli 1989 ;

11° het koninklijk besluit van 18 september 1934 tot vaststelling van de voorwaarden voor het toekennen van het diploma van handelsingenieur, gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 4 februari 1937, 20 september 1937, 10 januari 1957, 30 juni 1961, 14 december 1962 en 7 april 1986 en bij besluit van de Vlaamse Executieve van 12 juli 1989 ;

12° het besluit van de regent van 18 november 1949 houdende organisatie van het onderwijs in de bouwkunde, gewijzigd bij koninklijk besluit van 20 augustus 1952 ;

13° het koninklijk besluit van 5 mei 1952 tot oprichting van het Nationaal Hoger Instituut voor bouwkunst en stedenbouw te Antwerpen, gewijzigd bij koninklijk besluit van 6 december 1973 ;

14° het koninklijk besluit van 15 april 1965 tot regeling van de toekenning van de diploma's van kandidaat-vertaler, licentiaat-vertaler en licentiaat-tolk in het hoger technisch onderwijs van de derde graad, gewijzigd bij koninklijk besluit van 22 april 1969 en bij koninklijk besluit nr. 460 van 17 september 1986 ;

15° het koninklijk besluit van 30 juni 1967 tot oprichting van een ambt van adjunct-directeur in het hoger technisch onderwijs van de derde graad voor vertalers en tolken, gewijzigd bij koninklijk besluit van 2 oktober 1968 ;

16° het koninklijk besluit van 29 juni 1970 tot vaststelling van de voorwaarden voor het behalen van het de diploma's van kandidaat en licentiaat in de bestuurswetenschappen aan het Hoger Instituut voor Bestuurs- en Handelswetenschappen te Elsene,

het Hoger Instituut voor Bestuurswetenschappen te Antwerpen en het „Instituut d'Enseignement supérieur — Lucien Cooremans” te Brussel ;

17° het koninklijk besluit van 1 augustus 1977 tot vaststelling van het organiek reglement van de rijksinrichtingen voor hoger onderwijs van het lange type en met volledig leerplan ;

18° het koninklijk besluit van 29 december 1977 tot vaststelling van de hogere architectuurinstituten georganiseerd of gesubsidieerd door het rijk, van hun afdelingen en hun vestigingsplaatsen ;

19° het koninklijk besluit van 20 september 1978 ter uitvoering van artikel 2, paragraaf 1, 2°, 3° en 4°, van de wet van 18 februari 1977 betreffende de inrichting van het hoger onderwijs en inzonderheid van het technisch en agrarisch hoger onderwijs van het lange type, gewijzigd bij koninklijk besluit van 27 juni 1979 en bij besluit van de Vlaamse Executieve van 14 februari 1990 ;

20° het koninklijk besluit van 5 oktober 1988 tot vaststelling van de industriële hogescholen georganiseerd of gesubsidieerd door het rijk, van hun afdelingen en hun vestigingsplaatsen, met het nederlands als voertaal, gewijzigd bij ministerieel besluit van 8 februari 1991.

— Aangenomen.

Artikel 56

Dit decreet treedt in werking op 1 september 1991, met uitzondering van artikel 34 en de rangschikking van de hogeschoolopleiding binnen de studiegebieden, zoals vermeld in artikel 6, 6°, 7°, 8° 9° en 10°, die in werking treden op 1 oktober 1992.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Deswaene dat luidt als volgt :

Op de vierde regel na de woorden „artikel 6, 6°, 7°, 8°, 9° en 10°” de volgende zinsnede invoegen :

„en met uitzondering van de organisatie van de hogeschoolopleiding tot

de graad van landschapsarchitect”.

De stemmingen over artikel 56 en het amendement op dit artikel worden aangehouden.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen de hoofdelijke stemming over het gehele ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN DECREET van de heer J. De Seranno houdende wijziging van het decreet van 16 juni 1982 houdende maatregelen voor een sociaal grondbeleid — 437 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6

Algemene bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is het voorstel van decreet van de heer De Seranno houdende wijziging van het decreet van 16 juni 1982 houdende maatregelen voor een sociaal grondbeleid.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Breyne, verslaggever, heeft het woord.

De heer P. Breyne, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, vermits goede teksten niet noodzakelijk lange besprekingen vergen, verwijs ik naar het verslag. Ik wil alleen in het kort het volgende doen opmerken.

Ten eerste, het voorstel van de heer de Seranno beoogt te doen wat de opeenvolgende Executieven sedert 1982 hebben nagelaten te doen, met name een goedgekeurd decreet te concretiseren en dus uitvoerende kracht te geven.

Ten tweede, het voorstel heeft onbetwistbaar een actualiteitswaarde, vermits het een antwoord probeert te geven op het probleem van de stijgende grondprijzen, onder meer in Vlaams Brabant en bepaalde randstedelijke gebieden.

Breyne

Ten derde, het voorstel kadert zeer uitdrukkelijk in een inbreidingsgericht beleid, vermits de ingeschreven beperkingen en prioriteiten duidelijk in deze richting gaan.

Ten vierde, na bespreking en grondige amendering werd het voorstel eenparig goedgekeurd in de Commissie. Het feit dat de Executieve hierbij, aanvankelijk althans, het minst enthousiast leek, mag naar mijn gevoel geen rem zijn op een even grote eenstemmigheid in de Vlaamse Raad. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Timmermans heeft het woord.

De heer J. Timmermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, het voorstel van decreet dat thans wordt besproken is in feite de vrucht van een zeer goed samenspel tussen de verschillende leden van de Commissie voor Ruimtelijke Ordening en Huisvesting.

De verslaggever heeft de verschillende benaderingen van dit voorstel van decreet weten te formaliseren in een aantal amendementen die op het oorspronkelijke voorstel van de heer de Seranno werden ingediend. Aldus konden de diverse fracties hun akkoord betuigen met dit voorstel.

Vanuit de optiek van de SP verwijs ik in het bijzonder naar een zeer bepalend element op het gebied van ruimtelijk beleid, met name het feit dat in de woongebieden de inbreidingsprojecten bij prioriteit moeten worden gerealiseerd en dat geen grote gebouwenconstructies mogen worden neergezet. De gemiddelde woondichtheid moet minstens vijftien woningen per hectare bedragen.

Het is ook van enorm belang dat de betrokken gemeenten, hun woonbehoeften volgens bepaalde criteria moeten verantwoorden.

Tenslotte, wanneer we spreken over een sociaal grondbeleid, was het noodzakelijk een inkomstengrens vast te leggen om te kunnen genieten van de voordelen van dit Grondfonds. Ook werd gesteld dat degene

die van dit fonds wenst te genieten nog geen eigendommen in zijn bezit mag hebben. Ik meen te mogen zeggen dat de inbreng van de SP belangrijk was bij het tot stand brengen van dit sociaal grondbeleid. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer De Seranno heeft het woord.

De heer J. De Seranno (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar het Vlaams Wetenschappelijk Congres, Mobiliteit of Chaos, dat morgen plaats heeft te Gent. Er wordt gezegd dat het decreet op het grondbeleid en de ruimtelijke ordening een illusie is.

Ik dank de verslaggever omdat hij de bijlage heeft vervolledigd met enkele grafieken. Zij ontslaan mij immers van een uiteenzetting over de prijs van de bouwgrond in Vlaanderen en Vlaams Brabant. Wie bezorgd is om het welzijn van de gezinnen en om de dorps- en stadssamenleving kan niet voorbijgaan aan de peilsnelle stijging van de grondprijzen.

Wij verwachten dat de Vlaamse huisvestingsmaatschappijen, de gemeentebesturen en de intercommunales initiatieven zullen nemen inzake het sociaal grondbeleid. Ik hoop dat de volgende Vlaamse Regering dit krachtig zal ondersteunen.

De Vlaamse Executieve heeft bij monde van de Gemeenschapsminister voor Ruimtelijke Ordening nieuwe initiatieven aangekondigd inzake het sociaal grondbeleid, meer bepaald ook in Vlaams Brabant. Zij zal onmiddellijk gebruik kunnen maken van het decreet.

De Vlaamse Raad heeft in die zin bij amendement de begroting van 1991 aangepast. Artikel 73 heeft trouwens zijn weerslag gevonden in de begroting 1991. Dit decreet 1982-1991 is nu zelf executief geworden, er zijn geen adviezen meer nodig van de Raad van State.

Via amendementen werd tijdens de commissiebesprekingen de klemtoon gelegd op de prioriteit voor de inbreidingsprojecten.

Het is hopelijk niet de laatste maal

dat ik op deze tribune sta. Ik ondersteunde in Mechelen als eerste het advies voor de voorlopige Vlaamse Gewestraad. In 1969 diende ik het eerste wetsvoorstel in. Het werd gecensureerd, maar werd ongewijzigd door de Commissie van Justitie geloodst, het werd goedgekeurd in de Kamer, in de Senaat en in de Vlaamse Raad. Het doorstond de adviezen van de Raad van State en het ligt vandaag ter goedkeuring in de Vlaamse Raad. Ik hoop dat de toekomstige Vlaamse Regering er gebruik zal van maken. Wij hopen nog te kunnen controleren op welke wijze dit gebeurt.

Ik bedank de commissieleden en in het bijzonder de Minister, die zij het laattijdig, zijn positieve medewerking heeft verleend. **(Applaus)**

De Voorzitter : Minister Dewael die zal spreken namens Minister Waltiel, heeft het woord.

Minister P. Dewael : Mijnheer de Voorzitter, ik spreek hier namens Minister Waltiel die een zending vervult in het buitenland. Het enthousiasme in de Commissie waarnaar de verslaggever heeft verwezen heeft blijkbaar zo aanstekelijk gewerkt dat de Minister die het afwijzend standpunt van de Executieve heeft verwoord, op zijn mening wenst terug te komen. Hij heeft mij gevraagd mede te delen dat de Executieve zich gedraagt naar de wijsheid van de Vlaamse Raad. **(Applaus)**

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?

Aangezien niemand meer het woord vraagt verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is nu de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet van de heer De Seranno houdende wijziging van het decreet van 16 juni 1982 houdende maatregelen voor een sociaal grondbeleid.

De door de Commissie aangenomen tekst wordt voor de bespreking genomen.

Voorzitter

Artikel 1

Dit decreet regelt een in artikel 107quater van de Grondwet bedoelde aangelegenheid.

— **Aangenomen.**

Artikel 2

Artikel 2 van het decreet van 16 juni 1982 houdende maatregelen voor een sociaal grondbeleid wordt vervangen door de volgende bepaling :

“Met het oog op het voeren van een sociaal grondbeleid ten behoeve van de woningbouw, kan de Vlaamse Executieve zijn waarborg verlenen voor de goede afloop van de leningen die worden aangegaan door de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, door de gemeenten en door de verenigingen van gemeenten voor de verwerving van een of meerdere onbebouwde of bebouwde onroerende goederen en voor het bouwklaar maken ervan,, .

— **Aangenomen.**

Artikel 3

Artikel 3 van voornoemd decreet wordt vervangen door de volgende bepaling :

“Binnen de perken van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap kan door de Vlaamse Executieve aan de besturen en de instellingen bedoeld in artikel 2 een tegemoetkoming worden verleend in de grondkosten van onroerende goederen die worden verworven en aangewend in het raam van een sociaal grondbeleid ten behoeve van de woningbouw en op voorwaarde dat de operatie geen verandering is bedoeld bij hoofdstuk IX van de Huisvestingscode, zoals ingevoegd bij de wet van 1 augustus 1978,, .

— **Aangenomen.**

Artikel 4

Artikel 4 van voornoemd decreet

wordt vervangen door de volgende bepaling :

“Voor de toepassing van dit decreet wordt verstaan onder :

1. onroerend goed : een of meer onbebouwde en/of bebouwde onroerende goederen gelegen in het toepassingsgebied en verkaveld of te verkavelen overeenkomstig de ter plaatse geldende minimale woningdichtheid ;

2. toepassingsgebied : de gebieden als zodanig vastgesteld krachtens de wetgeving op de ruimtelijke ordening, met name de woongebieden, met prioriteit voor inbreidingsprojecten ;

3. minimale woningdichtheid : de gemiddelde woningdichtheid, die in het toepassingsgebied minstens 15 woningen per hectare moet bedragen ;

4. grondkosten : de waarde van de onroerende goederen op basis van aankoopakte, verhoogd met de kosten van verwerving en met de rentelasten gedurende een periode van maximaal 5 jaar vanaf de verwerving ;

5. woning : het huis of appartement dat hoofdzakelijk bestemd is voor de huisvesting van een enkel gezin ;

6. aanvang der werken : begin van de werken zoals bedoeld in artikel 52 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedebouw,,.

— **Aangenomen.**

Artikel 5

Aan voornoemd decreet wordt een nieuw artikel 5 toegevoegd dat luidt als volgt :

“De aanvragen tot het bekomen van deze tegemoetkoming moeten per aangetekende zending op de daartoe bestemde formulieren worden ingediend bij de Vlaamse Executieve.

Bij de aanvragen moet een globale verantwoording van het voorgenomen project worden gevoegd rekening houdend met de woonbehoeften in de betrokken gemeenten.

In een verkavelingsplan van het te verwerven onroerend goed moet worden aangetoond dat de voorziene woningdichtheid beantwoordt aan de in artikel 4 bepaalde minimale dichtheid.

Bovendien moet bij de aanvraag een verslag worden gevoegd dat de volgende gegevens over de betrokken gemeente inhoudt :

— het aantal onbebouwde percelen op basis van de inventaris vermeld onder artikel 63, § 2 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedebouw ;

— het aantal bouwgeschikte percelen toebehorend aan openbare besturen en openbare instellingen ;

— de demografische evolutie tijdens de jongste tien jaar alsmede het aantal woningen voor de oprichting waarvan tijdens dezelfde periode een bouwvergunning werd verleend.

— **Aangenomen.**

Artikel 6

Aan voornoemd decreet wordt een nieuw artikel 6 toegevoegd dat luidt als volgt :

„De Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, de gemeenten en de verenigingen van gemeenten moeten de volgende verbintenissen onderschrijven :

a) particulieren in de gelegenheid stellen een zakelijk recht op een van de percelen te verkrijgen om er een woning op te bouwen of te laten bouwen onder de voorwaarden die gelden voor de toekenning van een huisvestingspremie ten laste van het Vlaamse Gewest ;

b) voor dat goed ten hoogste een bedrag, beantwoordend aan de overeenkomstig artikel 4 bepaalde grondkosten in aanmerking nemen, te verhogen met de reële werkingskosten ;

c) dat de verkrijgers van het hierboven genoemd zakelijk recht op de datum van het verlenen van dat recht geen andere woning of een ander bouwterrein volledig in eigendom of

Voorzitter

in vruchtgebruik mogen hebben, noch een zakelijk recht hebben erop te bouwen. Voor de toepassing van deze bepaling wordt er geen rekening gehouden met de vervreemdingen, door een der belanghebbenden, van een gedeelte van de eigendom of van het vruchtgebruik tijdens de twee jaar die de voormelde datum voorafgaan ;

d) dat de verkrijgers er zich moeten toe verbinden binnen vijf jaar op de bouwkaavel een woning op te richten en deze volledig te bewonen en er hun hoofdverblijf te vestigen gedurende tenminste vijf jaar vanaf de bewoning. Het gebouwd onroerend goed mag gedurende dezelfde termijn niet geheel of gedeeltelijk worden vervreemd. De Vlaamse Executieve kan afwijkingen vaststellen betreffende de minimale duurtijd van bewoning of verbod van vervreemding en verhuring”.

— **Aangenomen.**

Artikel 7

Aan voornoemd decreet wordt een nieuw artikel 7 toegevoegd dat luidt als volgt :

„De Vlaamse Executieve stelt de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, de gemeenten en verenigingen van gemeenten binnen 3 maanden na de ingediende aanvraag in kennis van het aan de aanvraag gegeven gevolg”.

— **Aangenomen.**

Artikel 8

Aan voornoemd decreet wordt een nieuw artikel 8 toegevoegd dat luidt als volgt :

„De in artikel 3 genoemde tegemoetkoming wordt verleend in de vorm van een premie van maximum 30 ten honderd op de totale grondkosten.

De Vlaamse Executieve kan per gemeente bepalen aan welke besturen en instellingen bedoeld in artikel 2 prioriteit wordt verleend”.

— **Aangenomen.**

Artikel 9

Aan voornoemd decreet wordt een nieuw artikel 9 toegevoegd dat luidt als volgt :

„Wanneer blijkt dat één of meer verkrijgers van een zakelijk recht niet voldoen aan de in artikel 6 gestelde voorwaarden dan zijn de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, de gemeente en de verenigingen van gemeenten gehouden de tegemoetkoming, vermeerderd met de wettelijke intresten, voor de duur van de niet-naleving van deze voorwaarden terug te betalen in de mate dat deze betrekking heeft op de percelen die ter beschikking van de verkrijgers werden gesteld.

De Vlaamse Executieve kan de voorwaarden bepalen waaronder in gemotiveerde omstandigheden van deze bepalingen kan worden afgeweken”.

— **Aangenomen.**

Artikel 10

Aan voornoemd decreet wordt een nieuw artikel 10 toegevoegd dat luidt als volgt :

„Onverminderd de bepalingen van het Strafwetboek of de gerechtelijke vervolgingen, met toepassing van het koninklijk besluit van 31 mei 1933, betreffende de verklaringen te doen in verband met subsidies, vergoedingen en toelagen van elken aard, die geheel of gedeeltelijk ten laste van de Staat zijn, zijn de besturen en instellingen bedoeld in artikel 2 verplicht aan het Vlaamse Gewest het bedrag van zijn tegemoetkoming terug te betalen vermeerderd met de wettelijke intresten :

1. wanneer zij een onjuiste of onvolledige verklaring hebben afgelegd om de bij dit decreet toegekende tegemoetkoming ten onrechte te bekomen ;

2. wanneer zij een inbreuk hebben gepleegd op de verbintenissen die zij krachtens artikel 6 hebben onderschreven”.

— **Aangenomen.**

De Voorzitter : De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

Wij zullen morgen de hoofdelijke stemming over het gehele voorstel van decreet houden.

VOORSTEL VAN DECREET van de heren P. Breyne, F. Dielens en H. De Loor houdende wijziging van artikel 96 van de Huisvestingscode — 553 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is het voorstel van decreet van de heren Breyne, Dielens en De Loor houdende wijziging van artikel 96 van de Huisvestingscode.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Tyberghien-vandenbussche, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw M. Tyberghien-vandenbussche, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, de realisatie van dit voorstel tot wijziging van artikel 96 van de Huisvestingscode is een schoolvoorbeeld van samenwerking van verschillende indieners van diverse voorstellen om langs intense commissiebespreking tot een eensgezind standpunt en resultaat te komen.

De wordingsgeschiedenis van het decreet kunt u leren kennen in de toelichting van de indieners. Het decreet kadert perfect in de nieuwe visie op de thuisverzorging en het zelfstandig wonen van bejaarden en gehandicapten.

Dit decreet betreft de toekenning van een premie voor de functionele aanpassing van een bejaardenwoning die de zelfredzaamheid van de bejaarde of gehandicapte moet verhogen waardoor deze zo lang mogelijk in zijn vertrouwde omgeving en woning kan blijven. De belangrijkste doelstelling was het wijzigen van de thans vigerende tekst van artikel 96, paragraaf 1 van de Huisvestingscode. Deze vrijblijvende bepalingen worden vervangen door een opdracht voor de Exe-

Tyberghien-Vandenbussche

cutieve om bijkomende maatregelen te nemen op het vlak van de functionele aanpassing van woningen. Ook wat de sanering van ongezonde woningen betreft worden van de Vlaamse Executieve concrete normen en voorwaarden geëist.

Ter vrijwaring van de sociale dimensie moet de premie voorbehouden worden aan bejaarden en gehandicapten met een bescheiden inkomen. De aanwezigheid van inwonenden die de bejaarde en gehandicapte bijstaan mag niet tot gevolg hebben dat geen tegemoetkoming kan worden toegestaan. Daarom is er nu een punt e) aan artikel 96 paragraaf 1 toegevoegd. Deze herwerking van artikel 96 organiseert tevens het stelsel zodanig dat een hoog percentage van de kosten moet terugbetaald worden aan de bejaarden en gehandicapten met een laag inkomen.

De kosten moeten uiteraard betrekking hebben op werken die rekening houden met de fysieke gesteldheid van de bejaarde of de gehandicapte. Deze premie kan ook toegewezen worden aan de bloed- of aanverwanten tot de tweede graad bij wie ze inwonen en die hun woning functioneel aanpassen ten dienste van de inwonende bejaarde of gehandicapte. Dit was een amendement van de Executieve dat éénparig werd aangenomen.

Ook het amendement voor de vaststelling van de modaliteiten om reden van de soepele aanpassing bij veranderende omstandigheden werd éénparig aangenomen, dit na de bespreking evenwel van de uitvoeringsmodaliteiten en de uitvoeringsbesluiten, om soepel te kunnen inspelen op eventuele nieuwe noden. Ook de andere amendementen van de Executieve met betrekking tot een technische verbetering van de paragrafen 2 en 3 van artikel 96 worden éénparig goedgekeurd.

Ook het amendement betreffende de praktische regeling van de inwerkingtreding van het decreet kreeg de volle goedkeuring van alle commissieleiden.

Over het decreet dat uiteindelijk is gegroeid uit twee verschillende voorstellen met eenzelfde doelstelling, maar gedragen door een verschillend concept, bestond er een opvallende eensgezindheid, zodat ik het als een voorrecht beschouw hiervoor verslaggever te zijn. Ik pleit ervoor om ook in Openbare Vergadering het decreet met eenzelfde eensgezindheid goed te keuren. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Breyne heeft het woord.

De heer P. Breyne (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik dank u voor het begrip in verband met onze agenda. Ik denk overigens dat ik zopas bewezen heb kort te kunnen spreken.

Als eerste indiener van het voorstel dank ik iedereen die ertoe heeft bijgedragen dat het voorstel nu aan zijn eindstemming toe is. Ik dank ook meer bepaald de verslaggeefster, mevrouw Tyberghien, voor haar keurig verslag en positieve appreciatie.

Het voorstel kadert in een bepaalde visie over het te voeren beleid ten opzichte van gehandicapten en bejaarden. Het aandeel van de ouderen in onze bevolkingscijfers stijgt. Dat weet iedereen en ik moet het niet nader illustreren. De cijfers evolueren van 19 ten honderd in 1988 naar bijna 30 ten honderd in het jaar 2000. In 2040 zal één op drie Vlamingen ouder zijn dan 60 jaar. Het is dan ook overduidelijk dat de thuiszorg, naast bestaande en nieuwe vormen van intramurale zorg, de volle aandacht verdient. Centraal in een goed beleid moet de zorg staan voor het waarborgen van het recht op maximale autonomie en zelfbeschikking. Behalve naar professionele hulpverlening in de thuiszorg, zoals bejaardenhulp, thuisverpleging en maaltijdbedeling, zal de aandacht vooral moeten gaan naar initiatieven die de mantelzorg ondersteunen.

Ook in het denken over de opvang van en de voorzieningen voor gehandicapte personen is er de afgelopen jaren een snelle evolutie gekomen. Begrippen als zelfredzaamheid en autonomie werden in vele gevallen concreetiseerd in zelfstandig wonen.

Steeds minder gehandicapten hebben als toekomstbeeld enkel een verblijf in een instelling. Allerhande tussenvormen van voorzieningen zijn tot stand gekomen en meer en meer gehandicapte personen worden vooral in hun thuismilieu opgevangen, of wonen, al dan niet beperkt, zelfstandig.

De uitgangspunten van het voorstel kunnen dan ook als volgt worden samengevat. Ten eerste, een bejaarde of gehandicapte wil zo lang mogelijk in een eigen woning blijven wonen om een negatieve ervaring op dit vlak uit te stellen of te vermijden. Ten tweede, de veroudering van de bevolking verhoogt de druk op collectieve woonvormen. De budgettaire last van de uitbreiding en/of vernieuwing van dit patrimonium is erg groot. Ten derde, uit statistieken is gebleken dat 50 ten honderd van de woningen die door 60-plussers worden bewoond, voor functionele aanpassing in aanmerking komen. Daarentegen zijn 32 ten honderd volkomen aangepast aan de leefomstandigheden van de bejaarden en zijn 18 ten honderd totaal ongeschikt. Ten vierde, de premie voor functionele aanpassing van een woning voor bejaarden en gehandicapten moet gemakkelijk toegankelijk zijn en de bedragen ervan moeten beantwoorden aan de inkomenssituatie van de bejaarde. Eén van de mogelijkheden om de woonsituatie te verbeteren bestaat erin het oude woningenbestand door nieuwbouw te vervangen. Het toekennen van een premie voor functionele aanpassing van de woning is echter een minder drastische ingreep en past bovendien financieel en budgettair beter bij de bestaande realiteit. Bovendien biedt dit alternatief een grotere voldoening, indien de bejaarde of gehandicapte persoon honkvast is en weinig bereid om te verhuizen.

Oorspronkelijk had ik medio 1989 een voorstel van decreet ingediend dat formeel los stond van de Huisvestingscode en waarin alle voorwaarden en modaliteiten van het ingevulde systeem expliciet waren opgenomen. Na kennisname van het standpunt van de Executieve en bespreking in de Commissie, kwam ik tot de conclusie dat het legistiek meer

Breyne

aangewezen is het voorstel te kaderen in de Huisvestingscode, die in Vlaanderen als kaderdecreet geldt voor de initiatieven op het vlak van de ondersteuning van de sociale huisvesting. Meteen wordt ook een betere decretale grond gegeven voor de andere opdrachten van de Executieve op het vlak van terbeschikkingstelling van diverse vormen van huisvesting voor bejaarden en gehandicapten. Tenslotte wordt ook een juridische basis geschapen voor de huurcompensatie en andere specifieke stelsels van sociale verhuur.

Graag leg ik nog kort de volgende accenten. Ten eerste, kadert het voorstel ook in een ondersteuning van de thuiszorg, daar de premie ook kan worden toegekend aan bejaarden en gehandicapten die bij naaste familieleden inwonen.

Ten tweede, in mijn opvatting is de premie niet bedoeld voor zware sanerings- of renovatiewerken, daarvoor bestaat er een andere stelsel, maar wel voor kleine aanpassingen waarvan een groot deel van de kosten door de premie moet worden gedekt, althans voor personen met een bescheiden inkomen.

Ten derde, als het decreet morgen wordt goedgekeurd, dan is dit geen vrijblijvende uitnodiging meer aan de Executieve. Door toevoeging van artikel 3 krijgt de Executieve nu de formele opdracht om binnen het jaar de nodige uitvoeringsbesluiten te nemen. De Vlaamse Raad van haar kant zal bij de begrotingsopmaak voor 1992 ook de nodige kredieten hiervoor moeten inschrijven.

Tenslotte dank ik de heren Dielens en De Loor, die zelf naderhand een eigen voorstel hadden ingediend, maar in de bespreking toch een constructieve houding hebben aangenomen en hebben meegewerkt aan een gecoördineerde tekst. Hierdoor is het voorstel vlot en eenparig aanvaard in de Commissie. In naam van al degenen die naar ik hoop spoedig zullen genieten van de toepassing van het decreet, dank ik nu reeds alle collega's voor de stemming van morgen.

De heer Voorzitter : De heer Dielens heeft het woord.

De heer F. Dielens : Mijnheer de Voorzitter, zoals u hebt gevraagd zal ik het zeer kort houden en de etens-tijd respecteren. De verslaggeefster en de mede-indiener, de heer Breyne, hebben de belangrijkste doelstellingen van dit voorstel van decreet ten andere reeds goed verduidelijkt. Met de goedkeuring van dit voorstel van decreet menen de indieners dat er een nieuwe stap wordt gezet in de richting van een beter huisvestingsbeleid. Om de Vlaamse Regering ertoe aan te zetten op korte termijn metterdaad uitvoering te geven aan de nieuwe bepalingen hebben wij inderdaad kunnen doen opnemen, zoals de heer Breyne reeds vermeldde, dat de Executieve binnen het jaar na de inwerkingtreding van het decreet dit ook in uitvoering moet brengen. Wij denken dan vooral aan de invoering van een aanpassingspremie voor bejaarden en gehandicapte personen en aan de verruiming van de installatie- en huurtoelagen, wat alles samen toch een zeer belangrijk doel vormt.

In naam van de indieners van het decreet dank ik de Vlaamse Executieve, het secretariaat van de Commissie, de Voorzitter en de collega's van de Commissie. De mede-indieners dank ik bijzonder omdat mede door hen dit belangrijk voorstel zo snel is kunnen tot stand komen.

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? **(Neen)**

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is nu de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet van de heren Breyne, Dielens en De Loor houdende wijziging van artikel 96 van de Huisvestingscode.

De door de Commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Dit decreet regelt een in artikel 107quater van de Grondwet bedoelde aangelegenheid.

– Aangenomen.

Artikel 2

Artikel 96 van de Huisvestingscode, zoals ingevoegd bij de wet van 1 augustus 1978, wordt vervangen door de volgende bepaling :

„Artikel 96

§ 1. Binnen de perken van de begrotingskredieten kan de Vlaamse Executieve, onder de door haar te stellen voorwaarden, premies of andere tegemoetkomingen verlenen :

a) aan particulieren die een ongezonde woning saneren ;

b) aan zelfstandig gehuisveste personen vanaf 60 jaar, verder in dit artikel aangeduid als bejaarden en aan zelfstandig gehuisveste personen met een fysieke handicap, verder in dit artikel aangeduid als gehandicapten of gehandicapte personen, die een bescheiden inkomen en een bescheiden woning hebben en die een functioneel onaangepaste woning verbeteren, uitrusten en/of aanpassen, rekening houdend met hun fysieke gesteldheid ;

c) ten behoeve van bejaarden en gehandicapten met bescheiden inkomen, aan de bloed- of aanverwanten tot de tweede graad bij wie zij inwonen en die, rekening houdend met de fysieke gesteldheid van de inwonende bejaarde of gehandicapte, een functioneel onaangepaste woning verbeteren, uitrusten en/of aanpassen.

De in het eerste lid vermelde premies of tegemoetkomingen kunnen zowel aan de eigenaar als aan de huurder van de ongezonde of functionele onaangepaste woning worden toegekend.

De premie of tegemoetkoming bedraagt een door de Executieve, rekening houdend met het inkomen, vastgelegd % van de tot een maximum

Voorzitter

te begrenzen kostprijs van de verbeterings-, uitrustings- en/of aanpassingswerken. Bij de vaststelling van het inkomen wordt geen rekening gehouden met het inkomen van desgevallend inwonende bloed- of aanverwanten tot de tweede graad met uitzondering van dat van de echtgenoot ; de Executieve kan deze vrijstelling beperken tot een bepaald bedrag.

De Vlaamse Executieve stelt vast wat moet worden verstaan onder het verbeteren, uitrusten en/of aanpassen van een functioneel onaangepaste woning.

§ 2. Binnen de perken van de begrotingskredieten kan de Vlaamse Executieve, onder de door haar te stellen voorwaarden, een tegemoetkoming verlenen in de installatiekosten en de huurprijs voor :

a) particulieren met een bescheiden inkomen die een ongezonde woning bewonen en :

— ofwel verhuizen naar een gezonde woning ;

— ofwel deze woning na de sanering ervan blijven bewonen of opnieuw betrekken ;

b) bejaarden of gehandicapten met een bescheiden inkomen die een functioneel onaangepaste woning bewonen en :

— ofwel verhuizen naar een functioneel aangepaste woning ;

— ofwel deze woning na de verbetering, uitrusting en/of aanpassing ervan blijven bewonen of opnieuw betrekken.

„§ 3. Binnen de perken van de begrotingskredieten kan de Vlaamse Executieve, onder door haar te stellen voorwaarden :

a) tegemoetkomingen verlenen aan de in artikel 80 vermelde instellingen en besturen die overgaan tot de bouw, de koop of de huur van gebouwen met het oog op de verhuring of onderverhuring ervan, desgevallend na sanering, verbetering of aanpassing, aan particulieren met bescheiden inkomen ;

b) premies of andere tegemoetkomingen, met inbegrip van de waarborg van het Gewest verlenen ter bevordering van :

— de sanering van ongezonde woningen ;

— de verbetering, uitrusting en/of aanpassing van woningen ten behoeve van bejaarden of gehandicapten ;

— de huisvesting van kansarmen en van bewoners van woonnoodgebieden die hun woning moeten verlaten ;

— de verbouwing tot woningen van ongezonde gebouwen of van gebouwen waarvan de bestemming niet meer beantwoordt aan de vereisten van een gezonde woonkern ;

— de bouw van woningen met het oog op de verhuring of de verkoop ervan aan particulieren met bescheiden inkomen.”

De Vlaamse Executieve bepaalt de huurregelingen voor de bewoners van de in het eerste lid a) en b) bedoelde woningen, rekening houdend met hun inkomen, onder meer de huurprijs, eventuele door het Gewest toe te kennen huurvermindering, de huurlasten, de bepalingen die verplicht in de huurovereenkomsten moeten worden opgenomen en de sancties die bij niet-naleving van de gestelde voorwaarden worden opgelegd.”

— **Aangenomen.**

Artikel 3

De Vlaamse Executieve wordt gelast de voor de uitvoering van dit decreet noodzakelijke uitvoeringsbesluiten te nemen ten laatste één jaar na de inwerkingtreding ervan.

— **Aangenomen.**

Artikel 4

Dit decreet treedt in werking de dag na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

— **Aangenomen.**

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen de hoofdelijke stemming over het gehele voorstel van decreet houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Dames en heren, ik stel voor onze werkzaamheden tot 19.35 uur te onderbreken.

— **De vergadering wordt om 19.05 uur geschorst.**

— **De vergadering wordt om 19.35 uur hervat.**

VOORSTEL VAN DECREET van de heren E. Van Rompuy en P. Chevalier C.S. houdende statuut, organisatie en erkenning van regionale televisieverenigingen — 509 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 12

Algemene bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is het voorstel van decreet van de heren Van Rompuy en Chevalier C.S. houdende statuut, organisatie en erkenning van regionale televisieverenigingen.

De algemene bespreking is geopend.

Ik wijs erop dat in de Commissie het opschrift werd gewijzigd als volgt : “Voorstel van decreet houdende organisatie en erkenning van niet-openbare regionale televisieverenigingen”.

De algemene bespreking is geopend.

De verslaggever, mevrouw Nelis-Van Liedekerke, verwijst naar haar verslag.

De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, samen met de mede-indiener, de heer Chevalier, verheug ik mij erover dat op de valreep van deze legislatuur dit voorstel van decreet misschien morgen kan worden goedgekeurd. Ik dank in het bijzonder de verslaggever voor het uitstekend verslag. Verder dank ik de commissiediensten en tevens alle fracties voor hun medewerking bij het tot stand komen van dit voorstel van decreet. Het gaat om een parlementair initiatief en wij zijn er in de Vlaamse Raad in geslaagd door decreten over de BRT, over de lokale radio's en nu over de regionale televisie, concreet gestalte te geven aan het mediabeleid.

Meer speciaal wil ik collega De Beul danken. In de Vlaamse Raad zijn hij en ik niet vaak echt on speaking terms geweest en wij hebben veel gebekvecht. Mijnheer De Beul, toch wil ik u zeggen dat u voor mij het beste parlamentslid bent in dit half-rond. Ik heb u bezig gezien in de Commissie voor het Mediabeleid. Ik heb niet het geluk gehad samen met u van andere Commissies deel uit te maken. Ik heb gezien hoe u voorstellen en ontwerpen die niet van u uitgaan uiterst competent en op een voortreffelijke manier in het algemeen belang behandelt. U kunt teksten verbeteren, en u staat open voor amendering van uw ideeën. (**Applaus**) U kunt bij het werk zeer open zijn, al is uw karakter eerder gesloten. Ik meen dat u ook afscheid neemt van de Vlaamse Raad. Ik denk dat wij u echt zullen missen. Ik vind dat u schitterend werk hebt geleverd en dat u onvervangbaar was in de Commissie voor het Mediabeleid. In de decreten die wij hebben ingediend staan nog altijd veel onnozelheden zoals u dat ooit noemde, maar u hebt ons voor nog veel ergere zaken behoed. Voor dat alles dank ik u zeer hartelijk. Ook voor dit decreet hebt u een grote bijdrage geleverd.

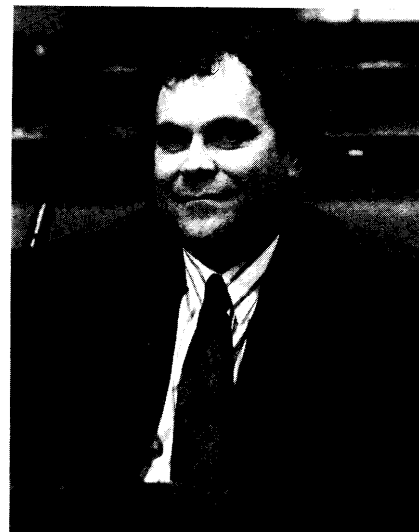
Er was discussie over het waarom van dit decreet. De bepalingen van het kabeldecreet van 1987 waren voor ons veel te summier en hielden een gevaar in voor grootschaligheid, commercialisering en ketenvorming. In Vlaanderen zijn er twee miljoen

kabelabonnees. Volgens het kabeldecreet kon een verzorgingsgebied van een zender oplopen tot 25 ten honderd van het totaal, dus 500.000 abonnees. Het bereik van een zender kon dus een gebied bestrijken ruimer dan een provincie.

Voor ons is regionale televisie een complementair medium, naast de BRT en naast VTM, en heeft tot doel de communicatie te bevorderen bij de bevolking in een bepaald gebied of regio, en heeft vooral een sociaal-culturele opdracht. De hoofdtaak is binnen een regio bij te dragen tot de algemene culturele, sociale en economische ontwikkeling. Dat heeft een aantal implicaties op gebied van grootschaligheid, streekgebondenheid, herkenbaarheid en pluralisme inzake beheer en financiën. Wat wij te allen tijde hebben willen voorkomen zijn de toestanden die wij hebben meegemaakt met de niet-openbare radio's, namelijk dat men komt tot ketenvorming en tot uniformisering zodat de lokale of regionale herkenbaarheid verdwijnt en dat de regionale stations in handen komen van grootschalige groepen die als enige bedoeling hebben zoveel mogelijk winst te maken en waarbij de sociale en culturele functie uit het oog wordt verloren. Dat is de hele basisfilosofie van het decreet.

Wij hebben daarbij een aantal voorstellen gedaan die in de Commissie op verschillende plaatsen zijn gearmd en die hebben geleid tot een voorstel van decreet dat werkzaam is en dat tevens rekening houdt met een zekere continuïteit. Vier regionale televisiestations hebben hun erkenning immers reeds gekregen. Wij blijven ons woord op dat vlak getrouw. Zij moeten zich aanpassen aan het decreet. Ik denk bijvoorbeeld aan de regionale zender AVS Meetjesland, die toch al een aantal jaren actief is. Zij behouden hun erkenning, wat niet meer dan logisch is aangezien zij toch een aantal investeringen hebben gedaan en een zekere ervaring hebben opgedaan op dat vlak.

Regionale televisie is een zaak die moet worden gerund met pluralisme.

CVP- Volksvertegenwoordiger E. Van Rompuy, mede-indiener van het voorstel van decreet houdende organisatie en erkenning van niet-openbare regionale televisieverenigingen

In ons voorstel gaan wij ervan uit dat er in Vlaanderen maximaal 11 regionale televisiestations kunnen worden erkend, namelijk 10 in Vlaanderen en 1 in Brussel. Wij aanvaarden niet dat er in eenzelfde regio verschillende televisieverenigingen actief zouden zijn. Wij behouden dus het principe van de niet-concurrentie. In dat opzicht vragen wij dan ook pluralisme in de algemene vergadering, in de programmaraad en in de Raad van Bestuur. Wij hebben er in de Commissie over gediscussieerd in welke mate dit letterlijk het Cultuurpact moet zijn. Het verslag is op dat punt zeer duidelijk. Wij streven naar een grote representativiteit, maar wij zullen dit niet met de meetlat onderzoeken. Wij waarborgen de mensen op het terrein, zij die de programma's maken, een grote onafhankelijkheid, maar wij vragen toch dat zij representatief zijn voor de sociale en maatschappelijke omgeving. De zenders moeten zo open mogelijk worden gemaakt, maar er mag geen politisering worden ingevoerd. In het verleden hebben wij daarvan de gevolgen gezien.

Van Rompuy

Wij hebben gekozen voor een v.z.w. omdat dit de meest soepele formule is. Wij leggen sterk de nadruk op eigen programma's. Tachtig ten honderd van de programma's moet betrekking hebben op het eigen zendgebied. Wij pleiten er ook voor dat elke zender herkenbaar is. Dit betekent dat hij zijn eigen logo en identifiactie heeft waaruit de regionale verankering blijkt.

Wij zijn voorzichtig geweest in de afbakening, ik meen dat dit een wijze beslissing was. Wij hebben de zaken zorgvuldig tegen elkaar afgewogen en hebben gekozen voor een maximum van 11 regionale zenders. Dit laat de Executieve de mogelijkheid te trancheren en na te gaan hoe dit op de best mogelijke wijze kan worden georganiseerd. Wij hebben immers vier erkenningsgebieden. Het is mijn wens dat dit op de meest optimale manier gebeurt en dat daarbij wordt rekening gehouden met de sociologische gegevens. Er wordt gesproken over twee zenders in West-Vlaanderen, twee zenders in Oost-Vlaanderen, drie in Antwerpen, één in Limburg, twee in Vlaams Brabant en één in Brussel. Dit is een werkschema dat nog op technisch vlak moet worden onderzocht. Het commissieverslag geeft daarvoor ook duidelijk indicaties.

Voor Brussel hebben wij, ook inzake uitzendingen, een specifiek statuut uitgewerkt omdat men in het Hoofdstedelijk Gebied de concurrentie heeft van Télé-Bruxelles en omdat men er de noodzaak van inziet dat de Vlamingen zich in het Brussels Hoofdstedelijk Gebied ook via een massamedium — Brussel is immers een naamloze stad en de Vlamingen wonen er zeer gespreid — kunnen manifesteren, ook ten opzichte van anderstaligen. Denken wij maar aan de vele Europeanen die in het Brussels wonen. Het moet mogelijk zijn ook deze inwoners van Brussel te bereiken, eventueel met aangepaste programma's. Thans stemmen zij immers uitsluitend af op Franstalige zenders. Indien er op termijn stemrecht zou komen voor Europese onderdanen, zou dit de Vlaamse zaak

alleen maar ten goede komen.

De heer A. Denys : Gaat Eerste Minister Martens akkoord met uw stelling ?

De heer E. Van Rompuy : Wij zijn in de Vlaamse Raad, Trouwens, Martens zou in Brussel alleen zijn naam afficheren. U zal dus geen viertalige folders in uw bus krijgen. Dat geschenk geven wij u niet. Als u een primeur wil — dit is er een.

Van de heer Vermeiren kunnen wij wel de Franstalige advertentie van VLAN geven. Wij willen echter niet polemiseren ; wij zijn niet op een kiesmeeting.

Ketenvorming is verboden maar samenwerking moet mogelijk blijven tussen niet-openbare regionale televisieverenigingen in een provincie teneinde de niet-openbare regionale televisieverenigingen leefbaar te maken. Dit heeft vooral te maken met streekgebonden publiciteit. Men creëert een groter werfgebied waardoor het financieringsdraagvlak wordt vergroot.

De zendtijd bedraagt maximum 200 uur per jaar, of ongeveer een half uur per dag, uit te zenden voor 7.30 uur. Daarin zijn niet begrepen : herhalingen van programma's en het rechtstreeks uitzenden van cultuur- en sportevenementen. Tweehonderd uur per jaar is natuurlijk niet veel maar als men weet dat het maken van regionale televisie 300.000 frank per uur kost, dan beseft men dat regionale televisie 60 miljoen per jaar kost. Daarbij moeten de investeringskosten worden gerekend. Dit betekent ongeveer 80 miljoen voor één regionale zender. Elf regionale zenders in Vlaanderen betekent dus dat bijna 1 miljard uit de streekgebonden reclamemarkt moet worden gehaald. Dit is wel een enorm bedrag. Daarom lijken die 200 uur ook op financieel vlak het maximum te zijn.

De hearings hebben uitgewezen dat de zenders die nu een erkenning hebben, van oordeel zijn dat ons model van financiering - een gemengde financiering : enerzijds streekgebonden reclame en anderzijds de mogelijkheid om een beroep te doen op

financiering door de Vlaamse Gemeenschap, openbare besturen, intercommunales en kabeldistributie-maatschappijen — een moeizame formule zal zijn.

De financiering is door de Vlaamse Gemeenschap in het decreet ingeschreven maar deze Vlaamse Executieve was niet bereid om wat dan ook te financieren inzake regionale televisie. Wij vermelden dit aspect omdat wij niets willen uitsluiten voor de toekomst en omdat er een probleem kan rijzen in Brussel. Daar zou de NCC wel een inspanning willen doen, gelet op de moeilijke situatie van de Brusselse Vlamingen waarvoor uw partij, mijnheer Denys, blijkbaar begrip heeft. Uw collega Annemie Neyts pleit in een interview zeer sterk voor een Brusselse regionale televisie en eventuele medefinanciering van de NCC.

Wij moeten ons daarover echter niet te veel illusies maken. Het zal hoofdzakelijk moeten komen uit de streekgebonden reclame. Wij weten wat een uur televisie kost. Wij hebben de cijfers nog eens kunnen herlezen. Ik spreek over 300.000 frank per uur, anderen spreken over 400.000 à 450.000 frank. Indien men vier en een halve minuut neemt die men per uitzending voor spots kan voorzien en indien men dan de reclametarieven toepast — wij hebben al die cijfers bekeken en men moet ook weten dat men een spot verschillende malen kan uitzenden — dan zal het al bij al niet gemakkelijk zijn.

Wij zijn echter ook van mening dat, indien het via de privé-zijde niet haalbaar is, men zich geen enkele illusie moet maken — dat staat trouwens nergens in het decreet — over een gedwongen financiering door een openbaar bestuur. Het mag dus niet om verenigingen gaan die besluiten om te starten, maar er uiteindelijk op rekenen dat de overheid, indien er verlies wordt gemaakt, dat op een of andere manier zal komen toedekken. Wij hebben de mogelijkheid niet uitgesloten omdat een openbaar bestuur, een gemeente, een provincie of een intercommunale misschien ergens een inspanning zal doen. Het kan echter niet zo zijn dat een ver-

Van Rompuy

plicht percentage van het kijk- en luistergeld aan de regionale televisieverenigingen zou worden toegekend. Dat zou een fout zijn. Immers, op die manier zou men een mechanisme creëren waarbij het, indien het vandaag 1 ten honderd is, het morgen 2 of 3 ten honderd zou zijn, zeker omdat die regionale televisieverenigingen een sterke impact in de regio zullen hebben en dat heel wat politici van alle pluimage wel voor subsidie zullen komen pleiten. Wij weten hoe dat uiteindelijk gaat.

De financiering blijft dus een moeilijke zaak. Ik meen echter dat wij vertrouwen moeten hebben in degenen die ermee starten en zeker niet op voorhand cheques inbouwen die de risico's dekken. Het gaat hier om risico's die moeten worden genomen.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil het hierbij houden. De discussie over de regionale televisieverenigingen heeft zeer lang aangesleept. Het kabeldecreet dateert van 1987 en de eerste erkenningen werden afgeleverd in de jaren 1988 of 1989.

Minister P. Dewael : De inbraak was in 1988.

De heer E. Van Rompuy : Ik weet niet wat u bedoelt met inbraak, mijnheer de Minister. Men kan net zo goed spreken van doorbraak.

Het verheugt mij dat wij het decreet nog op de valreep kunnen goedkeuren en ik hoop dat het de regionale televisieverenigingen een reglementair karakter, rechtszekerheid en enig perspectief inzake leefbaarheid kan bieden. De heer De Beul heeft, wat betreft de investeringen, terecht gepleit voor een termijn van negen jaar in plaats van vijf jaar.

Het is niet aan politici om televisie te maken. Gelukkig maar. Het zou immers zeer saai worden want wij zouden voortdurend onszelf in beeld brengen. De regionale televisie moet gebracht worden door mensen uit de regio die begaan zijn met hun streek, die informatie en vorming brengen, mensen dichter bij elkaar brengen, regionale manifestaties steunen en de

culturele en economische waarde van hun streek willen bevorderen. Dit decreet beoogt niet de oprichting van commerciële regionale prestaties. Die zijn er al genoeg. De regionale televisieverenigingen moeten een complementaire bijdrage leveren. Derhalve moeten bindingen zoveel mogelijk worden vermeden. Zij mogen via de BRTN uitzenden maar vermits deze geen streekgebonden reclame mag uitzenden, zullen zij daarin wellicht niet geïnteresseerd zijn. Zij moeten ook uit het vaarwater blijven van VTM.

Ik hoop dat de uitvoeringsbesluiten bij dit decreet vlugger zullen worden uitgevaardigd dan dit met het decreet betreffende de lokale radio's het geval was. Dat is het werk van de volgende Executieve waarvan u, mijnheer de Minister, ongetwijfeld deel zal uitmaken aangezien u pleit voor andere coalities waaraan wij in elk geval geen deel zullen hebben.

Minister P. Dewael : Als u er niet bij is, mijnheer Van Rompuy, zal het wellicht veel vlugger kunnen gaan.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer de Minister, de geschiedenis van de lokale radio's was een zeer pijnlijke geschiedenis waarbij u hebt blijk gegeven van grote minachting voor het Parlement. Uw persconferenties tijdens de zomermaanden waarin u de vloer veegde met alles wat in het Parlement gebeurt, waren een zielig vertoon. Wij hebben in de Vlaamse Raad in feite het beleid gevoerd dat de Executieve had moeten voeren. U zou zelf eens enkele jaren gewoon parlementslid moeten zijn. Dan zou u weten wat hier gebeurt en beseffen dat u respect moet opbrengen voor het werk dat hier wordt gepresteerd in plaats van in de vakantie persconferenties te geven over decreten die u moet uitvoeren en weigert toe te passen.

De Voorzitter : Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael : Mijnheer de Voorzitter, ik wens kort te replikeren op een aantijging van de heer Van Rompuy die ik als absoluut schandelijk ervaar. De collega's De Beul en Denys die hier aanwezig zijn, kunnen

getuigen dat ik, toen ik pas parlementslid en jonge Minister was, een ontwerp van kabeldecreet heb verdedigd in de Commissie en in de Openbare Vergadering van de Vlaamse Raad. Men beschouwde ons optreden toen als een schoolvoorbeeld van parlementaire werkzaamheden met een zeer constructieve ingesteldheid van de Executieve waarbij men oor had voor alle mogelijke amendementen die in de Vlaamse Raad werden ingediend.

Mijnheer Van Rompuy, ik ben het inderdaad niet eens met uw visie en met uw voorstellen van decreet in verband met de BRT, de lokale radio's en de regionale televisie, maar dit betekent niet dat ik geen respect zou hebben voor het Parlement. Ik heb een grenzeloos respect voor de Vlaamse Raad maar ik zal het blijven herhalen dat ik met uw visie niet akkoord kan gaan. (**Applaus van de heer A. Denys**)

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik krijg de indruk dat de heer Van Rompuy chagrijnig wordt van de voor zijn partij nadelige opiniepeilingen. Een aanval als die tegen Minister Dewael hebben we zelden in dit Parlement meegeemaakt. Het is juist dat de samenwerking tussen Minister Dewael en de Vlaamse Raad, ook in de Commissie, onder meer die inzake het kabeldecreet, altijd uitstekend is geweest. Zo een samenwerking hebben wij zelden met een andere Minister meegeemaakt.

Minister P. Dewael : Mijnheer Van Rompuy, enerzijds via uw fractie voorstellen die van mijn kabinet komen door een meerderheid in de Executieve laten boycotten en anderzijds in de Vlaamse Raad laten constateren dat er niets in huis komt van een decreet en gaan vertellen dat ik weinig respect heb voor de Vlaamse Raad, vind ik bijzonder klein.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer de Minister, in oktober van vorig jaar keurde de Raad het decreet op de lokale radio's goed. Eén vol jaar later is het nog altijd niet van toepassing.

Van Rompuy

Getuigt zoiets van respect voor het Parlement ?

Minister P. Dewael : Het decreet is wel van toepassing.

De heer E. Van Rompuy : Dat is niet juist.

Minister P. Dewael : De mediaraad is bezig met de evaluatie.

De heer E. Van Rompuy : Ze zijn al lang aan het evalueren. Eén jaar na de goedkeuring van het ontwerp zijn de uitvoeringsbesluiten er nog altijd niet. Wat zegt u daarvan ? De radiostations hadden zes maand om zich te conformeren aan het decreet. Veertien maanden na de goedkeuring van het decreet door de Vlaamse Raad werd geen enkele erkenning ingetrokken van de ketenradio's die u politiek beschermt.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, met uw instemming zou ik van deze uiteenzetting gebruik willen maken om de heer De Beul te willen bedanken voor de jarenlange samenwerking, of moet ik zeggen, confrontatie die we met hem in dit Vlaamse Parlement en in de Mediacommissie konden aangaan. Zoals de heer Van Rompuy terecht zei, betekent het vertrek van de heer De Beul een bijzonder verlies voor de Vlaamse Raad. Ons applaus was dan ook helemaal niet gemaakt. Het kwam uit het hart. Wij hopen dat hij van hetzelfde enthousiasme blij zal geven in zijn verder leven. (Applaus)

Eén van de fundamentele vragen in de Commissie was te weten of er nu eigenlijk een nieuw voorstel van decreet nodig was om de lokale regionale televisie operationeel te maken. Niet alleen onze fractie, maar ook de mediaraad waren van mening dat men de lokale regionale televisie had kunnen laten functioneren indien de meerderheid binnen de Vlaamse Regering — dat wil zeggen de CVP, de SP en de Volksunie — het eens zou geworden zijn over uitvoeringsbesluiten met betrekking tot de financiering.

Ik heb zeer veel respect voor wat AVS in de voorbije jaren gedaan

heeft. Dankzij veel menselijke, maar ook financiële inzet, zijn zij erin geslaagd uitzendingen te blijven produceren. Welnu, dit had anders gekund indien de meerderheid binnen de Vlaamse Regering de moed had gehad een besluit te nemen inzake de financiering van de lokale regionale televisie. De meningsverschillen over de wijze waarop dit moest gebeuren waren er echter de oorzaak van dat een nieuw voorstel van decreet moest worden ingediend.

Minister P. Dewael : Mijnheer de Voorzitter, mag ik doen opmerken dat ik het ontwerp-besluit dat ertoe strekt regionale of streekgebonden handelspubliciteit te omschrijven en machtigingen daartoe te verlenen, bij de Vlaamse Executieve heb ingediend. Een meerderheid binnen de Vlaamse Executieve wou daar echter niet van weten. Het kwam erop aan te temporiseren.

De heer A. Denys : Mijnheer de Minister, ik meen dat de eis om te temporiseren zijn grondslag vond in de wens een nieuwe inhoud te geven aan het begrip regionale televisie en de functie ervan. Men wou immers afstappen van het vroegere kabeldecreet over de niet-openbare televisie.

Het huidige ontwerpdecreet verschilt in drie punten van het vroegere decreet. Ten eerste maakt het monopolievorming mogelijk. Ten tweede stapt men over van zuiver private televisieverenigingen naar gemengde met privé- en overheidsinbreng. Ten derde heeft men de lokale televisie in een carcan willen stoppen van 200 uren uitzendtijd. Deze drie punten staan haaks op onze opvatting zoals vervat in het kabeldecreet over de niet-openbare televisie.

De heer Van Rompuy heeft verklaard dat een monopolie per verzorgingsgebied zal worden verleend waarbij geen concurrentie mogelijk is met de vier reeds bestaande en erkende televisieverenigingen. Men zal, nog steeds volgens de heer Van Rompuy, ter zake beslissen op grond van een dossier. Iedereen weet dat dit in de praktijk betekent dat monopolies zullen worden verleend aan de sterkste politieke lobby. Daarenboven werd de termijn van die monopo-

lies van 4 à 5 jaar nog verlengd tot 9 jaar voor een bepaald zendgebied, periode gedurende dewelke geen enkel ander initiatief kan worden ontlooid.

Welnu collega's, deze bepaling gaat lijnrecht in tegen het beginsel dat wij inzake media aankleven. Wij hebben overigens reeds ervaring met de verlening van een landelijk monopolie, in casu aan VTМ. Vandaag kan ik u zeggen dat, mocht het mogelijk zijn onze beslissing te herroepen, wij dat dan zouden doen. Maar afspraken zijn afspraken.

Ik ben ervan overtuigd dat monopolies aan regionale televisieverenigingen beter niet worden verleend. Volgens de heer Van Rompuy zullen eventuele negatieve gevolgen worden opgevangen door een pluralistische raad van bestuur. Dat herinnert mij aan de veranderingen in de BRTN. Uiteindelijk zal men een hoop mini-BRT-jes krijgen met niet meer dan telkens 20 ten honderd vertegenwoordigers uit respectievelijk vakbonden en werkgeversorganisaties. Op die wijze wordt het private karakter van de regionale televisieverenigingen uitgehoud. De verenigingen met de beste politieke lobby zullen dan het meeste krijgen. Daar zijn wij fundamenteel tegen.

Leden van de meerderheid, zoals ik liet opmerken, stapt u nu over naar een gemengde formule van privé- en overheidsinbreng. Dat wordt trouwens aangetoond doordat u de juridische formule van de v.z.w. behoudt. Ik herinner eraan dat de heer De Clerck in de Commissie duidelijk heeft verklaard dat de v.z.w.-formule wordt behouden om samenwerking mogelijk te maken tussen intercommunales of andere overheidsinstellingen en privé-partners in lokale televisie-ondernemingen. Daarmee wijkt u af van de vroegere afspraken. Wij waren immers bij de bespreking van het decreet over de niet-openbare televisie overeengekomen dat de lokale televisieverenigingen louter privé-initiatieven moesten zijn, los van politiek, los van enige vakbond, los van een of andere verzuilde groep.

Tenslotte menen wij dat een beter ontwerp van decreet had kunnen

Denys

worden ingediend, indien de beperking van het vandaag bestaande carcan van 200 uren zendtijd per jaar was doorbroken. Men had bijvoorbeeld kunnen werken met time-sharing of men had meer uren aan de lokale televisie kunnen toewijzen. Het is mijn vaste overtuiging dat de overheid, zonder de installatie van een monopolie, initiatiefnemers voor regionale televisie met een behoorlijk dossier een kans zou hebben geboden om hun ideeën, hun creativiteit op een private en gezonde manier uit te voeren.

Mijnheer de Voorzitter, tot besluit wens ik te stellen dat het begrip van lokale regionale televisie, zoals het thans wordt gehanteerd, verkeerd gebruikt wordt. Dit is althans mijn indruk wanneer ik vaststel over welk zendgebied men spreekt; men spreekt alleen maar over regionale televisie. Als argument wordt gebruikt dat men op die manier andere vormen van reclame zal kunnen krijgen dan deze gebruikt voor VTM. Dit argument lijkt mij in de praktijk zeer twijfelachtig te zijn.

Ik heb de indruk dat de lokale slager, de lokale garagehouder, wenst te adverteren in een gebied van vijf of zes gemeenten rond zijn woonplaats. Maar, voor het kanton Deinze bijvoorbeeld — dit is de streek van mijn woonplaats — spreekt men over een gebied dat zich uitstrekt tot Ieper-Poperinge. Ik zie niet in dat de plaatselijke garagehouder van mijn woonplaats geïnteresseerd kan zijn in zulk een regionale wijze van verspreiding.

Het is bijgevolg niet zo dat men op deze wijze een antwoord geeft aan de behoefte van de middenstand om ook, via het medium televisie, reclame te kunnen maken. Ik heb eerder de indruk dat dit zal gebruikt worden voor winkelketens à la Tonton Tapis en andere, maar dat in feite de echte middenstand hiervan geen gebruik zal maken.

Aan mevrouw Nelis, die enigszins gevoelig is voor deze materie en met wie ik daarover ook in de Commissie een gedachtenwisseling had, wens ik te zeggen dat ik uit mijn praktijkerva-

ring weet dat het in feite de grote winkelketens zullen zijn die er gebruik zullen van maken en zeker niet de kleine middenstander.

Collega's, toch meen ik dat er een oplossing mogelijk is indien men zou werken met bijvoorbeeld de ont koppeling per koppelstation. Volgens inlichtingen die ik heb verkregen, zijn er veertig koppelstations in Vlaanderen. Welnu, het zou best mogelijk zijn dat regionale televisie bijvoorbeeld 's avonds enkele minuten advertentieruimte zou toelaten per koppelstation, zodat men dan specifiek naar de lokaliteit zelf van het koppelstation zou gaan om reclame te maken.

Deze problemen werden in dit voorstel van decreet niet aangepakt en niet opgelost. Ik heb reeds gezegd, mijnheer de Voorzitter, dat wij het ten gronde volkomen oneens zijn met de onderliggende filosofie. Onze fractie zal dan ook tegen dit voorstel van decreet stemmen. Dit betekent echter niet dat wij de werking, het functioneren van de lokale regionale televisie wensen te verhinderen. Integendeel, wij menen dat reeds veel langer een beroep moest mogelijk zijn op een besluit dat hen zou toelaten om via een gezonde financiering te kunnen functioneren.

De Voorzitter : De heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, wij hebben jarenlang aangedrongen op een oplossing voor de niet-openbare regionale televisie. Uiteindelijk is die oplossing tot stand gekomen. Waardoor werd ze afgeremd? Eerlijkheidshalve moet worden gezegd dat VTM daarin een belangrijke rol heeft gespeeld. Men wilde de reclamemarkt voor VTM beschermen; herhaaldelijk heeft VTM aan de vier erkende regionale televisieverenigingen voorstellen geformuleerd, die er op neerkwamen dat zij in de schoot van VTM zouden moeten functioneren. Dat is de waarheid. Vervolgens was er blijkbaar ook politieke onwil in het spel — dit kan niet worden ontkend — zowel van de ene als van de andere kant.

Wat deze materie betreft is men bo-

vendien vergeten rekening te houden met de financiering van het medialandgebeuren. Voor de dag- en weekbladpers heeft men wel aandacht gehad, maar aan de streekgebonden pers, aan de streekreclamepers, heeft men blijkbaar geen aandacht gewijd. Op deze tribune werd zoëven gezegd dat wellicht één miljard van de reclamemarkt naar de regionale TV-verenigingen zou worden overgeheveld. Vermoedelijk zal dat geld wel ergens vandaan komen en ongetwijfeld zal de streekreclamepers daar ten eerste onder lijden.

Dit alles droeg er ongetwijfeld toe bij dat dit voorstel van decreet nu pas kan worden goedgekeurd.

Ik herhaal wat ik reeds in de Commissie zei, met name dat wij het eens zijn over het opzet en de opdracht van dit decreet. Naar ons oordeel moet de regionale televisie bijdragen tot de sociale en culturele ontwikkeling van de streek. Dat is volgens mij haar essentiële opdracht. Bovendien houdt artikel 2 van het decreet een aantal voorwaarden in die zulks mogelijk moeten maken.

Mijnheer Denys, ik ben het niet eens met u wanneer u zegt dat het om een monopolie gaat. Misschien is dat wel zo, maar wellicht bestaan er heel wat dergelijke monopolies. Dat moet enigszins worden gerelativeerd. Zou u misschien liever een regelrechte oorlog tussen de verschillende regionale televisieverenigingen wensen?

De heer A. Denys : Ik denk bijvoorbeeld aan time sharing.

De heer A. De Beul : Dat is een mogelijkheid, maar wel uiterst beperkt vermits men inderdaad voorziet dat de uitzending zal gebeuren gedurende het half uur voor de prime time. Wil men de prime time voorbehouden voor de grote televisie-ondernemingen dan kan er niet zoveel aan time sharing worden gedaan, tenzij spreiding in dagen over de week. Ter zake kan moeilijk een akkoord worden bereikt. Ik verwijs trouwens naar de problemen die op dat vlak rijzen in verband met de vrije radio's. Gezien de doelstelling zijn wij dus van mening dat een monopolie best mogelijk is. Wij hebben het wel wat

De Beul

moeilijker met de gemengde formule, al beseffen wij wel dat zulks onvermijdelijk is.

Tenslotte kom ik tot het pluralistisch karakter van de regionale televisieverenigingen. Daar kan niemand tegen zijn. Inderdaad, de v.z.w. is wellicht de meest dankbare vorm om streekgebonden te handelen.

Eén van onze belangrijkste bekommernissen is de financiering. U zal wellicht weten dat in Nederland de staat een starttoelage verleent die alleszins de eerste uitrustingskosten dekt en bijdraagt tot oprichting en huisvesting. Bovendien storten de gemeenten ook belangrijke bijdragen. In Nederland komt de overheid dus rechtstreeks over de brug, niet voor de totaliteit van de kosten maar toch voor een belangrijk bedrag. De Franstalige Gemeenschap in België neemt de wedden van een aantal functies voor haar rekening, wat op jaarbasis ook een belangrijke bijdrage betekent. Bovendien verleent men zo toch een zekere onafhankelijkheid aan de lokale of regionale televisieverenigingen in Wallonië.

Welnu, hier hebben wij dit niet durven opleggen. Eigenlijk had men de Vlaamse Raad kunnen voorstellen in het decreet in te schrijven dat de Vlaamse Gemeenschap jaarlijks een bepaalde dotatie of subsidie zou moeten uittrekken. Wij hebben dit niet gedurfd. Wij hebben ook niet gedurfd het op een andere manier op te lossen door bijvoorbeeld een taxatie op te leggen aan de kabeldistributiemaatschappijen. Dat hebben wij ook niet gedurfd. Ik geef toe dat er op dit vlak wellicht moeilijkheden kunnen rijzen inzake bevoegdheid maar, onze spits technologie ter zake kennende, was daar misschien wel een oplossing voor te vinden ! Wij hebben ook niet durven voorstellen bijvoorbeeld één ten honderd van het kijk- en luistergeld te reserveren voor de regionale televisieverenigingen. Kortom, wij hebben eigenlijk weinig gedurfd. Wij hebben zelfs onmogelijk gemaakt dat protocollen die door de reeds erkende regionale televisieverenigingen halvelings waren gesloten met de BRT, op een renda-

bele wijze doorgang zouden kunnen vinden. Ook dat hebben wij niet gedurfd.

Het enige wat overblijft is de streekgebonden reclame en de hoop uitgedrukt in een van de artikelen dat intercommunales, kabeldistributiemaatschappijen, openbare besturen en zelfs ook, hoe cynisch dit ook moege klinken, de Vlaamse Gemeenschap zouden bijdragen tot de financiering van de regionale televisieverenigingen. Kortom, alleen streekgebonden reclame en niets meer. Dat is eigenlijk weinig want in dit geval valt men grotendeels terug op het voluntarisme, met alle respect voor het amateurisme, voor de liefhebberij van de mensen die zich daarmee bezighouden. Rijke mensen zijn het meestal niet. Ik heb gehoord dat sommigen zelfs hun eigendom hiervoor hebben gehypothekeerd. Dat is dus zeker niet de methode. Van nu af aan zullen zij dan toch de opbrengsten van de streekgebonden reclame hiervoor mogen gebruiken. Dit is echter niet voldoende. Trouwens, over de opbrengst van de streekgebonden reclame bestaan de nodige twijfels. Na verloop van tijd zullen wij pas weten of de opbrengsten beantwoorden aan de verwachtingen. In ieder geval moeten de regionale televisieverenigingen die op het terrein wensen te werken over een vorm van startkapitaal beschikken. Waar zullen zij dat halen ? Als het niet de intercommunales, de kabeldistributiemaatschappij of sommige openbare besturen zijn, bij wie zullen ze het dan halen ? Zij moeten het dan vinden in de commerciële sector ! Zij moeten zich dan aan firma's verkopen. Of zij al dan niet de v.z.w.-vorm hebben voorzien, heeft weinig belang en of de algemene vergadering en de Raad van Bestuur pluralistisch moeten worden samengesteld, belet evenmin iets op dat vlak. Wie handig is en over de financiële middelen beschikt, kan een dergelijke regionale televisievereniging voor zichzelf of voor zijn belangen versieren. Dat verontrust mij ten zeerste en zal mij ook in de toekomst erg bekommeren. Ik hoop dat ik ongelijk heb maar in dergelijke zaken is dat zelden het ge-

val. Wat mij eveneens bekommert is de controle op de uitvoering van dit decreet. Mijnheer de Minister, ik heb niet de indruk dat de administratie van de Vlaamse Gemeenschap op dit ogenblik voldoende is uitgerust om alles wat in het medialandschap beweegt en gereguleerd is te volgen. Onder meer met betrekking tot de vrije radio's vraag ik mij af of de administratie in staat is om de opgelegde verplichtingen, zoals de programmering, na te gaan. Wij zullen hier met hetzelfde probleem worden geconfronteerd. Welke mogelijkheden heeft de Vlaamse administratie om de regionale televisieverenigingen en alles wat daarmee gepaard gaat behoorlijk te controleren ? Kan u me dienaangaande waarborgen geven ?

Een andere bekommernis betreft de afbakening van de zendgebieden. Op basis van het decreet ontvangt de Executieve daartoe volmacht. In de Commissie werd onder meer bepaald waarop moet worden gelet en waarmee dient rekening gehouden. Nochtans zijn er een aantal technische moeilijkheden en situaties, zoals met betrekking tot de vier regionale televisieverenigingen die in het verleden reeds een erkenning hebben gekregen. Ik hoop dat de Executieve in staat zal zijn met wijsheid en respect voor de verworven rechten die zendgebieden af te bakenen. Het blijft mij echter een zorg.

Mijnheer de Minister, wij zullen het decreet goedkeuren. Wij hebben er overigens in positieve zin aan meegewerkt, niet omdat wij de volledige tekst zo denderend vinden — blijk daarvan zijn onze bekommernissen en reserves — maar wij menen inderdaad dat het de hoogste tijd is om een decreet uit te vaardigen derwijze dat de regionale televisieverenigingen, die reeds heel wat geduld hebben moeten oefenen, daarvan gebruik kunnen maken om zich op het terrein volwaardig te ontplooiën.

Mijnheer de Minister, hiermee beëindig ik mijn taak. Als goed democraat treed ik terug in de rangen. In de toekomst zal ik met veel belangstelling het mediabeleid blijven volgen en zal ik u wellicht, zij het niet in de

De Beul

functie die ik nu bekleed maar als gewone burger, opmerkzaam maken op wat volgens mij al dan niet goed is. In ieder geval zal u van mij nog horen. (**Applaus**)

De Voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, namens de Groenen wens ik mij aan te sluiten bij de lovende woorden die werden uitgesproken aan het adres van collega De Beul. Wij Groenen appreciëren niet alleen de inzet en de deskundigheid van collega De Beul. Wij stellen vast dat wij ook dikwijls op dezelfde inhoudelijke golf lengte zitten. Collega De Beul stelt steeds, zoals wij, het inhoudelijke, het culturele boven het commerciële, boven het zuiver economische. Ook uit de behandeling van dit voorstel van decreet zal die inhoudelijke verwantschap blijken.

Sommigen hebben gezegd dat de regionale televisie wel eens een mini-BRT kan worden. Dat gevaar bestaat via de politisering. Een ander gevaar dat de regionale televisie bedreigt is dat het een mini-VTM kan worden. Gezien het soort financiering dat dit voorstel van decreet voorhoudt, is dat het grootste gevaar. Ik bedoel hiermee het gevaar dat wij bij een gecommmercialiseerde en geüniformiseerde regionale televisie terechtkomen en dat de eigenlijke troef van dit nieuwe initiatief verloren gaat. Die troef is de geringe afstand tussen de zender en het publiek.

Wij zijn voorstander van een derde model, niet voor het zuiver commerciële, niet voor het zuiver openbare, maar een derde model dat men het gemeenschapsmodel zou kunnen noemen. Met dit model kan een volgehouden kleinschaligheid worden gegarandeerd. Met dit model is de herkenbaarheid naar de plaatselijke gemeenschap belangrijk. Met dit model is het eveneens zeer belangrijk dat in het beheer, in de controle, in de programmatie en in de adviesverschaffing, de plaatselijke bevolking meedoet. Slechts als aan die voor-

waarden wordt voldaan, brengt volgens ons de regionale televisie iets nieuws en is hij werkelijk complementair. Het is de bedoeling van dit voorstel deze complementariteit aan te reiken. Eén van de initiatiefnemers heeft dat hier ook gezegd. De vraag is alleen wat dit in de praktijk zal opleveren, of het inderdaad die bijdrage zal leveren tot lokale communicatie, participatie en democratie, en of het zal bijdragen tot de politieke, educatieve, sociale, culturele en economische ontwikkeling van plaatselijke gemeenschappen of niet.

Ik betreur ook vanop deze plaats dat het zolang heeft moeten duren vooraleer Vlaanderen dit medium kan beginnen te hanteren. Er werden buitenlandse voorbeelden geciteerd zoals Nederland, Frankrijk en de Scandinavische landen. Er is gewezen op het voorbeeld van Wallonië, alsook op het feit dat in verschillende van die buitenlandse voorbeelden voor een andere formule werd gekozen, een formule die dichter staat bij het door ons verdedigde gemeenschapsmodel, waarbij de overheid ook de zorgplicht waarneemt, waarbij de overheid dit initiatief ook financieel steunt, zonder daarom tot bemoeizucht over te gaan, zonder daarom in het euvel van de mini-BRT-tjes te vervallen. Om dat te voorkomen pleiten wij ook voor een onthoudingsplicht ten aanzien van die overheid.

Er zijn een aantal belangrijke voorwaarden om die doelstelling te doen realiseren via de initiatieven van de regionale televisie, met name de schaalgrootte die sociaal-cultureel herkenbaar moet zijn voor een bepaalde gemeenschap, de technische normen, de economische leefbaarheid en de praktische haalbaarheid. Een 10 à 15 regionale televisiestations lijkt ons een reële mogelijkheid. Zoals de initiatiefnemers staan wij ook voor het principe van de niet-concurrentie, één erkenning per zendgebied.

Ik kom tot het probleem van de financiering. U weet dat wij, Groenen, in principe gekant zijn tegen alle vormen van publiciteit, om de goede re-

den dat publiciteit de motor is van de verspillingsmaatschappij, waarvan wij dagelijks de ecologisch schadelijke gevolgen kunnen vaststellen. Dat is een radicaal standpunt. Men zou het minder radicaal kunnen toepassen of een tussenformule kunnen bedenken. Ik betreur, samen met collega De Beul, indien ik hem goed heb beluisterd, dat men dit heeft nagelaten. De mogelijkheid wordt opengelaten dat openbare besturen subsidiëren, maar ik had graag gezien dat die zorgplicht van de overheid ten aanzien van dit nieuwe medium in het decreet concrete gestalte was gegeven door de verplichting een bijdrage te leveren vanuit de middelen van de Vlaamse Gemeenschap, eventueel aangevuld — de situatie zijnde zoals ze is — door middelen uit streekgebonden reclame. Wij moeten inderdaad toegeven dat streekgebonden reclame nog de meest onschuldige is tussen diverse types van reclame.

De heer E. Van Rompuy : Dus, u bent principieel tegen privé-financiering van publiciteit. Maar, een organisatie als Greenpeace financiert zich toch ook met het verkopen van allerlei gadgets, truitjes, enzovoort. Dat is toch ook een vorm van reclame via hun eigen produkten. Ik zie ook van Greenpeace 20 m²-borden. Dus, uw principieel uitgangspunt houdt helemaal geen stand, want uw eigen zuil, Greenpeace, financiert zich ook via privé-middelen. Uw kritiek op de techniek die wij gebruiken wordt ook door hen toegepast. Of verkiest u alles te laten betalen door de overheid? Dan moet u ook zeggen welk percentage belastingen daarvoor moet worden aangewend.

De heer H. Van Dienderen : Dat zou volgens ons een gezondere situatie zijn. Uiteindelijk betaalt de burger toch ook de publiciteit, want die is verrekend in het produkt dat hij koopt.

Ik moet er u op wijzen dat ik niet spreek namens Greenpeace en dat Greenpeace helemaal niet behoort tot wat u noemt een groene zuil. Greenpeace neemt initiatieven en neemt dan met ons contact, zoals ze met uw groep en met andere groepen

Van Dienderen

contact neemt. Er is dus geen andere relatie tussen AGALEV en Greenpeace dan deze die ze heeft met andere groepen wanneer zij bepaalde doelstellingen ook op het politieke niveau wil doordrukken, Greenpeace verkoopt allerlei produkten die bruikbaar zijn. Ze hebben trouwens een serieuze aandeel in de Vlaamse textielmarkt, het schijnt dat de textielprodukten van Greenpeace het best verkopen in Vlaanderen. Degenen die het produkt kopen, kopen een bruikbaar produkt. Waarschijnlijk, omdat de consument het zo wil maakt men een ideële reclame voor iets wat wij inderdaad een goede zaak vinden. Greenpeace haalt geld uit de verkoop van produkten, maar helemaal niet uit de reclame.

De beheersvorm is noodzakelijk en moet voor ons zo open mogelijk zijn met deskundige beheerders, pluralistisch en met representatieve vertegenwoordigers van de bevolking. Wij zijn verheugd dat er in het decreet ook een adviesraad is voorzien. Verschillende zaken die wij belangrijk vinden voor de regionale televisie komen terug in het voorstel van decreet, behalve dan de kwestie van de financiering.

Wij zouden graag hebben dat de zendgebieden op basis van objectieve criteria worden vastgelegd, na advies van de mediaraad en zonder politieke willekeur. Dit moet vooraf gebeuren, wij hebben daarover trouwens een amendement ingediend. Er moeten bovendien sluitende garanties zijn voor het aandeel van de eigen programma's in het programma-aanbod. Er moet minstens 80 ten honderd van de programma's betrekking hebben op de eigen regio, zo staat het in het voorstel van decreet.

Tijdens de commissiebesprekingen waren wij voorstander van een stringenter bepaling, 80 ten honderd van de produktie moet volgens ons eigen programma's zijn. Deze duidelijke regel moet de filosofie die u daarnet heeft uiteengezet beter waarborgen.

De heer De Beul stelde vragen betreffende de controlemogelijkheden van de Vlaamse administratie. Ik

sluit mij daar graag bij aan, want als men ziet op welke manier de andere media worden gecontroleerd op het al dan niet toepassen van de wettelijke bepalingen, dan is dat een lacher-tje. Mijnheer de Minister, op welke manier zal u het, wat dit medium betreft, beter doen ?

Bovendien is het voor ons zinloos de regionale televisies te beletten uit te zenden op de prime time. Wij zien daarvoor geen gegronde reden. Men zegt dat dit echt complementair is en dat de kijker maar een keuze moet maken. Dus, wanneer hij liever naar de regionale televisie kijkt op de prime time, dan moet hij dat kunnen. Wij begrijpen niet waarom dit amendement in de Commissie werd verworpen.

Ten slotte pleiten wij voor een wetenschappelijke begeleiding van deze experimenten, waardoor de kwaliteit van de programma's waaruit de kijker in de toekomst zal kunnen kiezen kan verhogen.

Wanneer aan deze voorwaarde wordt voldaan dan zal men volgens de Groenen niet met mini-BRT's of mini-VTM's te maken hebben, maar integendeel met een interessante verrijking van het Vlaamse medialandschap.

De Voorzitter : Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael : Mijnheer de Voorzitter, er werd zowel door de heer De Beul als door de heer Van Dienderen één concrete vraag gesteld die betrekking heeft op de bemanning van de mediadienst van de Vlaamse Gemeenschap. Die bemanning is ontoereikend om gevolg te kunnen geven aan de verplichtingen die worden geschapen zowel door het decreet in verband met de lokale radio's als door het decreet betreffende de regionale televisieverenigingen.

Ik zal er de Vlaamse Executieve en in het bijzonder de Minister van het Openbaar Ambt bij het bespreken van de uitvoeringsbesluiten attent op maken dat het werk met de huidige bemanning niet kan worden uitgevoerd.

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? **(Nee).**

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is nu de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet van de heren Van Rompuy en Chevalier c.s. houdende organisatie en erkenning van niet-openbare regionale televisieverenigingen.

De door de Commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

HOOFDSTUK 1

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een in artikel 59bis van de Grondwet bedoelde aangelegenheid.

— **Aangenomen.**

Artikel 2

De niet-openbare regionale televisievereniging heeft, als complementair medium, tot taak informatie, animatie, vorming en ontspanning te brengen met de bedoeling binnen haar zendgebied de communicatie onder de bevolking te bevorderen en bij te dragen tot algemene sociale en culturele ontwikkeling van de regio. Hierbij staat de regionale informatie en dienstverlening aan de burger centraal.

— **Aangenomen.**

Artikel 3

Voor de toepassing van dit decreet wordt verstaan onder

1° de Executieve : de Vlaamse Executieve ;

2° niet-openbare regionale televisievereniging : vereniging die zich door middel van het medium televisie richt

Voorzitter

tot een gemeenschap in een regionaal zendgebied ;

3° regionaal zendgebied : het gebied dat ter uitvoering van artikel 7 van dit decreet door de Executieve wordt toegewezen aan een niet-openbare regionale televisievereniging ;

4° eigen programma's : programma's die ofwel door eigen personeel ofwel in opdracht en onder eindverantwoordelijkheid van het personeel van de niet-openbare regionale televisievereniging worden uitgewerkt en gerealiseerd ;

5° streekgebonden reclame : elke vorm van reclame die uitsluitend bestemd is voor en ontvangen kan worden in het zendgebied van een omroep die zich richt tot een regionale en/of lokale gemeenschap en die betaald wordt door een in het zendgebied gevestigde opdrachtgever ;

6° streekgebonden sponsoring : sponsoring die uitsluitend bestemd is voor en ontvangen kan worden in het zendgebied van de omroep die zich richt tot een regionale en/of lokale gemeenschap en die betaald wordt door een in het zendgebied gevestigde opdrachtgever.

— **Aangenomen.**

HOOFDSTUK II

De erkenning

Artikel 4

Om erkend te worden en te blijven moeten de niet-openbare regionale televisieverenigingen voldoen aan de hiernavolgende voorwaarden :

1° de vorm hebben van een vereniging zonder winstoogmerk, waarvan de beheerders geen beheerder mogen zijn van een andere vereniging die een niet-openbare regionale televisievereniging in eigendom heeft en/of beheert ;

2° de maatschappelijke en de exploitatiezetel dienen gelegen te zijn in het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en

meer bepaald binnen hun zendgebied ;

3° het maatschappelijk doel van de vereniging is beperkt tot het uitsluitend verzorgen van regionale televisie ;

4° de vereniging kan niet meer dan één regionale televisie exploiteren ;

5° de niet-openbare regionale televisieverenigingen dienen onafhankelijk te zijn van een politieke partij, een beroepsvereniging of een organisatie met een commercieel doel ;

6° de niet-openbare regionale televisieverenigingen dienen in het Nederlands uit te zenden, behoudens afwijkingen toe te staan door de Executieve ;

7° eigen programma's uitzenden zoals bedoeld in artikel 3 van dit decreet. In de eigen programma's streven de niet-openbare regionale televisieverenigingen ernaar om de uitdrukkingmogelijkheden van de plaatselijke bevolking te ontwikkelen en haar deelname aan te moedigen ;

8° het geheel van de door de niet-openbare regionale televisieverenigingen uitgezonden programma's moet voor ten minste 80 ten honderd betrekking hebben op het eigen regionaal zendgebied ;

9° de nieuwsuitzendingen moeten beantwoorden aan gangbare normen inzake journalistieke deontologie met waarborgen voor onpartijdigheid en redactionele onafhankelijkheid zoals vastgelegd in een redactiestatuut . De nieuwsuitzendingen geschieden onder de verantwoordelijkheid van een eindredacteur. Geschillen worden behandeld door de Geschillenraad, zoals opgericht bij artikel 14 van het decreet van 28 januari 1987 betreffende het overbrengen van klank- en televisieprogramma's in de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de erkenning van niet-openbare televisieverenigingen. Voor zijn nieuwsvoorziening kan de niet-openbare regionale televisievereniging een beroep doen op samenwerkingsverbanden. De voorwaarden waaronder dit kan gebeuren worden door de Executieve bepaald ;

10° de niet-openbare regionale televi-

sieverenigingen moeten zich inzake reclame en sponsoring houden aan de bepalingen van het decreet van 12 juni 1991 tot regeling van de reclame en sponsoring op radio en televisie. Wanneer samenwerking met de landelijke openbare of niet-openbare televisieverenigingen aanleiding geeft tot het verspreiden van de programma's van de niet-openbare regionale televisieverenigingen via deze landelijke omroepen, dan kunnen deze programma's geen streekgebonden reclame noch sponsoring bevatten ;

11° programma's die hetzij aangekocht worden bij derden, hetzij verzorgd worden door derden kunnen in geen geval inlassingen van reclameboodschappen omvatten. Wanneer een niet-openbare regionale televisievereniging programma-onderdelen gerealiseerd door derden uitzendt en daartoe overeenkomsten sluit met derden, kunnen deze overeenkomsten door de Executieve worden opgevraagd ;

12° de uitzending wordt voorafgegaan door oorspronkelijke herkenningsbeelden ter identificatie van de niet-openbare regionale televisievereniging. De herkenningsbeelden, -melodie, het grafisch logo en alle andere bijkomende identificatiegegevens mogen op geen enkele manier verwijzen naar een andere openbare of niet-openbare televisievereniging ;

13° de niet-openbare regionale televisieverenigingen dienen jaarlijks een werkingsverslag en een financieel verslag voor te leggen. De Executieve en meer bepaald de hiertoe aangestelde ambtenaren kunnen alle noodzakelijke documenten opvragen en ter plaatse onderzoeken of de bij dit decreet bepaalde erkenningsvoorwaarden worden nageleefd ;

14° in de programma's en programma-opbouw elke vorm van discriminatie weren.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Van Dienderen dat luidt als volgt :

In 7° op de eerste regel de woorden „eigen programma's” vervangen door de woorden „80 ten honderd eigen programma's”.

Voorzitter

De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer de Voorzitter, het is mijn bedoeling de 80 ten honderd eigen productie te garanderen.

Ik heb in het verslag gelezen dat sommige collega's zeggen dat er een honderd ten honderd eigen productie is. Elders in het voorstel wordt er gesuggereerd dat er toch programma's zijn die noch door het eigen personeel noch onder opdracht tot eindverantwoordelijkheid van het personeel van de vereniging worden uitgewerkt en gerealiseerd. Het wordt mogelijk geacht dat derden dit werk zouden doen.

Daarom vinden wij het noodzakelijk 1 ten honderd in te schrijven om mogelijke discussies uit te sluiten.

Men heeft dat in de Commissie bevoogdend genoemd. Ik wil doen opmerken dat verschillende van de reeds erkende initiatieven het eens zijn met deze regel en dat zij vinden dat dit een goede waarborg is om de eigenheid van de regionale televisie te waarborgen.

De Voorzitter : De stemmingen over artikel 4 en het amendement op dit artikel worden aangehouden.

Artikel 5

§ 1. De niet-openbare regionale televisieverenigingen mogen slechts programma's uitzenden na daartoe door de Executieve te zijn erkend. De Executieve bepaalt de voorwaarden voor het indienen van de erkenningsaanvragen, de wijze waarop de aanvragen worden ingediend alsmede de termijn voor het onderzoeken en afhandelen van het desbetreffende dossier.

§ 2. De Executieve kan slechts een beslissing nemen over een erkenningsaanvraag nadat de Vlaamse Mediaraad advies heeft verstrekt.

De Executieve dient over een aanvraag tot erkenning te beslissen binnen de 60 dagen na ontvangst van het

advies van de Vlaamse Mediaraad.

— **Aangenomen.**

Artikel 6

§ 1. De duur van de erkenning als niet-openbare regionale televisievereniging bedraagt negen jaar met ingang van de datum van beslissing van de Executieve. Ze is hernieuwbaar.

§ 2. De Executieve kan ieder ogenblik de erkenning als niet-openbare regionale televisievereniging schorsen of intrekken, indien de bepalingen van dit decreet of de bepalingen die ter uitvoering hiervan worden getroffen, niet worden nageleefd.

§ 3. Wanneer er redenen kunnen zijn voor opschorting of intrekking van de erkenning legt de Executieve het dossier voor aan de Vlaamse Mediaraad met een duidelijke omschrijving van de redenen en van de beoogde maatregel.

Alvorens het dossier aan de Vlaamse Mediaraad voor te leggen wordt de niet-openbare regionale televisievereniging door de Executieve gehoord. Het verslag van die hoorzitting en alle argumenten die de niet-openbare regionale televisievereniging wil inbrengen, worden bij het dossier gevoegd.

De Executieve kan, indien de niet-openbare regionale televisievereniging erom verzoekt, de behandeling van de opschorting of intrekking van de erkenning maximaal 3 maand schorsen om de bedoelde vereniging de kans te geven aan alle voorschriften te voldoen. Na verloop van die periode wordt de behandeling van het dossier hervat wanneer het feit of bedoelde redenen nog aanwezig zijn.

Binnen een termijn van **60** dagen na ontvangst van het advies van de Vlaamse Mediaraad, beslist de Executieve over de opschorting of intrekking van de erkenning.

De beslissing van de Executieve wordt aan de niet-openbare regionale televisievereniging betekend binnen 14 dagen.

— **Aangenomen.**

HOOFDSTUK III

Zendgebied, werking en zendtijd

Artikel 7

§ 1. De Executieve kan voor de Vlaamse Gemeenschap maximum 11 niet-openbare regionale televisieverenigingen erkennen, evenwichtig gespreid over de provincies. Het hoofdstedelijk gebied Brussel vormt een bijzonder zendgebied. Bij het afbaken van de zendgebieden zal de Executieve rekening houden met de sociologische gegevens en de technische mogelijkheden. Binnen een zendgebied kan door de Executieve slechts één niet-openbare regionale televisievereniging een erkenning worden verleend.

Een niet-openbare regionale televisievereniging verzorgt de uitzendingen uitsluitend in het haar toegewezen zendgebied. Geen enkel zendgebied kan meer dan 10 ten honderd omvatten van het totaal aantal inwoners van het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Afwijkingen zijn mogelijk voor het arrondissement Antwerpen en voor Brussel-Hoofdstad.

§ 2. De distributie van de programma's van een niet-openbare regionale televisievereniging mag alleen gebeuren via het hoofdstation van een kabeldistributienet, waarvan de ontvangstmast gelegen is binnen het zendgebied van de niet-openbare regionale televisievereniging. De Executieve kan, na advies van de Vlaamse Mediaraad, hierop een uitzondering toestaan, teneinde een vollediger dekking van het toegewezen zendgebied mogelijk te maken.

§ 3. Samenwerking tussen niet-openbare regionale televisieverenigingen onderling of met andere televisieverenigingen mag niet leiden tot koppeling of gestructureerde eenvormigheid op het vlak van de publiciteit, de financiering of de programma-anmaak, tenzij deze niet-openbare regionale televisieverenigingen zijn gevestigd in eenzelfde provincie.

§ 4. De verdelers die een teledistributienet exploiteren dat televisieprogramma's verdeelt binnen het zendgebied van een niet-openbare regio-

Voorzitter

nale televisievereniging, zijn verplicht deze regionale televisie kosteloos, gelijktijdig en onverkort door te geven op een eigen kanaal via de hoofdstations die binnen het zendgebied van deze niet-openbare regionale televisievereniging zijn gelegen en via de hoofdstations die de niet-openbare regionale televisievereniging ter uitvoering van artikel 7, § 2 werden toegewezen.

§ 5. De programma's van de niet-openbare regionale televisieverenigingen moeten worden doorgegeven vóór 19.30 uur. De zendtijd ter beschikking gesteld aan de niet-openbare regionale televisieverenigingen wordt beperkt tot 200 uur per jaar. Herhalingen van programma's van de niet-openbare regionale televisievereniging en het rechtstreeks uitzenden van regionale cultuur- en sportevenementen georganiseerd door derden kunnen na 19.30 uur en zijn niet in de 200 uur begrepen.

Voor de niet-openbare regionale televisievereniging erkend voor het hoofdstedelijk gebied Brussel kan de Executieve hierop een uitzondering toestaan.

Op dit artikel is er een eerste amendement van de heer Van Dienderen dat luidt als volgt :

A. In § 1 op de vijfde regel na het woord „zendgebied” de volgende zin invoegen :

„De Executieve zal bij besluit opgesteld na advies van de Vlaamse Mediaraad, binnen een termijn van zestig dagen na de inwerkingtreding van dit decreet en voorafgaand aan de nieuwe erkenningsprocedures, de geografische afbakening van de zendgebieden vastleggen.“.

Op dit artikel is er een tweede amendement van de heer Van Dienderen dat luidt als volgt :

B. In § 1, tweede lid op de derde regel het getal „10” vervangen door het getal „12”.

De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer de Voorzitter, mijn eerste

amendement heeft tot doel in artikel 7 te preciseren dat de Vlaamse Executieve binnen de precieze termijn van 60 dagen na de inwerkingtreding van het decreet de geografische afbakening van de zendgebieden vastlegt om zo politieke willekeur en mogelijke verdere vertragingen te vermijden. De bestaande initiatieven wachten immers al lang genoeg.

Met het tweede amendement bij artikel 7 stel ik voor in de plaats van 10 ten honderd van het aantal inwoners van het Nederlandstalig gebied en het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, 12 ten honderd in te schrijven. Zo kan men voldoende grote regio's afbakenen zonder de technische problemen te krijgen die wel kunnen rijzen als men het huidige artikel aanneemt. Dat zou er immers kunnen toe leiden dat men in Limburg twee zenders moet erkennen, terwijl daar een bijzonder laag aantal kabelabonnees is. In Oost-Vlaanderen zou men dan drie zenders moeten erkennen, waardoor technische problemen kunnen ontstaan. Het cijfer 12 ten honderd sluit ook beter aan bij wat in de oorspronkelijke tekst stond. Daarin werd immers gerefereerd naar het aantal kabelgebruikers en was er sprake van 15 ten honderd of 800.000 kabelabonnees.

De Voorzitter : De stemmingen over artikel 7 en de amendementen op dit artikel worden aangehouden.

HOOFDSTUK IV

Beheersorganen

Artikel 8

§ 1. De algemene vergadering van de niet-openbare regionale televisievereniging wordt representatief samengesteld rekening houdend met politieke, sociale, culturele, levensbeschouwelijke en regionale criteria.

§ 2. Elke bestuurlijke overheid gesitueerd binnen het zendgebied die financieel bijdraagt tot de jaarlijkse werkingskosten, kan deel uitmaken van de algemene vergadering van de niet-openbare regionale televisievereniging.

— **Aangenomen.**

Artikel 9

De raad van beheer van een niet-openbare regionale televisievereniging moet representatief worden samengesteld en mag voor niet meer dan een vijfde bestaan uit leden die :

1° een politiek mandaat uitoefenen ;

2° een leidinggevende functie of de functie van beheerder uitoefenen in een beroepsvereniging van werkgevers en werknemers ;

3° een leidinggevende functie of de functie van bestuurder uitoefenen in een pers-, advertentie- of reclamebedrijf of van de openbare omroep of van de landelijke niet-openbare omroep ;

4° een leidinggevende functie of de functie van bestuurder uitoefenen in een kabeldistributiemaatschappij.

In geen geval mogen de leden van de raad van beheer deel uitmaken van een College van Burgemeester en Schepenen, van een Bestendige Deputatie, van de Vlaamse Executieve, van de Executieve van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest of van de nationale Regering.

De beheerders dienen een geregistreerde woon- of verblijfplaats te hebben, gelegen binnen het zendgebied van de niet-openbare regionale televisievereniging die zij beheren.

— **Aangenomen.**

Artikel 10

Elke wijziging in de raad van beheer en de algemene vergadering van de niet-openbare regionale televisievereniging moet worden medegedeeld aan de Executieve en aan de Vlaamse Mediaraad.

Aangenomen.

Artikel 11

Elke niet-openbare regionale televisievereniging richt binnen haar structuur een adviesraad op. De adviesraad waakt over het pluralistische en onafhankelijk karakter van de regionale zender.

Voorzitter

Bij de samenstelling van de adviesraad streeft de niet-openbare regionale televisievereniging naar een representativiteit op politiek, sociaal, cultureel, levensbeschouwelijk, etnisch en geografisch vlak. De adviesraad adviseert de niet-openbare regionale televisievereniging naar eigen goeddunken over alle aspecten die de programma-inhoud en de programmatie betreffen.

De adviesraad stelt jaarlijks en automatisch een evaluatierapport op dat aan de raad van beheer van de niet-openbare regionale televisievereniging, aan de Executieve en aan de Vlaamse Mediaraad wordt bezorgd.

Ten minste één maal per jaar staat de vergadering van de adviesraad open voor elk lid van de bevolking wonend binnen het zendgebied van de niet-openbare regionale televisievereniging.

— **Aangenomen.**

HOOFDSTUK V

Financiering

Artikel 12

§ 1. De niet-openbare regionale televisieverenigingen mogen streekgebonden reclame uitzenden en streekgebonden sponsoring aanwenden. De machtiging hiertoe wordt hen gelijktijdig met de erkenning door de Executieve verleend.

§ 2. Niet-openbare regionale televisieverenigingen mogen een beroep doen op financiering door de Vlaamse Gemeenschap, openbare besturen, intercommunales en door kabel-distributiemaatschappijen.

— **Aangenomen.**

HOOFDSTUK VI

Wijzigings- en opheffingsbepalingen

Artikel 13

In artikel 3, § 1 van het decreet van 28 januari 1987 betreffende het over-

brenge van klank- en televisieprogramma's in de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de erkenning van niet-openbare televisieverenigingen wordt een artikel 3bis ingevoegd luidend als volgt :

”3bis televisieprogramma's van de niet-openbare regionale televisieverenigingen erkend door de Vlaamse Executieve krachtens het decreet van (. . .) houdende organisatie en erkenning van niet-openbare regionale televisieverenigingen. „ .

— **Aangenomen.**

Artikel 14

In artikel 2, eerste lid van het besluit van de Vlaamse Executieve van 11 mei 1988 houdende de criteria met betrekking tot de duur van de erkenningen van niet-openbare televisieverenigingen, bekrachtigd bij decreet van 13 juli 1988, worden de woorden “artikel 7, 1°, b, 2° en 3°,” vervangen door de woorden “artikel 7, 2° en 3°,”.

Aangenomen.

Artikel 15

Opgeheven worden :

1° de artikelen 7, 1°, b), en 14, § 3, 4° en 5° van het decreet van 28 januari 1987 betreffende het overbrengen van klank- en televisieprogramma's in de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de erkenning van niet-openbare televisieverenigingen ;

2° artikel 2, 8°, van het besluit van de Vlaamse Executieve van 16 september 1987 betreffende de procedure voor het verlenen, het opschorten en het intrekken van de erkenning van niet-openbare televisieverenigingen ;

3° hoofdstuk II van het besluit van de Vlaamse Executieve van 11 mei 1988 betreffende de voorwaarden tot erkenning van niet-openbare televisieverenigingen, bekrachtigd bij decreet van 13 juli 1988 ;

4° de artikelen 3, tweede streepje, 4, tweede streepje, 5, tweede streepje, en 6, tweede streepje van het besluit

van de Vlaamse Executieve van 11 mei 1988 betreffende het aandeel eigen culturele producties in de programmering van de niet-openbare televisieverenigingen, bekrachtigd bij decreet van 13 juli 1988 ;

5° de artikelen 2 en 4 van het besluit van de Vlaamse Executieve van 11 mei 1988 betreffende het programma-aanbod van niet-openbare televisieverenigingen, bekrachtigd bij het decreet van 13 juli 1988.

— **Aangenomen.**

HOOFDSTUK VII

Overgangsbepaling

Artikel 16

De niet-openbare regionale televisieverenigingen die reeds een erkenning bekwamen ter uitvoering van het decreet van 28 januari 1987 betreffende het overbrengen van klank- en televisieprogramma's in de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de erkenning van niet-openbare televisieverenigingen, behouden hun erkenning onder verplichting om zich binnen de 6 maanden na de inwerkingtreding van dit decreet te conformeren aan de bepalingen ervan, bij gebreke waarvan de Executieve met toepassing van dit decreet de erkenning kan intrekken. Voor deze televisieverenigingen eindigt de eerste erkenningsperiode negen jaar na de inwerkingtreding van dit decreet. Ze dienen zich te houden aan het zendgebied zoals toegewezen door de Executieve.

— **Aangenomen.**

De artikelsgewijze besperking is gesloten.

We zullen morgen de hoofdelijke stemming over het gehele voorstel van decreet houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij

Voorzitter

aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10 uur en 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.
